

«ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗ ΕΡΕΥΝΑ ΣΤΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ “ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΤΗΤΑ, ΑΝΙΣΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ
ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ” »

Πράξη: « **ΑΙΘΗΚΟΣ** - Δημιουργία Μηχανισμού
Υποστήριξης για την Ανάπτυξη και Προώθηση
της Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας σε
Πληθυσμούς Ορεινών Περιοχών (ΕΟΧ GR07 /
3580)»

Επιστημονικός Υπεύθυνος:

Δρ. Μάριος Τρίγκας, Επίκουρος Καθηγητής Α.Π.Θ.

**ΔΡΑΣΗ Π.Ε.1 «Χαρτογράφηση του επιχειρηματικού και
λοιπού δυναμικού της περιοχής »**

**ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ 1.1 « Έκθεση καταγραφής
επιχειρηματικού και λοιπού δυναμικού της
περιοχής »**

Νοέμβριος 2016

ΑΙΘΗΚΟΣ - Δημιουργία Μηχανισμού Υποστήριξης για την Ανάπτυξη και Προώθηση της Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας σε Πληθυσμούς Ορεινών Περιοχών

Τίτλος Παραδοτέου	Π.1.1 «« Έκθεση καταγραφής επιχειρηματικού και λοιπού δυναμικού της περιοχής»
Σχετικό Π.Ε.	Π.Ε. 3.6: Τίτλος: «Χαρτογράφηση του επιχειρηματικού και λοιπού δυναμικού της περιοχής»
Συγγραφείς	<ul style="list-style-type: none">• Δρ. ΤΡΙΓΚΑΣ ΜΑΡΙΟΣ, Επίκουρος Καθηγητής Α.Π.Θ.• ΜΠΕΚΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ, Γεωπόνος, στέλεχος Δήμου Πύλης• Δρ. ΔΙΑΓΩΜΑ ΒΑΝΑ, στέλεχος Δήμου Πύλης• ΝΑΚΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ, Δασοπόνος, Δημοτικός Σύμβουλος Δήμου Πύλης• ΑΠΟΣΤΟΛΟΠΟΥΛΟΣ ΣΠΥΡΟΣ, στέλεχος Δήμου Πύλης• Δρ. ΠΑΡΤΑΛΙΔΟΥ ΜΑΡΙΑ, Επίκουρη Καθηγήτρια Α.Π.Θ.• ΓΩΓΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ, στέλεχος Δήμου Πύλης
Επίπεδο διάχυσης	Ομάδα έργου, δημόσια
Ημερομηνία υποβολής	9/9/2016
Ημερομηνία εκκίνησης έργου	10/9/2015
Συνολική Διάρκεια	12 μήνες

Περίληψη

Οι στόχοι του πρώτου πακέτου εργασίας συνοψίζονται στον εντοπισμό εκείνων των παραγόντων που δυνητικά προάγουν και θα μπορούσαν να αποτελέσουν τη βάση για την ανάπτυξη μορφών Κ.Ε. στην περιοχή. Το Παραδοτέο αυτό περιλαμβάνει στοιχεία από το Δήμο της Πύλης αλλά και από το Εμπορικό Επιμελητήριο του Ν. Τρικάλων όπου είναι καταγεγραμμένες οι επιχειρήσεις και τα πεδία δραστηριότητάς τους, από τον Εμπορικό Σύλλογο Πύλης, καθώς και τους δύο συλλόγους των επαγγελματιών του ορεινού όγκου, τον « Ξ'ΕΝΙΟ ΔΙΑ» και τον Σύλλογο Επαγγελματιών Οδικού Άξονα Τρικάλων-Άρτας». Επιπλέον στοιχεία αναζητήθηκαν από σχετικές μελέτες, έρευνες, βιβλιογραφία και δικτυακούς τόπους που αφορούν σχετικά θέματα στην περιοχή αλλά και την ιστορία και τον πολιτισμό της. Επιπλέον, έγινε μελέτη για τον εντοπισμό συγκριτικών πλεονεκτημάτων και στοιχείων διαφοροποίησης που θα μπορούσαν να υπάρξουν, από τα συμμετέχοντα στο έργο ΑΕΙ και ΤΕΙ.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα έρευνα αποτελεί το Παραδοτέο 1.1 «**Έκθεση καταγραφής επιχειρηματικού και λοιπού δυναμικού της περιοχής**» του πρώτου Πακέτου Εργασίας «**Χαρτογράφηση του επιχειρηματικού και λοιπού δυναμικού της περιοχής**» που συντάχθηκε στο πλαίσιο υλοποίησης της Πράξης «**ΑΙΘΗΚΟΣ - Δημιουργία Μηχανισμού Υποστήριξης για την Ανάπτυξη και Προώθηση της Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας σε Πληθυσμούς Ορεινών Περιοχών**», η οποία συγχρηματοδοτείται από το Χρηματοδοτικό Μηχανισμό του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου 2009 - 2014 στο πλαίσιο του Έργου «**Ακαδημαϊκή Έρευνα στους Τομείς Προτεραιότητας**» του Προγράμματος «**Διαφορετικότητα, Ανισότητες και Κοινωνική Ενσωμάτωση**». Η πράξη υλοποιείται με τη συνεργασία του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, του ΤΕΙ Θεσσαλίας, του Δήμου Πύλης από την Ελλάδα, και του Norwegian Institute of Wood Technology από τη Νορβηγία.

Στόχος του έργου είναι η πιλοτική δημιουργία ενός μηχανισμού «συνδυαστικής στήριξης» για την υποστήριξη και προώθηση της κοινωνικής επιχειρηματικότητας στην περιοχή του Δήμου Πύλης, με σκοπό την αντιμετώπιση του κοινωνικού αποκλεισμού και της ανεργίας των κατοίκων και ειδικότερα των νέων.

Η περιοχή όπου επικεντρώνεται το έργο ανήκει στο Δήμο Πύλης, ν. Τρικάλων, στην Περιφέρεια Θεσσαλίας. Ο δήμος Πύλης καταλαμβάνει μια «γεωγραφική ζώνη» στο νοτιοδυτικό μέρος του ν. Τρικάλων. Περιλαμβάνει ορεινά και πεδινά (δυναμικά) τοπικά διαμερίσματα, σύμφωνα με την Οδηγία 75/268/ΕΟΚ. Συνολικά περιλαμβάνει 43 από το σύνολο των 146 τοπικών και κοινοτικών διαμερισμάτων του ν. Τρικάλων. Από τα 43 τα 33 χαρακτηρίζονται ως ορεινά και τα 10 ως δυναμικά (πεδινά). Σύμφωνα με τα στοιχεία πραγματικού πληθυσμού της ΕΣΥΕ στην περιοχή, οι άνεργοι ανέρχονταν για το 1991 σε 600 άτομα ενώ το 2001 σε 709, και τον Οκτώβριο του 2014 στα 805 άτομα, δηλαδή αυξήθηκαν οι άνεργοι κατά 18,17% και 34,17% τα τελευταία 10 και 20 χρόνια αντίστοιχα.

Η τοπική οικονομία και η απασχόληση βασίζεται στον πρωτογενή τομέα και κυρίως τη γεωργία σε αλληλεξάρτηση με την κτηνοτροφία των ορεινών της περιοχής, δημιουργώντας έτσι μια σοβαρή σχέση στην παραγωγική δομή της τοπικής οικονομίας. Η σημερινή κατάσταση χαρακτηρίζεται από τον μικρό γεωργικό κλήρο, την έλλειψη βασικών υποδομών και πληροφόρησης, το μικρό μέγεθος εκμετάλλευσης και το χαμηλό επίπεδο εκπαίδευσης των αγροτών. Ο κύριος όγκος των δασών εντοπίζεται στους ορεινούς δήμους με αρκετά δάση της περιοχής να είναι υποβαθμισμένα.

Π.Ε. 1 «Χαρτογράφηση του επιχειρηματικού και λοιπού δυναμικού της περιοχής»

Απαραίτητη προϋπόθεση διατήρησης είναι η υλοποίηση προγραμμάτων αναδάσωσης και λήψης μέτρων προστασίας. Η αξιοποίηση των δασικών εκτάσεων της περιοχής περιορίζεται στην παραγωγή δασικών προϊόντων και συγκεκριμένα ξυλείας και βοσκήσιμης ύλης.

Ο δευτερογενής τομέας στην περιοχή χαρακτηρίζεται από βιοτεχνική δραστηριότητα και μικρή βιομηχανική. Η μεταποιητική δραστηριότητα της περιοχής επικεντρώνεται στην εκμετάλλευση, επεξεργασία και αξιοποίηση των παραγόμενων προϊόντων του πρωτογενούς τομέα, κυρίως για την παραγωγή τυροκομικών προϊόντων και προϊόντων ξύλου – επίπλου. Η πλειοψηφία των επιχειρήσεων του μεταποιητικού τομέα ανήκει στους κλάδους των βιοτεχνιών ειδών διατροφής. Οι υπόλοιπες δραστηριότητες έχουν σχέση με την ικανοποίηση των τοπικών αναγκών. Η περιοχή χαρακτηρίζεται από λίγες επιχειρήσεις μικρού μεγέθους που στη μεγάλη πλειοψηφία τους είναι οικογενειακές. Λόγω του μικρού μεγέθους τους δεν μπορούν να πετύχουν οικονομίες κλίμακας γεγονός που θα καθιστούσε τα προϊόντα τους ανταγωνιστικά τόσο απέναντι στα προϊόντα των χωρών χαμηλού εργατικού κόστους όσο και στα προϊόντα των ανεπτυγμένων χωρών.

Η συμμετοχή του Τριτογενή τομέα στην συνολική απασχόληση στο Δήμο Πύλης είναι 43,8%. Σημαντική είναι η αύξηση των τουριστικών καταλυμάτων που παρατηρήθηκε τα τελευταία χρόνια στην υπό μελέτη περιοχή. Από το 1992 παρουσιάζεται μια αύξηση στα τουριστικά καταλύματα της τάξης του 60% στην περιοχή. Τέλος, αξίζει να τονίσουμε ότι, ο δήμος Πύλης, είναι διάσπαρτος από μνημεία ανυπολόγιστης ιστορικής, πολιτιστικής και αισθητικής αξίας.

Περιεχόμενα

Περιεχόμενα

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ.....	4
Γενικά στοιχεία αναγνώρισης του Δήμου Πύλης.....	4
1.1 ΧΩΡΟΘΕΤΗΣΗ ΚΑΙ ΔΟΜΗ.....	4
1.2 ΑΝΑΓΛΥΦΟ ΚΑΙ ΧΡΗΣΕΙΣ ΓΗΣ.....	6
1.3 Η ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΠΥΛΗΣ.....	9
1.3.1 Ο μόνιμος και ο πραγματικός πληθυσμός.....	9
1.3.2 Πληθυσμιακές μεταβολές στον Δήμο Πύλης.....	10
1.3.3 Σύνθεση Πληθυσμού.....	12
1.3.4. Η πυραμίδα των ηλικιών και οι δημογραφικοί δείκτες στον Δήμο Πύλης.....	13
1.3.5 Συμπεράσματα για την δημογραφική εικόνα του Δήμου Πύλης.....	16
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ.....	18
Γενικά στοιχεία αναγνώρισης της περιοχή μελέτης του έργου «Αίθκος».....	18
2.2 ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ ΠΟΥ ΑΠΟΤΕΛΟΥΝ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΕΛΕΤΗΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ «ΑΙΘΗΚΟΣ».....	21
2.2.1 Δημοτική Ενότητα Πύλης.....	21
2.2.2 Δημοτική Ενότητα Αιθίκων.....	26
2.2.3. Δημοτική Ενότητα Πινδέων.....	30
2.2.4. Δημοτική Ενότητα Νεράϊδας.....	33
2.2.5. Δημοτική Ενότητα Μυροφύλλου.....	35
2.2.6. Δημοτική Ενότητα Πιαλείων.....	36
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ.....	38
Επιχειρηματικότητα, τοπική οικονομία και απασχόληση του Δήμου Πύλης και των Δημοτικών Ενοτήτων που αποτελούν την περιοχή μελέτης του έργου «Αίθκος».....	38
3.1 Ο ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΝΕΡΓΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΠΥΛΗΣ.....	40
3.2 ΠΟΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΣΤΟΝ ΔΗΜΟ ΠΥΛΗΣ.....	42
3.3. ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΣΤΟΝ ΔΗΜΟ ΠΥΛΗΣ.....	45
3.3.1 Πρωτογενής τομέας.....	45
3.3.2. Ο Δευτερογενής Τομέας Παραγωγής.....	64
3.3.3 Ο τριτογενής τομέας στον Δήμο Πύλης.....	68
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ.....	73
Εντοπισμός συγκριτικών πλεονεκτημάτων και στοιχείων διαφοροποίησης που θα μπορούσαν να υπάρξουν, από τα συμμετέχοντα στο έργο ΑΕΙ και ΤΕΙ.....	73
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΠΥΛΗΣ.....	
.....	Σφάλμα! Δεν έχει οριστεί σελιδοδείκτης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

Γενικά στοιχεία αναγνώρισης του Δήμου Πύλης.

1.1 Χωροθέτηση και δομή

Ο Δήμος Πύλης, αποτελεί έναν από τους τέσσερις Δήμους της Περιφερειακής Ενότητας Τρικάλων. Διοικητικά υπάγεται στην Περιφέρεια Θεσσαλίας.

Εκτείνεται σε μια συνεχόμενη έκταση 748.930 στρ., που αντιπροσωπεύει το ένα τέταρτο περίπου (ποσοστό 22,15%) του συνόλου του Νομού Τρικάλων (3.380.920 στρ.), ενώ καλύπτει το 5,30% από τα 14.036.600 στρ. της συνολικής έκτασης της Περιφέρειας Θεσσαλίας.

Καταλαμβάνει μια «γεωγραφική ζώνη» στο νοτιοδυτικό μέρος του Νομού Τρικάλων, που ξεκινά δυτικά από τον ορεινό όγκο της περιοχής της Τοπικής Κοινότητας Νεραΐδας και Μυροφύλλου συνορεύοντας με το Νομό Άρτας και το Νομό Ιωαννίνων στα όρια της Δημοτικής Ενότητας Αιθίων, και καταλήγει ανατολικά στο πεδινό τμήμα του Νομού Τρικάλων. Νότια συνορεύει με το Νομό Καρδίτσας.

Χάρτης 1 : Η θέση του Δήμου Πύλης

Χάρτης 2: Οι Δήμοι της Περιφερειακής Ενότητας Τρικάλων.

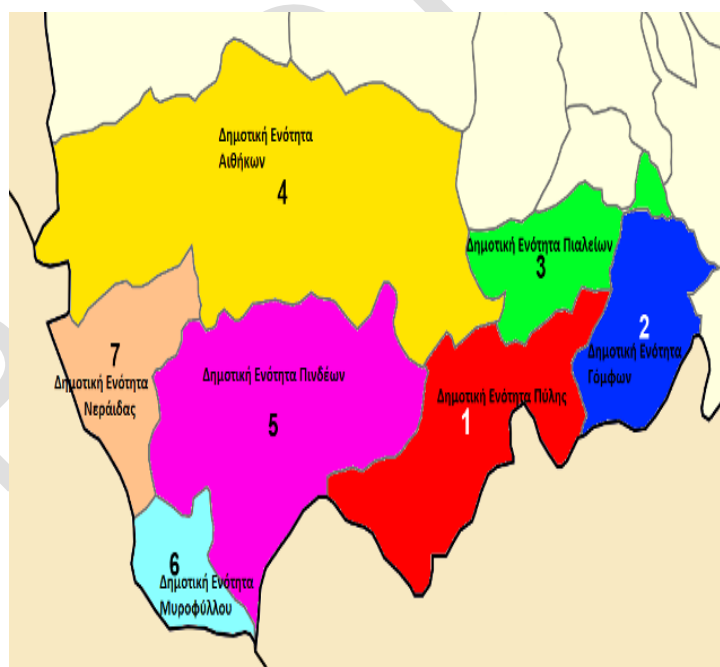

Π.Ε. 1 «Χαρτογράφηση του επιχειρηματικού και λοιπού δυναμικού της περιοχής»

Ο Δήμος Πύλης, έχει συνολική έκταση 747,7 τετραγωνικά χιλιόμετρα, είναι ο δεύτερος σε έκταση, μεγαλύτερος Δήμος της Περιφερειακής Ενότητας Τρικάλων και καταλαμβάνει το 22% της συνολικής έκτασης του Νομού Τρικάλων. Περιλαμβάνει σημαντικές ορεινές, ημιορεινές και πεδινές εκτάσεις με διαφορετικά και ιδιαίτερα, γεωγραφικά, γεωμορφολογικά, κοινωνικά, οικονομικά ιστορικά, πολιτισμικά χαρακτηριστικά.

Αποτελείται από επτά Δημοτικές ενότητες (Πύλης (1), Γόμφων (2), Πιαλείων (3), Αιθίων (4), Πινδέων (5), Μυροφύλλου (6) και Νεραΐδας (7)) και 43 Τοπικές Κοινότητες, από το σύνολο των 146 τοπικών και κοινοτικών διαμερισμάτων του Νομού Τρικάλων. Έδρα του Δήμου Πύλης, είναι η Τοπική Κοινότητα Πύλης. Οι Δημοτικές Ενότητες, του Δήμου, παρουσιάζονται σχηματικά στον παρακάτω χάρτη:

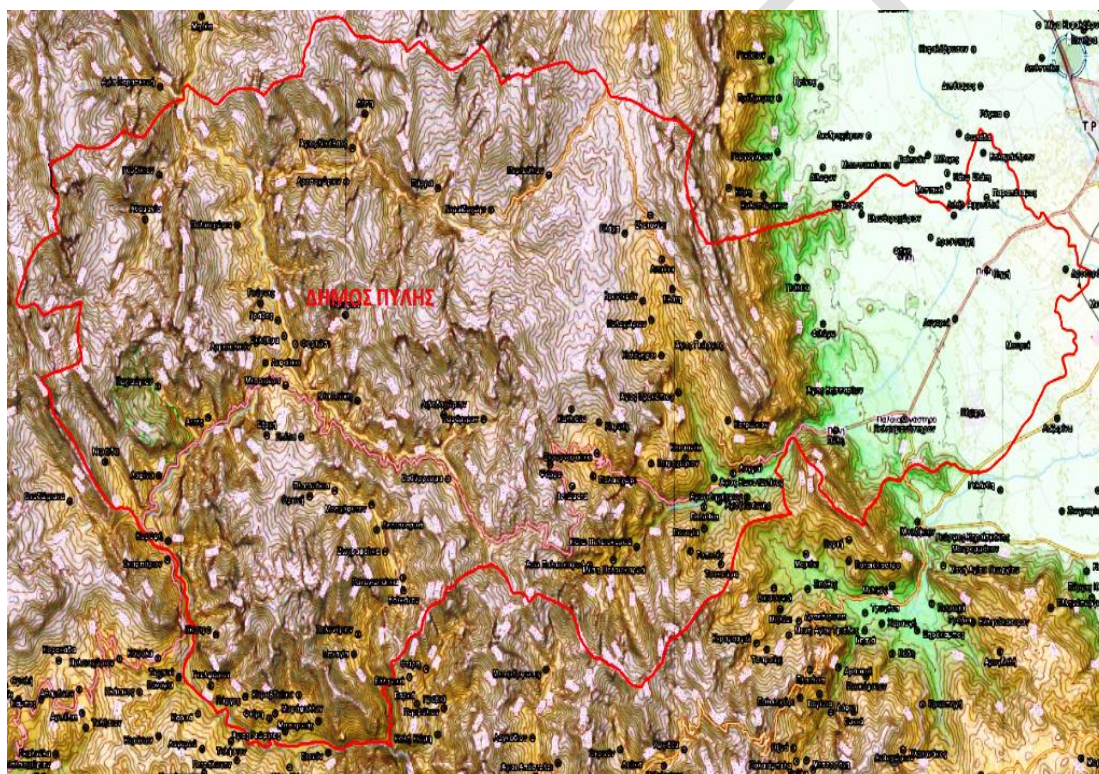
Χάρτης 3: Δημοτικές Ενότητες Δήμου Πύλης.

1.2 Ανάγλυφο και χρήσεις γης

Ο Δήμος Πύλης, διαθέτει ένα πλούσιο ανάγλυφο εντός το οποίου, απαντούν και αλληλεπιδρούν, διάφοροι τύποι οικοσυστημάτων (δασικές και καλλιεργούμενης εκτάσεις, βοσκότοποι, οικιστικό περιβάλλον κ.α.). Το μεγαλύτερο μέρος του, το 87,38%, επεκτείνεται στον ορεινό όγκο της Νότιας Πίνδου και το 12,62% αυτού καταλαμβάνει το ένα τμήμα της Θεσσαλικής πεδιάδας.

Χάρτης 4: Γεωφυσικός χάρτης Δήμου Πύλης, πηγή: <https://commons.wikimedia.org> ανακτήθηκε την 30-5-2016

Η πολυμορφία, το υψηλής αισθητικής αξίας φυσικό περιβάλλον, οι έντονες εναλλαγές των πεδινών περιοχών και ορεινών περιοχών, αποτελούν το συγκριτικό πλεονέκτημα του Δήμου Πύλης. Το πολυσχιδές ανάγλυφο, οι πλούσιοι υδατικοί πόροι, η ποικιλία υψομέτρων και πεδιάδων, εκθέσεων και κλίσεων, η μεγάλη ποικιλία τύπων βλάστησης, οι οποίοι εναλλάσσονται μεταξύ τους, σε μικρές σχετικά αποστάσεις και δημιουργούν έντονη μωσαϊκότητα στο τοπίο, προσδίδουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον στην περιοχή. Η σύνθεση της πανίδας παρουσιάζει μεγάλο εύρος και όπως φαίνεται δεν έχει υποστεί έντονες και μη

Π.Ε. 1 «Χαρτογράφηση του επιχειρηματικού και λοιπού δυναμικού της περιοχής»

αναστρέψιμες διαταραχές από την ανθρώπινη παρουσία και την εκμετάλλευση των χερσαίων και υδάτινων πόρων. Το κύριο χαρακτηριστικό της γεωμορφολογίας και του ανάγλυφου της περιοχής είναι η σύνθεση ανάμεσα σε πεδινά και ορεινά τμήματα του εδάφους, οι μεγάλες εκτάσεις καλλιεργούμενης γης, η υψηλή κάλυψη σε παραγωγικά μεικτά δάση, οι μεγάλες εκτάσεις υποαλπικών λιβαδιών, τα ποτάμια με την παραποτάμια βλάστηση και οι σχετικά μεγάλες εκτάσεις βοσκοτόπων.

Η περιοχή του Δήμου Πύλης χαρακτηρίζεται (σύμφωνα με την Οδηγία 75/268/ΕΟΚ) ως ορεινή σε ποσοστό 87,38% και ως πεδινή-δυναμική σε ποσοστό 12,62%. Από το σύνολο των 43 Τοπικών Κοινοτήτων του, οι 33 χαρακτηρίζονται ως ορεινές και οι 10 ως δυναμικές (πεδινές).

Χάρτης 5: Χαρακτηρισμός περιοχών Δήμου Πύλης

Το ορεινό τμήμα του Δήμου, περιλαμβάνει τις Δημοτικές Ενότητες Αιθίκων (100% ορεινή), Πινδέων (100% ορεινή), Μυροφύλλου (100% ορεινή), Νεραΐδας (100% ορεινή), Πύλης (70% ορεινός), Πιαλείων (40% ορεινή), και αποτελεί το 87% περίπου της συνολικής έκτασης του Δήμου. Οι ορεινές εκτάσεις, χαρακτηρίζονται από υψηλά ποσοστά δασοκάλυψης και μικρά ποσοστά καλλιεργήσιμων και αρδευόμενων δ εκτάσεων. Εντός των ορίων τους έχει αναπτυχθεί πλήθος διάσπαρτων οικισμών, οι οποίοι χαρακτηρίζονται από υψηλό κτηριακό απόθεμα, το οποίο χρησιμοποιείται για την κάλυψη αναγκών δεύτερης κατοικίας και μορφών τουριστικής ανάπτυξης. Οι

Π.Ε. 1 «Χαρτογράφηση του επιχειρηματικού και λοιπού δυναμικού της περιοχής»

τουριστικές υποδομές εκτείνονται κυρίως στον άξονα Ελάτης - Περτουλίου - Νεραϊδοχωρίου. Με δεδομένο τις μόνιμες φυσικές αντιξοότητες των ορεινών και μειονεκτικών περιοχών, όπως μεγάλα υψόμετρα, απότομες κλίσεις, μικρή βλαστική περίοδος, πτωχά - υποβαθμισμένα εδάφη κ.λπ., σε συνδυασμό με την απουσία εναλλακτικών πηγών απασχόλησης, η οποία δημιουργεί σοβαρά ζητήματα σε σχέση με την παραμονή των κατοίκων στις περιοχές αυτές και τη συνέχιση της άσκησης της γεωργοκτηνοτροφικής κατά κύριο λόγο δραστηριότητας, η παραπάνω διάκριση των Τοπικών - Δημοτικών Κοινοτήτων του Δήμου είναι ιδιαίτερα σημαντική εάν αναλογιστούμε ότι στους μόνιμους κατοίκους αυτών των ορεινών και μειονεκτικών περιοχών εφαρμόζονται τόσο ειδικά προγράμματα απ' ευθείας εισοδηματικής ενίσχυσής τους, όσο και ειδικά προγράμματα ενίσχυσης των γεωργοκτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων που έχουν έδρα στις περιοχές αυτές (π.χ. Εξισωτική Αποζημίωση). Ακόμη, προγράμματα που εφαρμόζονται καθολικά στην επικράτεια λαμβάνουν υπόψη τους τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των ορεινών και μειονεκτικών περιοχών και γι' αυτό προβλέπουν αυξημένα ποσοστά επιδότησης για ίδρυση και λειτουργία υποδομών με σκοπό την άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας στις περιοχές αυτές, την αύξηση της απασχόλησης και συνεπώς τη δημιουργία προϋποθέσεων αναστροφής της τάσης για απερήμωσής τους.

Το πεδινό και ημιπεδινό τμήμα του Δήμου, περιλαμβάνει τις Δημοτικές Ενότητες Γόμφων (100% πεδινή), Πιαλείων (60% περίπου πεδινή και ημιπεδινή) και Πύλης (30,% περίπου πεδινή και ημιπεδινή) αποτελεί το 12% περίπου της συνολικής έκτασης του Δήμου. Πρόκειται για εδαφικές περιοχές, με υψηλά ποσοστά εντατικά καλλιεργούμενων εκτάσεων και αναπτυγμένες οργανωμένες κτηνοτροφικές χρήσεις (Φιλύρα, Πιαλεία, κ.ά.). Σ' αυτές έχουν αναπτυχθεί οικισμοί με μόνιμη κατοίκηση, ενώ εξαιτίας των έντονων αστικών και περιαστικών χρήσεων έχουν δρομολογηθεί διαδικασίες χωροταξικού και πολεοδομικού σχεδιασμού.

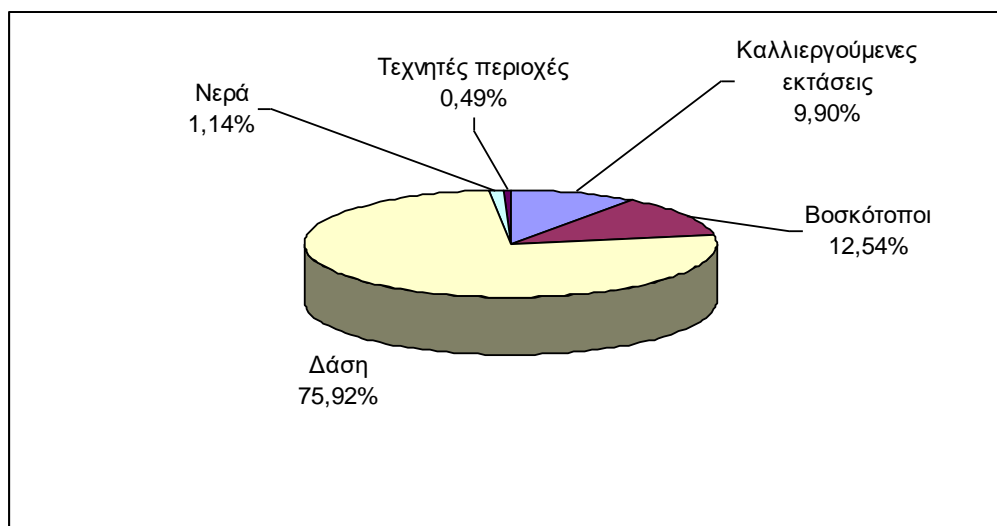
Χρήσεις γης: Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, που αποτυπώνονται ποσοστιαία στο διάγραμμα 1, οι καλλιεργούμενες εκτάσεις του Δήμου Πύλης, καταλαμβάνουν ποσοστό 9,90% της συνολικής έκτασης του. Συμπεραίνουμε, ότι η περιοχή υπολείπεται σε καλλιεργούμενες εκτάσεις, αλλά αυτό δε σημαίνει πως η αγροτική παραγωγή δεν κατέχει σημαντική θέση στο εισόδημα των κατοίκων της περιοχής.

Αντίστοιχα οι βοσκότοποι καταλαμβάνουν ποσοστό περίπου 12,54% ,τα δάση καλύπτουν το 75,92%. Το γεγονός της πληθώρας των δασικών εκτάσεων μπορεί να

Π.Ε. 1 «Χαρτογράφηση του επιχειρηματικού και λοιπού δυναμικού της περιοχής»

χαρακτηρίσει και την αυξημένη βαρύτητα προς τα επαγγέλματα και τις δραστηριότητες που συνδέονται μ' αυτά, όπως είναι ο τουρισμός και η εκμετάλλευση των δασικών προϊόντων.

Διάγραμμα 1: Χρήσεις γης Δήμου Πύλης,

1.3 Η δημογραφική εικόνα του Δήμου Πύλης

1.3.1 Ο μόνιμος και ο πραγματικός πληθυσμός.

Από στοιχεία της απογραφής της ΕΛ.ΣΤΑΤ., του έτους 2011 ο μόνιμος πληθυσμός της περιοχής ανέρχεται στους 14.343 κατοίκους και ο πραγματικός πληθυσμός στους 20.019 κατοίκους.

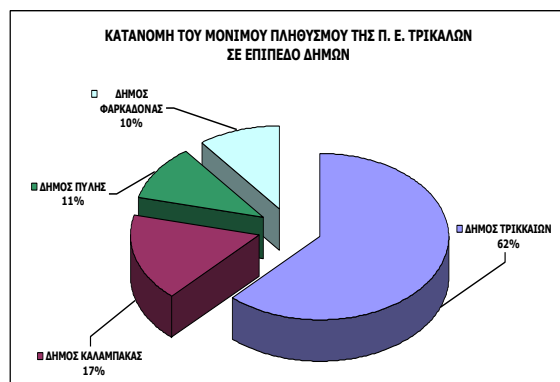
Ο συνολικός πληθυσμός του Δήμου Πύλης αντιπροσωπεύει το 11 % του συνολικού πληθυσμού της Περιφερειακής Ενότητας Τρικάλων Θεσσαλίας, και το 2% του συνολικού πληθυσμού της Περιφέρειας Θεσσαλίας.

Βάσει του μόνιμου πληθυσμού, η πληθυσμιακή πυκνότητα του Δήμου Πύλης ανέρχεται στο επίπεδο των 19,18 κατοίκων ανά km². Στον πίνακα που ακολουθεί (Πίνακας 2), παρουσιάζεται ο μόνιμος πληθυσμός, η έκταση και η πληθυσμιακή πυκνότητα για τους τέσσερις Δήμους που απαρτίζουν την Περιφερειακή Ενότητα Τρικάλων και η ποσοστιαία αναλογία αυτών σε επίπεδο Περιφερειακής Ενότητας Τρικάλων, βάσει της απογραφής της ΕΛ.ΣΤΑΤ. του έτους 2011.

Πίνακας 2:πηγή ΕΛΣΤΑΤ απογραφή έτους 2011.

ΧΩΡΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ	ΜΟΝΙΜΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ % ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ Π.Ε. ΤΡΙΚΑΛΩΝ	ΈΚΤΑΣΗ (σε km ²)	ΠΛΗΘΥΣΜΙΑΚΗ ΠΥΚΝΟΤΗΤΑ
ΔΗΜΟΣ ΤΡΙΚΚΑΙΩΝ	81.355	62	608,48	133,7
ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΠΑΚΑΣ	21.991	17	1.650,19	13,33
ΔΗΜΟΣ ΠΥΛΗΣ	14.343	11	747,7	19,18
ΔΗΜΟΣ ΦΑΡΚΑΔΟΝΑΣ	13.396	10	370,2	36,19
Π. Ε. ΤΡΙΚΑΛΩΝ	131.085	100	3.376,57	38,82

Διάγραμμα 2: κατανομή του μόνιμου πληθυσμού της Περιφερειακής Ενότητας Τρικάλων σε επίπεδο Καλλικρατικών Δήμων.

Τα παραπάνω στοιχεία καταδεικνύουν ότι ο Δήμος Πύλης είναι ο τρίτος πιο πυκνοκατοικημένος Δήμος της Περιφερειακής Ενότητας Τρικάλων.

1.3.2 Πληθυσμιακές μεταβολές στον Δήμο Πύλης

Η διαχρονική μεταβολή του πληθυσμού μιας γεωγραφικής περιοχής αποτελεί σημαντικό δείκτη της οικονομικής, κοινωνικής και πολιτιστικής κατάστασης ανθρώπων και χώρου.

Σύμφωνα λοιπόν με τα στοιχεία των παραπάνω απογραφών, παρατηρείται κατά την τελευταία εικοσαετία (1991 - 2011), γενικά μια αξιοσημείωτη μείωση του μόνιμου πληθυσμού του νέου Καλλικρατικού Δήμου Πύλης της τάξης του 27,72 %. Η μείωση αυτή του πληθυσμού του Δήμου είναι συνεχόμενη και στις δύο δεκαετίες, 1991 - 2001

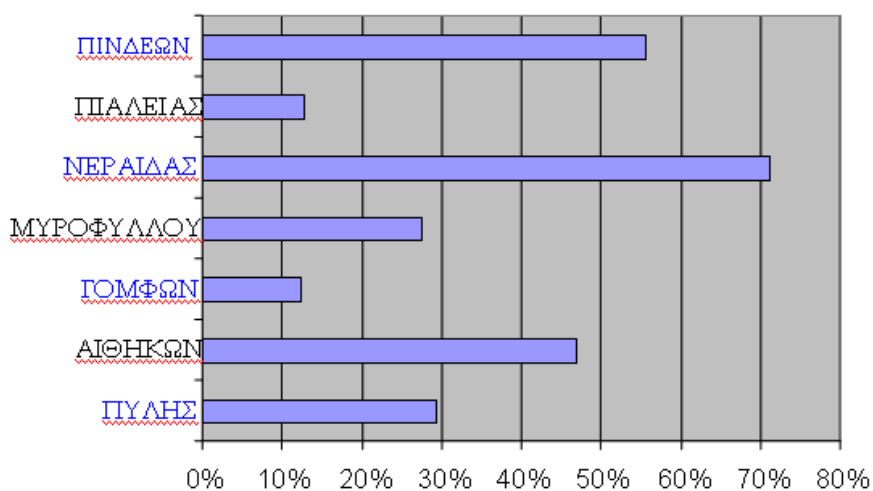
Π.Ε. 1 «Χαρτογράφηση του επιχειρηματικού και λοιπού δυναμικού της περιοχής»

και 2001 – 2011. Μάλιστα κατά τη δεκαετία 1991–2001 η μείωση του μόνιμου πληθυσμού του Δήμου Πύλης ήταν μεγαλύτερη, σε σχέση με την δεκαετία 2001–2011, κατά δέκα περίπου μονάδες.

Αναλύοντας περαιτέρω τα δεδομένα των απογραφών του πίνακα 6, σε επίπεδο Δημοτικών Ενοτήτων του Δήμου Πύλης, προκύπτει ότι κατά την εικοσαετία 1991 – 2011, όλες οι Δημοτικές Ενότητες του Δήμου Πύλης έχουν υποστεί σημαντική μείωση του πληθυσμού τους, η οποία είναι συνεχιζόμενη και στις δύο περιόδους μεταβολής, δηλαδή κατά τις απογραφικές περιόδους 1991 – 2001 και 2001 – 2011. Σε κάποιες μάλιστα περιπτώσεις, οι μειώσεις του μόνιμου πληθυσμού είναι πάνω από το 50% αυτού, όπως των Δημοτικών Ενοτήτων, Νεραΐδας (71,20%), Πινδέων (55,74%). Στο παρακάτω διάγραμμα απεικονίζονται παραστατικά οι μειώσεις του μόνιμου πληθυσμού ανά Δημοτική Ενότητα για την εικοσαετία 1991-2011 .

Διάγραμμα 3

Ποσοστά μείωσης μόνιμου πληθυσμού στις Δημοτικές Ενότητες του Δήμου Πύλης για το χρονικό διάστημα 1991-2011

Με βάση το παραπάνω διάγραμμα, παρατηρούμε έντονη μείωση του πληθυσμού σε Δημοτικές Ενότητες που χαρακτηρίζονται ως ορεινές ή μειονεκτικές. Στην περίπτωση των πεδινών Δημοτικών Ενοτήτων, τα ποσοστά μείωσης του μόνιμου πληθυσμού τους, κατά την τελευταία εικοσαετία 1991 – 2011, ήταν σαφώς μικρότερα. Αυτό, πιθανά μπορεί να εξηγηθεί από το γεγονός της εγγύτητας των περιοχών αυτών στο αστικό κέντρο της πόλης

Π.Ε. 1 «Χαρτογράφηση του επιχειρηματικού και λοιπού δυναμικού της περιοχής»

των Τρικάλων. Λόγω ακριβώς της εγγύτητας αυτής, μέρος του πληθυσμού του Δήμου Πύλης βρίσκει την μόνιμη κατοικία του στις Δημοτικές αυτές Ενώτητες, γεγονός το οποίο σε κάποιο βαθμό αντισταθμίζει την τάση μείωσης του πληθυσμού τους.

Σε επίπεδο Περιφερειακής Ενώτητας Τρικάλων, κατά την ίδια εικοσαετία (1991 – 2011) παρατηρήθηκε γενικά αύξηση του μόνιμου πληθυσμού της τάξης του 0,5%, η οποία ήταν αποτέλεσμα της αύξησης, κατά 1,5% του μόνιμου πληθυσμού της Περιφέρειας Θεσσαλίας στο διάστημα 1991 – 2001 και της μείωσης κατά 1% κατά την τελευταία δεκαετία 2001 – 2011.

Στην περίπτωση της Δημοτικής Ενώτητας Τρικκαίων παρατηρείται συνεχόμενη αύξηση του πληθυσμού κατά την εικοσαετία 1991 – 2011, η οποία ανέρχεται στο ποσοστό του 19,5%. Η αύξηση αυτή του πληθυσμού της Δημοτικής Ενώτητας Τρικκαίων ήταν σαφώς εντονότερη κατά τη δεκαετία 1991 – 2001, της τάξης του 11,3%, ενώ κατά την τελευταία δεκαετία 2001 – 2011 η αύξηση του πληθυσμού της ανήλθε στο ποσοστό του 7,3%.

Πρακτικά, όλα τα παραπάνω σχετίζονται με την γενική τάση της μετακίνησης πληθυσμού προς το αστικό κέντρο της πόλης των Τρικάλων και των άλλων μεγάλων αστικών κέντρων της χώρας και την ερήμωση και αποδυνάμωση της υπαίθρου, ιδίως των ορεινών και μειονεκτικών περιοχών, παρά τα ειδικά αναπτυξιακά προγράμματα που εφαρμόστηκαν σε προηγούμενες προγραμματικές περιόδους.

1.3.3 Σύνθεση Πληθυσμού

Η **κατά φύλο σύνθεση** του μόνιμου πληθυσμού του Δήμου: από τους 14.343 μόνιμους κατοίκους του Δήμου Πύλης, οι 7.208 είναι άνδρες και οι 7.135 είναι γυναίκες και προκύπτει μια ελάχιστη **αριθμητική υπεροχή (κατά 73 άτομα) του ανδρικού φύλου σε σχέση με το γυναικείο**.

Στο επόμενο διάγραμμα γίνεται συγκριτική παρουσίαση της κατανομής του συνόλου του μόνιμου πληθυσμού σε διάφορες, ηλικιακές κλάσεις, σε επίπεδο Δήμου Πύλης, βάσει των στοιχείων της απογραφής της ΕΛ.ΣΤΑΤ. του έτους 2011.

Πίνακας 3: ομάδες ηλικιών στον Δήμο Πύλης, απογραφή ΕΛ.ΣΤΑΤ. του έτους 2011.

ΟΜΑΔΕΣ ΗΛΙΚΙΩΝ	αριθμός ατόμων / ηλικία	ποσοστά επί του συνολικού πληθυσμού
0-9	1.094	7,60%

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟΣ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ (ΧΜ) ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ (ΕΟΧ) ΠΕΡΙΟΔΟΥ 2009 – 2014

Π.Ε. 1 «Χαρτογράφηση του επιχειρηματικού και λοιπού δυναμικού της περιοχής»

0-19	1.182	8,24%
20-29	1.178	8,21%
30-39	1.696	11,82%
40-49	1.714	11,95%
50-59	1.890	13,18%
60-69	1.951	13,60%
70 και άνω	3.638	25,36%
Σύνολο μόνιμου πληθυσμού Δήμου Πύλης	14.343	

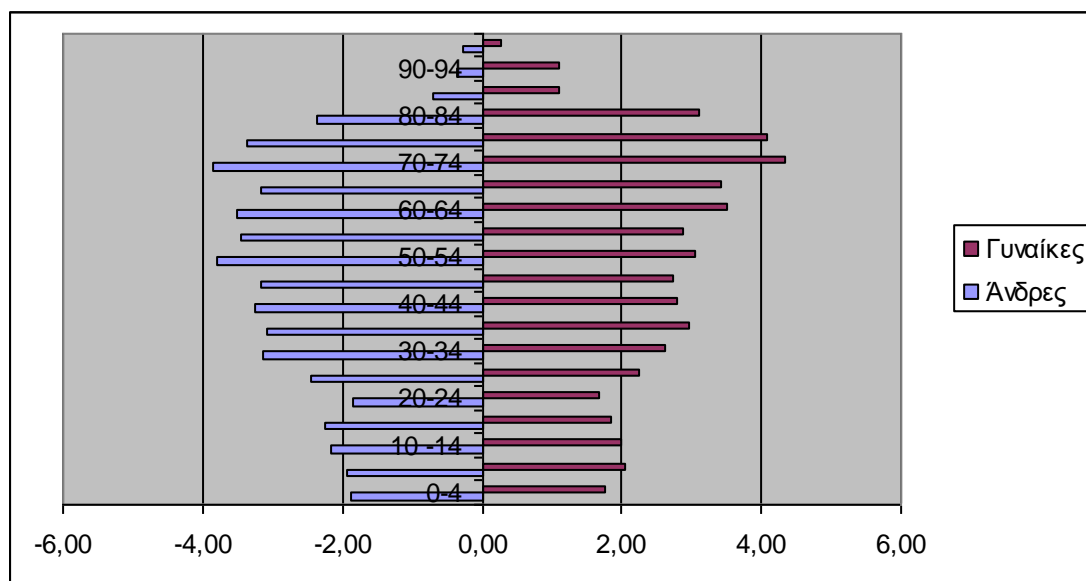
Από τον παραπάνω πίνακα παρατηρείται ότι το μεγαλύτερο ποσοστό του μόνιμου πληθυσμού, το 25,36% αυτού, κατέχει η ηλικία από 70 και άνω με δεύτερο μεγαλύτερο ποσοστό (13,60%) η ηλικία από 60-69 ετών. Τα παιδιά από 0-19 ετών κατέχουν το 8,24% του συνολικού πληθυσμού, ενώ οι ηλικίες από 20-29 και 30-39, το 8,21% και το 11,82% αντίστοιχα. Οι ηλικίες από 40-49 και 50-59 καταλαμβάνουν το 11,95% και το 13,18%. Με βάση τα παραπάνω στοιχεία, παρατηρείται μια στασιμότητα των ηλικιακών ομάδων από 0-39 ετών και μια ενίσχυση των ηλικιακών ομάδων από 60 και άνω.

1.3.4. Η πυραμίδα των ηλικιών και οι δημογραφικοί δείκτες στον Δήμο Πύλης.

Η πυραμίδα των ηλικιών, φανερώνει τη δημογραφική προοπτική της περιοχής, και στην περίπτωση του Δήμου Πύλης, τείνει να αποκτήσει την μορφή ανεστραμμένου κώνου, πράγμα που σημαίνει ότι ο πληθυσμός του, γενικά βαίνει γηρασκόμενος.

Διάγραμμα 4: Η πυραμίδα των ηλικιών του Δήμου Πύλης, πηγή :Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δήμου Πύλης

Π.Ε. 1 «Χαρτογράφηση του επιχειρηματικού και λοιπού δυναμικού της περιοχής»

Στη συνέχεια, προκειμένου να προβούμε σε περιγραφή και ανάλυση της δημογραφικής κατάστασης στην περιοχή του Δήμου Πύλης, έγινε επεξεργασία των στοιχείων της απογραφής του πληθυσμού της ΕΛ.ΣΤΑΤ. του έτους 2011 με σκοπό την κατανομή του μόνιμου πληθυσμού του Δήμου σε τρεις γενικές κατηγορίες: στον παιδικό πληθυσμό με ηλικία 0 - 14 ετών, στον ενεργό πληθυσμό, που περιλαμβάνει τις ηλικίες από 15-64 ετών και στον συντηρούμενο ή εξαρτώμενο (γεροντικό) που περιλαμβάνει τις ηλικίες από 65 και άνω. Η κατανομή αυτή μας επιτρέπει τον υπολογισμό τριών (3) σημαντικών δημογραφικών δεικτών, τον **Δείκτη Εξάρτησης**¹, τον **Δείκτη Γήρανσης**² και τον **Δείκτη Αντικατάστασης**³, ώστε να μπορούμε να εξάγουμε κάποια χρήσιμα συμπεράσματα σχετικά με τη δημογραφική φυσιογνωμία της περιοχής του Δήμου

Ο **Δείκτης Εξάρτησης** μας αποκαλύπτει την αναλογία των ατόμων του πληθυσμού μιας περιοχής, που για δημογραφικούς λόγους (λόγω ηλικίας), είναι εξαρτώμενα από τη δραστηριότητα άλλων. Με άλλα λόγια ο Δείκτης Εξάρτησης δείχνει πόσα παιδιά και γέροι (συντηρούμενος ή εξαρτώμενος πληθυσμός) αντιστοιχούν σε 100 άτομα ενεργού πληθυσμού.

$$^1 \text{ Δείκτης Εξάρτησης} = \frac{\text{πληθυσμός ηλικιακής κλάσης 0 - 14 ετών} + \text{πληθυσμός ηλικιακής κλάσης 65 και άνω}}{\text{πληθυσμός ηλικιακής κλάσης 15 - 64 ετών}}$$

$$^2 \text{ Δείκτης Γήρανσης} = \frac{\text{πληθυσμός ηλικιακής κλάσης 65 και άνω}}{\text{πληθυσμός ηλικιακής κλάσης 0 - 14 ετών}} \times 100$$

$$^3 \text{ Δείκτης Αντικατάστασης} = \frac{\text{πληθυσμός ηλικιακής κλάσης 15 - 19 ετών}}{\text{πληθυσμός ηλικιακής κλάσης 65 - 69 ετών}} \times 100$$

Όσο υψηλότερος είναι ο Δείκτης Εξάρτησης τόσο μεγαλύτερο είναι το βάρος που έχει να αντιμετωπίσει ο ενεργός πληθυσμός για τη συντήρηση του εξαρτώμενου πληθυσμού, γεγονός που περιορίζει τις δυνατότητες αποταμίευσης και επένδυσης. **Κατά συνέπεια, ο υψηλός Δείκτης Εξάρτησης του πληθυσμού μιας περιοχής θεωρείται ένδειξη μη ικανοποιητικής προοπτικής οικονομικής ανάπτυξης της περιοχής αυτής.**

Όπως προκύπτει από τους υπολογισμούς που έγιναν σχετικά με τον Δείκτη Εξάρτησης του μόνιμου πληθυσμού του Δήμου Πύλης, βάσει της απογραφής της ΕΛ.ΣΤΑΤ. του έτους 2011, **τα εξαρτώμενα άτομα είναι 77 (0,77 Δείκτης Εξάρτησης).**

Ο Δείκτης Εξάρτησης του μόνιμου πληθυσμού του Δήμου Τρικκαίων, βάσει της απογραφής της ΕΛ.ΣΤΑΤ. του έτους 2011 είναι 0,57, δηλαδή τα εξαρτώμενα άτομα είναι 57 -Στοιχεία από το Πενταετές Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δήμου Τρικκαίων.

Βάσει ανάλογων στοιχείων, σε επίπεδο Περιφερειακής Ενότητας Τρικάλων, Περιφέρειας Θεσσαλίας και χώρας, οι αντίστοιχοι Δείκτες Εξάρτησης είναι 0,64, 0,58 και 0,52.

Βάσει των δεδομένων της προηγούμενης απογραφής της ΕΛ.ΣΤΑΤ. του έτους 2001, οι αντίστοιχοι Δείκτες Εξάρτησης σε επίπεδο Δήμου Πύλης, Τρικκαίων, Περιφερειακής Ενότητας Τρικάλων, Περιφέρειας Θεσσαλίας και χώρας, ήταν 0,61, 0,51, 0,55, 0,51 και 0,47.

Παρατηρείται δηλαδή ότι, κατά τη δεκαετία 2001 - 2011, ο Δείκτης Εξάρτησης αυξήθηκε σε όλα τα προαναφερόμενα επίπεδα χωρικής οργάνωσης του μόνιμου Πληθυσμού. Πρέπει όμως να επισημανθεί ότι ο Δείκτης Εξάρτησης του μόνιμου πληθυσμού του Δήμου Πύλης είναι σαφώς μεγαλύτερος σε σχέση με αυτόν της Περιφερειακής Ενότητας Τρικάλων, της Περιφέρειας Θεσσαλίας, αλλά μεγαλύτερος και απ' αυτόν σε επίπεδο χώρας, πράγμα που σημαίνει ότι το πρόβλημα πληθυσμιακής ανανέωσης μαστίζει έντονα την περιοχή.

Ο **Δείκτης Γήρανσης** του πληθυσμού μιας περιοχής γενικά μας επιτρέπει την αποσαφήνιση του επιπέδου γήρανσης στο οποίο έχει φτάσει ο πληθυσμός της περιοχής αυτής. Ειδικότερα, μας δίνει το ποσοστό που αντιπροσωπεύει ο γερωντικός πληθυσμός (άνω των 65 ετών) σε σχέση με τον παιδικό πληθυσμό (0-14 ετών). **Όσο μεγαλύτερες είναι οι τιμές του Δείκτη Γήρανσης τόσο υψηλότερο επίπεδο γήρανσης παρουσιάζει η περιοχή.** Ο Δείκτης Γήρανσης, αν και αποτελεί έναν από τους

Π.Ε. 1 «Χαρτογράφηση του επιχειρηματικού και λοιπού δυναμικού της περιοχής»

σημαντικούς δημογραφικούς δείκτες, δεν είναι σε θέση ωστόσο να διαγράψει από μόνος του την μελλοντική πληθυσμιακή δομή μιας περιοχής.

Από την επεξεργασία των στοιχείων του μόνιμου πληθυσμού, βάσει της απογραφής της ΕΛ.ΣΤΑΤ. του έτους 2011, για την περιοχή του Δήμου Πύλης, **προκύπτει ότι ο Δείκτης Γήρανσης ανέρχεται στην τιμή 2,71 γεγονός που σημαίνει ότι στα 100 παιδιά αντιστοιχούν 271 ηλικιωμένα άτομα**

Ο Δείκτης Γήρανσης για την περιοχή του Δήμου Τρικκαίων, ανέρχεται στην τιμή 1,40, γεγονός που σημαίνει ότι στα 100 παιδιά αντιστοιχούν 140 ηλικιωμένα άτομα - Στοιχεία από το Πενταετές Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δήμου Τρικκαίων.

Οι Δείκτες Γήρανσης, βάσει αντίστοιχων στοιχείων, σε επίπεδο Περιφερειακής Ενότητας Τρικάλων, Περιφέρειας Θεσσαλίας και χώρας, είναι 1,81, 1,49 και 1,34.

Βάσει των δεδομένων της προηγούμενης απογραφής της ΕΛ.ΣΤΑΤ. του έτους 2001, οι αντίστοιχοι Δείκτες Γήρανσης σε επίπεδο Δήμου Πύλης, Τρικκαίων, Περιφερειακής Ενότητας Τρικάλων, Περιφέρειας Θεσσαλίας και χώρας, ήταν 1,65, 1,05, 1,31, 1,15 και 1,10 αντιστοίχως.

Παρατηρείται δηλαδή ότι, κατά τη δεκαετία 2001 - 2011, ο Δείκτης Γήρανσης αυξήθηκε σε όλα τα προαναφερόμενα επίπεδα χωρικής οργάνωσης του μόνιμου Πληθυσμού, πράγμα που καταδεικνύει τη γήρανση του πληθυσμού. Πρέπει όμως να επισημανθεί ότι ο Δείκτης Γήρανσης του μόνιμου πληθυσμού του Δήμου Πύλης είναι σαφώς μεγαλύτερος σε σχέση με αυτόν του Δήμου Τρικκαίων, της Περιφερειακής Ενότητας Τρικάλων και της Περιφέρειας Θεσσαλίας.

Ο Δείκτης Αντικατάστασης του πληθυσμού μιας περιοχής γενικά εκφράζει το ποσοστό που αντιπροσωπεύει ο νεανικός πληθυσμός ηλικιακής κλάσης 15-19 ετών σε σχέση με τον ηλικιωμένο πληθυσμό ηλικιακής κλάσης 65-69 ετών. **Τιμές Δείκτη Αντικατάστασης του πληθυσμού μιας περιοχής άνω του 100 εκφράζουν υψηλότερο ποσοστό νεανικού πληθυσμού σε σχέση με τον ηλικιωμένο.**

Από την επεξεργασία των στοιχείων του μόνιμου πληθυσμού, βάσει της απογραφής της ΕΛ.ΣΤΑΤ. του έτους 2011, για την περιοχή του Δήμου Πύλης, προκύπτει ότι ο Δείκτης Αντικατάστασης ανέρχεται στην τιμή 0,62 γεγονός που σημαίνει ότι στα 100 άτομα του ηλικιωμένου πληθυσμού αντιστοιχούν 62 νεανικά άτομα.

εικόνα του Δήμου Πύλης.

Συμπερασματικά η δημογραφική εικόνα της περιοχής δεν ξεφεύγει από τα γενικά χαρακτηριστικά των υποβαθμισμένων περιοχών με δυνατότητες ανάπτυξης. Παρατηρείται σημαντική μείωση του πληθυσμού ανάμεσα στα έτη 2001 και 2011, ιδιαίτερα στις ορεινές περιοχές, ενώ ο υψηλός δείκτης γήρανσης και ο δείκτης εξάρτησης δηλώνουν τον προβληματικό χαρακτήρα της περιοχής με σοβαρές επιπτώσεις στη φυσική αύξηση του πληθυσμού (πληθυσμιακή ανανέωση) και στην παραγωγική απασχόληση (ενεργός πληθυσμός).

Επίσης, όσον αφορά στο επίπεδο εκπαίδευσης παρατηρείται μικρό ποσοστό πτυχιούχων ατόμων και υψηλό ποσοστό ατόμων που είναι απόφοιτοι Δημοτικού σχολείου και αναλφάβητοι.

Γενικά τα τελευταία χρόνια παρατηρείται μια τάση εγκατάλειψης και ερήμωσης των περιοχών, των ορεινών και δυσπρόσιτων Δημοτικών Διαμερισμάτων, αλλά και των πεδινών Δημοτικών διαμερισμάτων και διαφυγή του πληθυσμού (ειδικά του ενεργού πληθυσμού) προς τα κοντινά αστικά κέντρα αλλά και τα μεγάλα αστικά κέντρα της χώρας με αποτέλεσμα η περιοχή να «αποψιλώνεται» από το πλέον δυναμικό τμήμα του πληθυσμού της.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

Γενικά στοιχεία αναγνώρισης της περιοχής μελέτης του έργου «Αίθηκος».

Στο παρόν κεφάλαιο θα επιχειρηθεί μια συνοπτική παρουσίαση των Δημοτικών Ενοτήτων, που αποτελούν την περιοχή μελέτης του έργου «Αίθηκος».

Οι Δημοτικές Ενώτητες που αποτελούν την περιοχή μελέτης του έργου «Αίθηκος», είναι στο σύνολό τους ορεινές αλλά διαφέρουν σε αρκετά χαρακτηριστικά τους, τα οποία επιδρούν στην τοπική τους οικονομία.

Στις ορισμένες από αυτές, όπως η Δ.Ε. Πινδέων, Νεράιδας, Μυροφύλλου, η πληθυσμιακή συρρίκνωση και η γήρανση του πληθυσμού είναι πολύ μεγάλη και αυτό οδήγησε σε δραματική μείωση της επιχειρηματικότητας και σε μααρασμό της τοπικής οικονομίας. Εν τούτοις, είναι ενθαρρυντικό το γεγονός ότι τελευταία -λόγω κυρίως της οικονομικής κρίσης - παρατηρείται μια ενίσχυση της απασχόλησης στον πρωτογενή τομέα, ενίσχυση όμως που υποκρύπτει μεγάλα ποσοστά υποαπασχόλησης.

Δημοτικές Ενώτητες, όπως η Δ.Ε. Αιθίων και Πύλης, με αξιόλογη τουριστική υποδομή, αντιμετωπίζουν διαφορετικά προβλήματα, που εντοπίζονται κυρίως στην μείωση του τουριστικού προϊόντος.

Κοινό όλων των Δημοτικών Ενοτήτων, που αποτελούν την περιοχή μελέτης του έργου «Αίθηκος», είναι εξαιρετικό φυσικό περιβάλλον που περιλαμβάνει σπάνια είδη χλωρίδας & πανίδας, σημαντικούς τύπους οικοτόπων & φυσικών ενδιαιτημάτων, ιστορικά τοπία ιδιαίτερου φυσικού κάλλους, μνημεία της φύσης & οικοσυστήματα ειδικού ενδιαφέροντος.

Επίσης η πλούσια ιστορική & πολιτιστική κληρονομιά, με πλήθος μνημείων όλων των περιόδων (αρχαία, βυζαντινά, μεσαιωνικά & νεώτερα), αλλά και πολλών στοιχείων που συνθέτουν την άυλη πολιτιστική κληρονομιά της.

2.1 Χωροθέτηση και δομή της περιοχής μελέτης του έργου «Αίθηκος».

Η επιλέξιμη περιοχή μελέτης του έργου «Αίθηκος», είναι οι πέντε ορεινές Δημοτικές Ενώτητες του Δήμου Πύλης:

- η Δημοτική Ενότητα Πύλης,

Π.Ε. 1 «Χαρτογράφηση του επιχειρηματικού και λοιπού δυναμικού της περιοχής»

- η Δημοτική Ενότητα Αιθίων,
- η Δημοτική Ενότητα Πινδέων,
- η Δημοτική Ενότητα Μυροφύλλου,
- η Δημοτική Ενότητα Νεραίδας

και το ορεινό τμήμα της Δημοτικής Ενότητας Πιαλείων (Τοπική Κοινότητα Πιαλείας και Φιλύρας).

Χάρτης 6

Στον πίνακα 5 αναφέρονται αναλυτικά οι Τοπικές Κοινότητες που αποτελούν την περιοχή μελέτης του έργου «Αίθιος» και ο χαρακτηρισμός της κάθε Τοπικής Κοινότητας σύμφωνα με την Οδηγία 75/268/ΕΟΚ.

Π.Ε. 1 «Χαρτογράφηση του επιχειρηματικού και λοιπού δυναμικού της περιοχής»

Πίνακας 5: πηγή ΕΛΣΤΑΤ, απογραφή 2011.

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ	Χαρακτηρισμός της Τοπικής Κοινότητας σύμφωνα με την Οδηγία 75/268/ΕΟΚ)
ΠΥΛΗΣ	Άγιος Βησσαρίωνας	ΔΥΝΑΜΙΚΗ (ΠΕΔΙΝΗ)
	Άγιος Προκόπιος	ΟΡΕΙΝΗ
	Κοτρώνι	ΟΡΕΙΝΗ
	Παλαιοκαρυά	ΟΡΕΙΝΗ
	Πετροχώρι	ΟΡΕΙΝΗ
	Πύλη	ΟΡΕΙΝΗ
	Ροποτό	ΟΡΕΙΝΗ
ΑΙΘΗΚΩΝ	Βροντερό	ΟΡΕΙΝΗ
	Ελάτη	ΟΡΕΙΝΗ
	Καλόγηροι	ΟΡΕΙΝΗ
	Νεραϊδοχώρι	ΟΡΕΙΝΗ
	Περτούλι	ΟΡΕΙΝΗ
	Πύρρα	ΟΡΕΙΝΗ
	Άγιος Νικόλαος	ΟΡΕΙΝΗ
	Αθαμανία	ΟΡΕΙΝΗ
	Γαρδίκι	ΟΡΕΙΝΗ
	Δέση	ΟΡΕΙΝΗ
	Δροσοχώρι	ΟΡΕΙΝΗ
ΜΥΡΟΦΥΛΛΟΥ	Μυρόφυλλο	ΟΡΕΙΝΗ
ΝΕΡΑΪΔΑΣ	Αρματολικό	ΟΡΕΙΝΗ
	Κορυφής	ΟΡΕΙΝΗ
	Νεραΐδας	ΟΡΕΙΝΗ
	Παχτούρι	ΟΡΕΙΝΗ
ΠΙΑΛΕΙΑΣ	Πιαλείας	ΟΡΕΙΝΗ
	Φιλύρας	ΟΡΕΙΝΗ
ΠΙΝΔΕΩΝ	Βαθύρεμα	ΟΡΕΙΝΗ
	Βαλκάνο	ΟΡΕΙΝΗ
	Λιβαδοχώρι	ΟΡΕΙΝΗ
	Μεσοχώρα	ΟΡΕΙΝΗ
	Μοσχόφυτο	ΟΡΕΙΝΗ
	Νέα Πεύκη	ΟΡΕΙΝΗ
	Παράμερο	ΟΡΕΙΝΗ

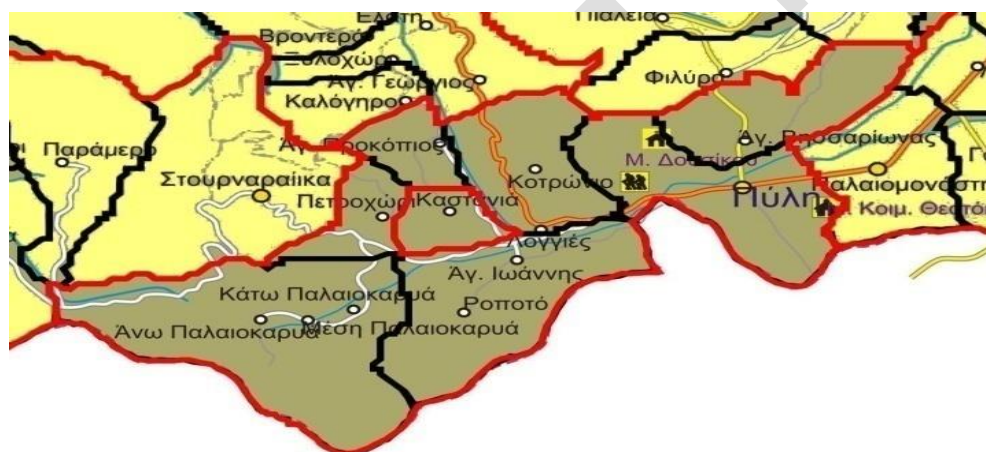
Πολυνέρι	ΟΡΕΙΝΗ
Στουρναραίικα	ΟΡΕΙΝΗ

2.2 Συνοπτική παρουσίαση των Δημοτικών Ενοτήτων που αποτελούν την περιοχή μελέτης του έργου «Αίθης».

2.2.1 Δημοτική Ενότητα Πύλης

Η Δημοτική Ενότητα Πύλης, βρίσκεται στο νότιο μέρος του Νομού Τρικάλων, στην είσοδο της πεδινής περιοχής της Θεσσαλίας προς τα ορεινά την Πίνδου χιλιόμετρα και κατά το μεγαλύτερο μέρος της (87,6%), είναι ορεινή περιοχή. Αποτελείται από τις Τοπικές Κοινότητες: Πύλης, Αγίου Βησσαρίωνος, Αγίου Προκοπίου, Κοτρωνίου Παλαιοκαριάς, Πετροχωρίου και Ροπωτού και τους οικισμούς τους.

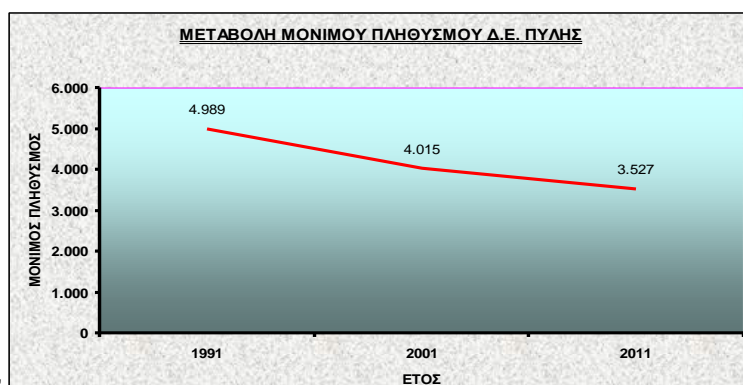
Χάρτης 7: Δημοτική Ενότητα Πύλης

Ο μόνιμος πληθυσμός της Δ. Ε. Πύλης είναι 3.527 κάτοικοι. Το 53%, αυτού, είναι συγκεντρωμένο στον οικισμό της Πύλης, με δεύτερο (18%) σε πυκνότητα οικισμό, τον οικισμό του Αγίου Βησσαρίωνος. Οι υπόλοιποι οικισμοί έχουν μικρότερα πληθυσμιακά μεγέθη. Επίσης στον οικισμό της Πύλης, παρατηρείται η μεγαλύτερη πυκνότητα πληθυσμού με 110, 18 κατοίκους ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο και ακολουθεί ο οικισμός του Αγίου Βησσαρίωνα, με 49,31 κατοίκους ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο.

Ο μόνιμος πληθυσμός της Δ.Ε. Πύλης, εμφάνισε δημογραφική συρρίκνωση της τάξης του 29,30 % στο διάστημα 1991- 2011, όπως απεικονίζεται στο διάγραμμα που ακολουθεί:

Π.Ε. 1 «Χαρτογράφηση του επιχειρηματικού και λοιπού δυναμικού της περιοχής»

Διάγραμμα 5

Με βάση τα στοιχεία της απογραφής του 2011, ο **οικονομικά ενεργός πληθυσμός** της Δημοτικής Ενότητας Πύλης, είναι 1.259 άτομα και αντιπροσωπεύει το 25% του οικονομικά ενεργού πληθυσμού του Δήμου Πύλης, με τον μεγαλύτερο αριθμό συγκέντρωσης, οικονομικά ενεργών ατόμων, στην Τοπική Κοινότητα Πύλης (726 άτομα), γεγονός αναμενόμενο, αφού η Πύλη είναι η έδρα του Δήμου και αποτελεί το εμπορικό κέντρο της ευρύτερης περιοχής.

Επίσης, η Τοπική Κοινότητα Πύλης, έχει την πρώτη θέση στην ανεργία με 198 άνεργους (ποσοστό 48% των συνολικά άνεργων του Δήμου). (πίνακας 6)

Πίνακας 6 : πηγή ΕΛΣΤΑΤ, απογραφή 2011.

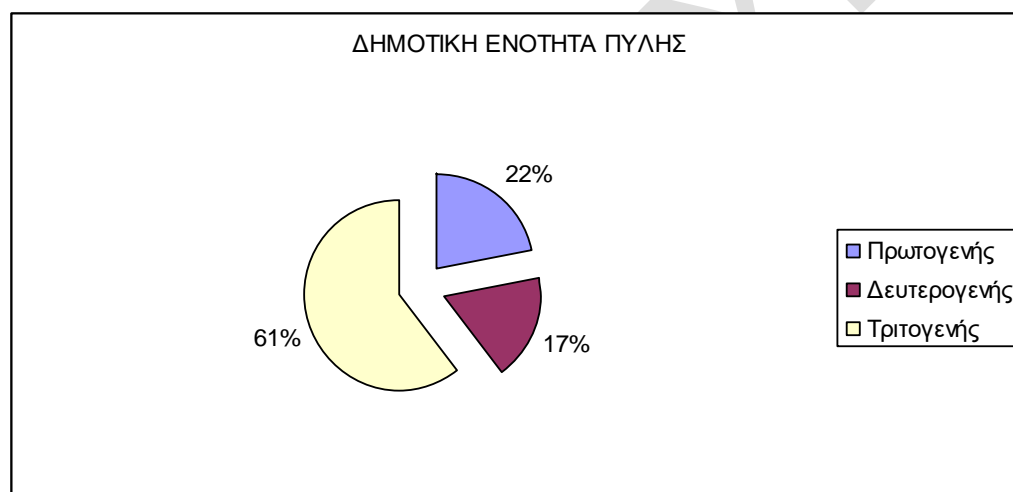
Περιγραφή	Οικονομικά ενεργοί	Απασχολούμενοι	Πρωτογενής	Δευτερογενής	Τριτογενής	Άνεργοι
ΔΗΜΟΣ ΠΥΛΗΣ	4882	3743	1100	751	1892	1139
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΠΥΛΗΣ	1259	909	203	158	548	350

Π.Ε. 1 «Χαρτογράφηση του επιχειρηματικού και λοιπού δυναμικού της περιοχής»

Τοπική Κοινότητα Πύλης	726	558	63	111	384	168
------------------------	-----	-----	----	-----	-----	-----

Το 2011, οι απασχολούμενοι της Δημοτικής Ενότητας Πύλης (909 άτομα), αποτελούν το 24,28 των συνολικά απασχολουμένων στον Δήμο, με τον τριτογενή τομέα να απορροφά το 61 % αυτών, τον πρωτογενή τομέα το 22% αυτών και τον δευτερογενή τομέα το 17%.

Διάγραμμα 6

Η Τοπική Κοινότητα Πύλης, είναι η έδρα του Δήμου Πύλης. Η πόλη είναι κτισμένη σε κομβική θέση, στο άκρο του Θεσσαλικού κάμπου και στην είσοδο προς τον ορεινό όγκο και λειτουργεί, ως πύλη -πέρασμα, από την Θεσσαλία προς τους δημοφιλείς τουριστικούς της Νότιας Πίνδου (Ελάτη, Περτούλι, Μέτσοβο, Ζαγοροχώρια, Μεσοχώρα, χωριά Ασπροποτάμου, Άρτα), γεγονός που της δίνει το πλεονέκτημα της υποδοχής σημαντικού αριθμού ημερήσιων διερχόμενων επισκεπτών. Η Πύλη διαθέτει εξαιρετικά διατηρημένο φυσικό περιβάλλον (περιοχή NATURA GR1440006 & GR 1440002, Τοπίο ΤΙΦΚ). και μια σπάνιας χωρική συγκέντρωση σημαντικών μνημεία πολιτιστικής κληρονομιάς (Γέφυρα «Καμάρα», επί του Πορταϊκού ποταμού ΦΕΚ 352/Δ/1967, Εκκλησία Πόρτα-Παναγιά ΒΔ 19-4-1921 -ΦΕΚ 68/Α/26-4-1921,

Π.Ε. 1 «Χαρτογράφηση του επιχειρηματικού και λοιπού δυναμικού της περιοχής»

Οικισμός Πόρτα-Παναγιά ΥΑ 10977/16-5-1967 – ΦΕΚ 352/Β/31-5-1967, ο «Μύλος στο Μπληγόρι» ΦΕΚ 475/Β/24-6-1994 ΥΑ 10977/16-5-1967 –Πολεοδομικό και Τοπικό κέντρο Πύλης ΦΕΚ 352/Β/31-5-1967).

Επιπλέον η κωμόπολη της Πύλης, λειτουργεί ως πόλος οικονομικών και κοινωνικών εξυπηρετήσεων για το σύνολο των χωριών της Δημοτικής Ενότητας Πύλης, καθώς και όμορων εξαρτωμένων Δημοτικών Ενοτήτων (Αιθήκων, Πινδέων, Πιαλείων, Γόμφων).

Η Πύλη σ' όλη την ιστορική της πορεία, είχε σημαντικό ρόλο, ως εμπορικό κέντρο της ευρύτερης περιοχής. Ενδεικτικό είναι το γεγονός ότι η πόλη, «ονομαζόταν Πόρτα – Παζάρ» μέχρι τις αρχές του 19^{ου} αιώνα. Παρά το γεγονός ότι η Πύλη, είναι μια μικρή κωμόπολη της Θεσσαλίας, η κεντροβαρής θέση της, καθιστά το εμπορικό της κέντρο, ιδιαίτερα σημαντικό για την ίδια την πόλη, αλλά και την ευρύτερη περιοχή, καθώς εξυπηρετεί τα ορεινά χωριά της Νότιας Πίνδου και τα γειτονικά πεδινά χωριά του Δήμου.

Η οικονομική κρίση, προκάλεσε σοβαρή συρρίκνωση στο εμπορικό κέντρο της πόλης: Οι έντονες επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης είναι πολλαπλάσιες για τα μικρά εμπορικά καταστήματα των τοπικών αγορών, όπως της Πύλης, καθώς ταυτόχρονα με την εξέλιξη της οικονομικής ύφεσης, το εμπόριο αντιμετωπίζει και εσωτερικές αναδιαρθρώσεις που μεταβάλλουν την φυσιογνωμία και την δυναμική του. Ειδικότερα, η ανάπτυξη και εξάπλωση τα τελευταία χρόνια των μεγάλων Πολυεθνικών Εταιρειών, εντός και εκτός πόλεων, αλλά και των ηλεκτρονικών αγορών αναπόφευκτα υποβαθμίζει την λειτουργία των παραδοσιακών εμπορικών συνοικιακών αγορών. Το 2010, η Πύλη, είχε 80 εμπορικά καταστήματα, σύμφωνα με την καταγραφή του εμπορικού συλλόγου Πύλης. Το 2016, στο σύνολο της πόλης, καταγράφηκαν 51 εμπορικά καταστήματα, από τα οποία τα 48, βρίσκονται στο εμπορικό κέντρο και τα 3 εκτός αυτού. Η μείωση στον αριθμό των εμπορικών καταστημάτων από την αρχή της οικονομικής κρίσης μέχρι σήμερα είναι της τάξης του 36%. Η παροχή υπηρεσιών, δεν παρουσίασε αριθμητική μείωση στα χρόνια της οικονομικής κρίσης, αλλά αντιθέτως σε κάποιες περιπτώσεις, όπως τα ιατρεία και τα φροντιστήρια παρουσιάστηκε αύξηση του αριθμού τους. Το 2010, η Πύλη, είχε 53 καταστήματα παροχής υπηρεσιών στο σύνολο της πόλης, σύμφωνα με την καταγραφή του εμπορικού συλλόγου Πύλης. Το 2016, στο σύνολο της πόλης, καταγράφηκαν συνολικά 52 χώροι παροχής υπηρεσιών. Τα καταστήματα ψυχαγωγίας παρουσίασαν μείωση κατά 41%, από το 2010 ως το 2016.

Πίνακας 7.

Εμπορικά καταστήματα	αριθμός καταστημάτων το 2010	αριθμός καταστημάτων το 2016
ανθοπωλεία	3	2
αρτοποιεία και πρατήρια άρτου	3	4
βιβλιοπωλεία	2	2
γενικό εμπόριο	6	2
βίντεο-κλαμπ	1	0
βουλκανιζατέρ-αξεσουάρ αυτοκινήτων	2	2
γεωργικά φάρμακα-ζωοτροφές-άλευρα	7	7
είδη προικός	1	1
είδη δώρων	5	3
είδη οικοδομής	9	8
ξυλουργικές εργασίες - έπιπλα	10	2
έτοιμα ενδύματα - υποδήματα	5	5
ηλεκτρικές συσκευές	1	0
κρεοπωλεία	6	2
λευκοσιδηρουργεία-σιδηρουργεία	4	3
μανάβικα	2	1

καθαριστήρια	1	1
σούπερ -μάρκετ	8	4
πρατήρια καυσίμων	4	2
σύνολο	80	51

2.2 Δημοτική Ενότητα Αιθίων

Η Δημοτική Ενότητα Αιθίων, βρίσκεται στο δυτικό μέρος του Νομού Τρικάλων και είναι καθαρά ορεινή περιοχή.

Χάρτης 8: Δημοτική Ενότητα Αιθίων

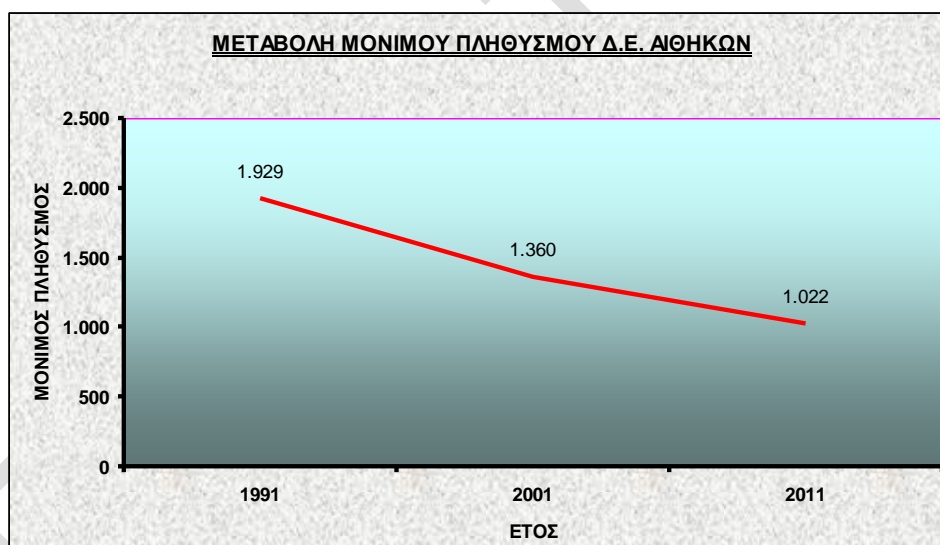
Είναι η μεγαλύτερη σε έκταση Δημοτική Ενότητα του Δήμου Πύλης, με **συνολική έκταση** 281 τετραγωνικά χιλιόμετρα. Περιλαμβάνει τις Τοπικές Κοινότητες: Ελάτης, Αγίου Νικολάου, Αθαμανίας, Βροντερού, Γαρδικίου, Δέσης, Δροσοχωρίου, Καλογήρων, Νεραϊδοχωρίου, Περτουλίου, Πύρρας.

Ο συνολικός **Μόνιμος Πληθυσμός** της Δημοτικής Ενότητας Αιθίων, σύμφωνα με την απογραφή του 2011 είναι 1.022 κάτοικοι. Από το 1991 ως το 2011, παρουσίασε μείωση κατά 47%, ποσοστό ιδιαίτερα υψηλό, σε σύγκριση με το αντίστοιχο του Δήμου Πύλης (27,2%) και του Νομού Τρικάλων (5,17), όπως φαίνεται από τον Πίνακα 6 και το διάγραμμα 2 που ακολουθούν.

Πίνακας 8 :πηγή ΕΛΣΤΑΤ απογραφές πληθυσμού

Περιγραφή	ΜΟΝΙΜΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ			ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ (%)		
	1.991	2.001	2.011	1991 - 2001	2001 - 2011	1991 - 2011
Δ.Ε. ΑΙΘΗΚΩΝ	1.929	1.360	1.022	29,50%	24,85%	47,02%
ΔΗΜΟΣ ΠΥΛΗΣ	19.844	15.886	14.343	19,95%	9,71%	27,72%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΤΡΙΚΑΛΩΝ	138.231	132.689	131.085	4,01%	1,21%	5,17%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	729.505	740.115	732.762	1,45%	0,99%	0,45%

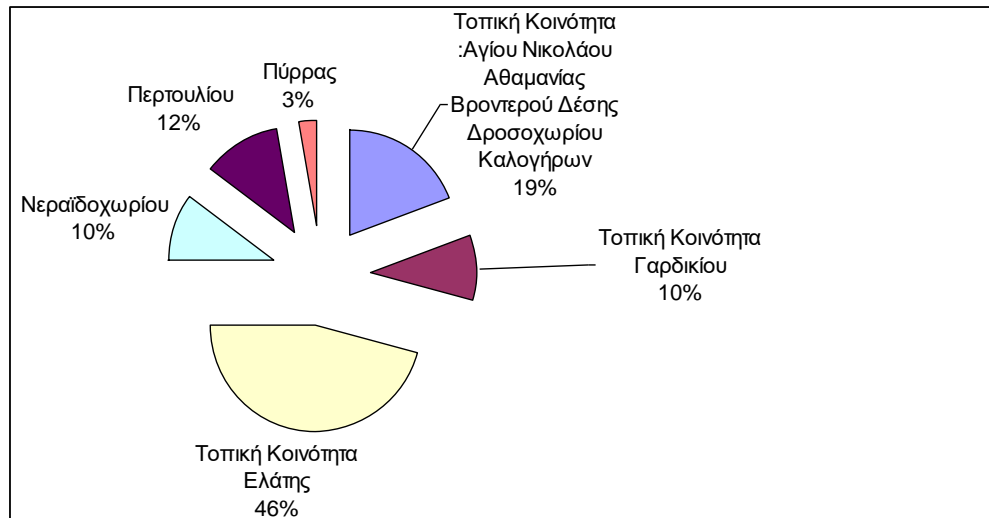
Διάγραμμα 7

Η μεγάλη πληθυσμιακή συρρίκνωση οδήγησε όπως είναι αναμενόμενο και σε μείωση του οικονομικά ενεργού πληθυσμού. Ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός της Δημοτικής Ενότητας Αιθήκων είναι 345 άτομα και αντιπροσωπεύει το 7% του οικονομικά ενεργού πληθυσμού του Δήμου Πύλης. Το μεγαλύτερο ποσοστό αυτού, βρίσκεται στην Τ.Κ. Ελάτης, που διαθέτει αξιόλογη τουριστική υποδομή, σημαντική όχι μόνο για την Δημοτική Ενότητα Αιθήκων, αλλά και για τον Νομό Τρικάλων

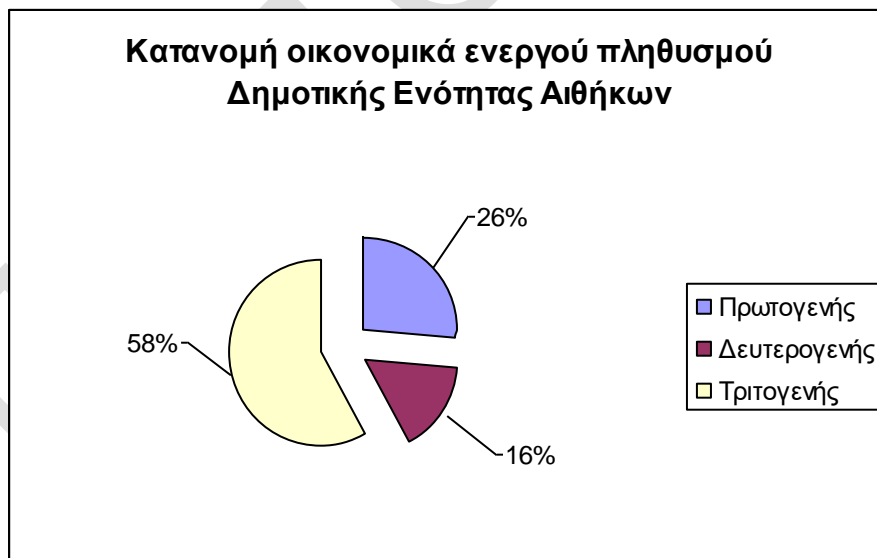
Π.Ε. 1 «Χαρτογράφηση του επιχειρηματικού και λοιπού δυναμικού της περιοχής»

Διάγραμμα 8: Κατανομή οικονομικά ενεργού πληθυσμού ανά Τοπική Κοινότητα της Δημοτικής Ενότητας Αιθίων.

Το μεγαλύτερο ποσοστό (58%) του οικονομικά ενεργού πληθυσμού της Δημοτικής Ενότητας ενεργοποιείται στον Τριτογενή Τομέα, ακολουθεί ο Πρωτογενής με 26% και ο δευτερογενής με 16%.

Διάγραμμα 9

Το μεγαλύτερο μέρος της έκτασης της Δημοτικής Ενότητας Αιθίων, το 99%, καλύπτεται από δάση.(Οι δασικές εκτάσεις της Δημοτικής Ενότητας Αιθίων, αντιπροσωπεύουν το 43,9 % των συνολικών δασικών εκτάσεων του Δήμου Πύλης, το 13,28% των συνολικών δασικών εκτάσεων του Νομού

Π.Ε. 1 «Χαρτογράφηση του επιχειρηματικού και λοιπού δυναμικού της περιοχής»

Τρικάλων και το 4,06% των συνολικών δασικών εκτάσεων της Περιφέρειας Θεσσαλίας. Το γεγονός της πληθώρας των δασικών εκτάσεων μπορεί να χαρακτηρίσει και την αυξημένη βαρύτητα προς τα επαγγέλματα και τις δραστηριότητες που συνδέονται μ' αυτά, όπως είναι τουρισμός και η εκμετάλλευση των δασικών προϊόντων.

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται οι Δασικοί Αγροτικοί Συνεταιρισμοί που δραστηριοποιούνται στην Δημοτική Ενότητα Αιθίων.

Πίνακας 8 : πηγή Δασαρχείο Τρικάλων

ΔΑΣΙΚΟΙ ΑΓΡΟΤΙΚΟΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ		ΕΔΡΑ
1	Δ.Α.Σ. ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ	Αγ. Νικόλαος Δ. Πύλης
2	Δ.Α.Σ. ΑΘΑΜΑΝΙΑΣ	Αθαμανία Δ. Πύλης
3	Δ.Α.Σ. ΝΕΡΑΙΔΟΧΩΡΙΟΥ	Νεραΐδοχώρι Δ. Πύλης
4	Δ.Α.Σ. ΠΥΡΡΑΣ	Πύρρα Δ. Πύλης
5	Ε.Δ.Σ.Ε ΔΡΟΣΟΧΩΡΙΟΥ	Δροσοχώρι Δ. Πύλης
6	Δ.Α.Σ. ΠΕΡΤΟΥΛΙΟΥ	Περτούλι Δ. Πύλης
7	Δ.Α.Σ. ΕΛΑΤΗΣ	Ελάτη Δ. Πύλης
8	Δ.Α.Σ. ΚΑΛΟΓΗΡΩΝ	Καλόγηροι Δ. Πύλης
9	Δ.Α.Σ. ΒΡΟΝΤΕΡΟΥ	Βροντερό Δ. Πύλης
10	Ε.Δ.Σ.Ε ΓΑΡΔΙΚΙΟΥ	Γαρδίκι Δ. Πύλης
11	Δ.Α.Σ. Δ. ΑΙΘΙΩΝ Δ.Δ. ΓΑΡΔΙΚΙΟΥ ΟΙ ΚΑΤΑΚΛΥΖΟΜΕΝΟΙ	Γαρδίκι Δ. Πύλης

Η Δημοτική Ενότητα Αιθίων, είναι η δεύτερη, περιοχή του Νομού Τρικάλων, (μετά την Καλαμπάκα), στην **συγκέντρωση τουριστικών καταλυμάτων**.

Στην περιοχή εντοπίζεται μια πραγματική ένταση τουριστικών δραστηριοτήτων, που δίνει σε όλη τη ζώνη μια φυσιογνωμία ανάπτυξης και βασίζεται σε μικρές μονάδες (κατά μέσο όρο, 35 κλίνες) οικογενειακής μορφής, καθώς και σε παραδοσιακά καταλύματα υψηλής κατηγορίας.

Πίνακας 9: καταλύματα Δ.Ε Αιθίκων κατά Τοπική Κοινότητα, κατηγορία και τύπο.

	4 αστέρων	3 αστέρων	2 αστέρων	1 αστέρων	4 κλειδιά	3 κλειδιά	2 κλειδιά	1 κλειδί	ενοικιαζόμενα δωμάτια	ΣΥΝΟΛΟ
Αθαμανία			2							2
Βροντερό					1					1
Ελάτη		2	8	1		5	8	10	5	39
Νεραιδοχώρι	1	1	2		1	4	1			10
Περτούλι	1	2	2		1					6
Πύρρα		2			1					3
ΣΥΝΟΛΟ	2	7	14	1	4	9	9	10	5	61

Σημαντικά επίσης στοιχεία, που συμβάλλουν στην ένταση της τουριστικής δραστηριότητας στη συγκεκριμένη περιοχή, είναι η ύπαρξη του χιονοδρομικού κέντρου Περτουλίου, καθώς και η ανάπτυξη, τα τελευταία χρόνια, ήπιων μορφών τουρισμού και ειδικά του τουρισμού περιπέτειας (ορειβασία, ποδήλατο βουνού, ανεμοπτερισμός, αλεξίπτωτο πλαγιάς – parapente, ιππασία, Rafting και καγιάκ).

2.2.3. Δημοτική Ενότητα Πινδέων

Η **Δημοτική Ενότητα Πινδέων**, μια αμιγής ορεινή περιοχή, είναι τοποθετημένη στις πλαγιές της νότιας Πίνδου και έχει συνολική έκταση 165 τετραγωνικά χιλιόμετρα εκ των οποίων τα 147,5 καλύπτονται από δάση. Το ανάγλυφο της Δημοτικής Ενότητας, χαρακτηρίζεται έντονο, με πρηνή απότομης μορφολογίας, με απότομες κλίσεις και έντονες χαραδρώσεις που καλύπτονται κατά τόπους από πυκνά δάση.

Αποτελείται από εννέα Τοπικές Κοινότητες, στο σύνολό τους ορεινές.

Χάρτης 9: Δημοτική Ενότητα Πινδέων

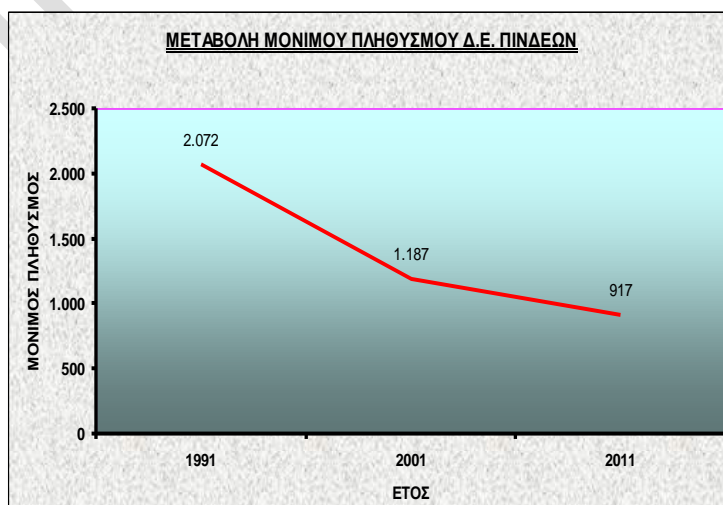

Σε ότι αφορά τον **Μόνιμο Πληθυσμό**, οι μεταβολές του, παρουσιάζονται στον πίνακα 10 και στο διάγραμμα 10 που ακολουθούν. Στην εικοσαετία 1991-2011, διαπιστώνουμε πληθυσμιακή συρρίκνωση του μόνιμου πληθυσμού, σε ποσοστό μεγαλύτερο του 50% .

Πίνακας 10 :πηγή ΕΛΣΤΑΤ

ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ	ΜΟΝΙΜΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ			ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ (%)		
	1991	2001	2011	1991 - 2001	2001 - 2011	1991 - 2011
Δ.Ε. ΠΙΝΔΕΩΝ	2.072	1.187	917	42,71%	22,75%	55,74%
ΔΗΜΟΣ ΠΥΛΗΣ	19.844	15.886	14.343	19,95%	9,71%	27,72%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΤΡΙΚΑΛΩΝ	138.231	132.689	131.085	4,01%	1,21%	5,17%

Διάγραμμα 10

Π.Ε. 1 «Χαρτογράφηση του επιχειρηματικού και λοιπού δυναμικού της περιοχής»

Η μεγάλη πληθυσμιακή συρρίκνωση οδήγησε όπως είναι αναμενόμενο και σε μείωση του οικονομικά ενεργού πληθυσμού. Ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός της Δ.Ε. Πινδέων, είναι 227 άτομα και αντιπροσωπεύει μόλις το 5% του οικονομικά ενεργού πληθυσμού του Δήμου Πύλης και το μεγαλύτερο μέρος αυτού είναι συγκεντρωμένο στην Τ.Κ. Στουρναραϊκών.

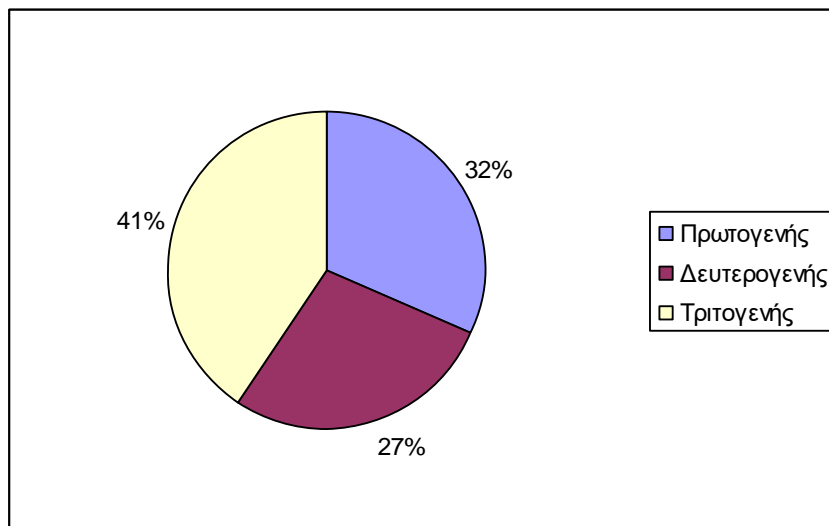
Πίνακας 11 :πηγή ΕΛΣΤΑΤ , απογραφή 2011

Περιγραφή	Οικονομικά Ενεργοί	Απασχολούμενοι	Πρωτογενής	Δευτερογενής	Τριτογενής	Άνεργοι
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΠΙΝΔΕΩΝ	227	142	45	39	58	85
Τοπική Κοινότητα Βαθυρρεύματος	43	28	14	9	5	15
Τοπική Κοινότητα Βαλκάνου	43	28	14	9	5	15
Τοπική Κοινότητα Λιβαδοχωρίου	43	28	14	9	5	15
Τοπική Κοινότητα Μεσοχώρας	20	15	3	4	8	5
Τοπική Κοινότητα Μοσχόφυτου	43	28	14	9	5	15
Τοπική Κοινότητα Νέας Πεύκης	43	28	14	9	5	15
Τοπική Κοινότητα Παράμερου	43	28	14	9	5	15
Τοπική Κοινότητα Πολονερίου	43	28	14	9	5	15
Τοπική Κοινότητα Στουρναραϊκών	164	99	28	26	45	65

Π.Ε. 1 «Χαρτογράφηση του επιχειρηματικού και λοιπού δυναμικού της περιοχής»

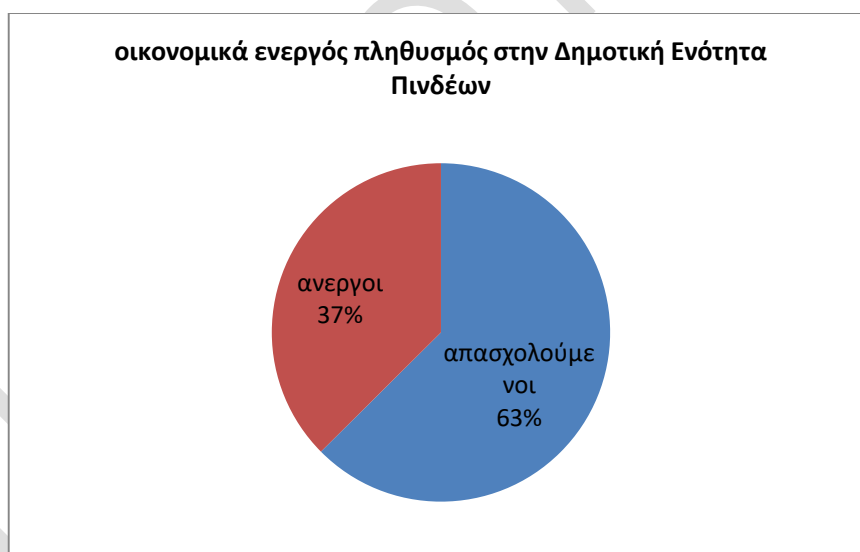
Στην Δ.Ε. Πινδέων, ο Τριτογενής Τομέας απορροφά το 41% του οικονομικά Ενεργού Πληθυσμού, ενώ ο δευτερογενής το 27% αυτού και ο πρωτογενής το 32% .

Διάγραμμα 11.Κατανομή οικονομικά ενεργού πληθυσμού στην Δημοτική Ενότητα Πινδέων.

Εντυπωσιακό είναι το ποσοστό των ανέργων, που ανέρχονταν στο 37%, το 2011.

Διάγραμμα 12

2.2.4. Δημοτική Ενότητα Νεράϊδας

Η Δημοτική Ενότητα Νεράϊδας βρίσκεται στο νοτιοδυτικό μέρος του Νομού Τρικάλων .

Η Δημοτική Ενότητα Νεράϊδας, σύμφωνα με την απογραφή του 2011, έχει έκταση 59 τετραγωνικά χιλιόμετρα και συνολικό μόνιμο πληθυσμό 252 κατοίκους. Αποτελείται

Π.Ε. 1 «Χαρτογράφηση του επιχειρηματικού και λοιπού δυναμικού της περιοχής»

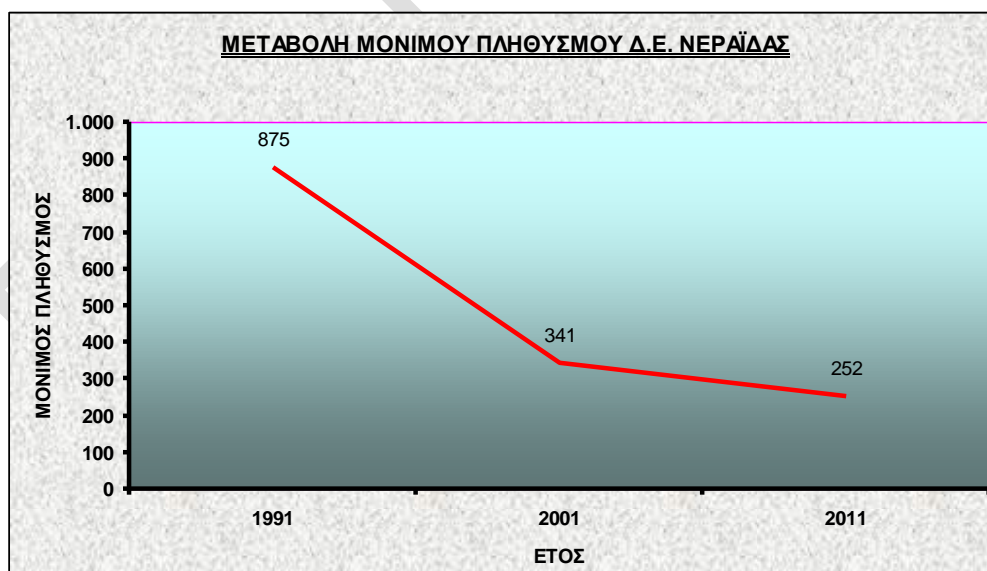
από 4 Τοπικές Κοινότητες, με μεγαλύτερη σε έκταση την Τοπική Κοινότητα Παχτουρίου.

Χάρτης 10: Δημοτική Ενότητα Πινδέων

Στην εικοσαετία 1991-2011, διαπιστώνουμε πληθυσμιακή συρρίκνωση του μόνιμου πληθυσμού, σε ποσοστό 71,20%, την μεγαλύτερη πληθυσμιακή συρρίκνωση απ' όλες τις Δημοτικές Ενότητες του Δήμου Πύλης.

Διάγραμμα 13

Η μεγάλη μείωση του μόνιμου πληθυσμού, οδήγησε όπως είναι αναμενόμενο και σε μείωση του οικονομικά ενεργού πληθυσμού .

Π.Ε. 1 «Χαρτογράφηση του επιχειρηματικού και λοιπού δυναμικού της περιοχής»

Ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός της Δημοτικής Ενότητας Νεράιδας είναι 55 άτομα και αντιπροσωπεύει μόλις το 1% του οικονομικά ενεργού πληθυσμού του Δήμου Πύλης.

Η εγκατάλειψη της περιοχής από τους μόνιμους κατοίκους της, είναι φανερή και από τα αποτελέσματα της απογραφής του 2011, που αφορούν τις κατοικίες. Αξιοσημείωτο είναι ότι από τις 795 κανονικές κατοικίες της Δημοτικής Ενότητας, το 15% μόνο αυτών, κατοικούνται κανονικά σε όλη την διάρκεια του έτους.

2.2.5. Δημοτική Ενότητα Μυροφύλλου

Η Δημοτική Ενότητα_Μυροφύλλου βρίσκεται στο νοτιοδυτικό μέρος του Νομού Τρικάλων και συνορεύει βόρεια - ανατολικά με την Δημοτική Ενότητα Πινδέων και νότια - δυτικά με το νομό Άρτας. Η έκτασή της είναι 32,9 km² και περιλαμβάνει την κοινότητα Μυροφύλλου με τους οικισμούς Γκολφάρι, Γλίστρα, Αγ. Γεώργιος, Φτέρη, Μπουρνιάς, Καραβέικα και Μηλότοπος.

Χάρτης 11: Δημοτική Ενότητα Πινδέων

Η Δημοτική Ενότητα Μυροφύλλου έχει συνολικό μόνιμο πληθυσμό 448 κατοίκους.

Ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός της Δημοτικής Ενότητας Μυροφύλλου είναι 151 άτομα και αντιπροσωπεύει μόλις το 3% του οικονομικά ενεργού πληθυσμού του Δήμου Πύλης. Στο πρωτογενή τομέα οι απασχολούμενοι είναι 80 άτομα, στον δευτερογενή 28 και στον τριτογενή 18, ενώ οι άνεργοι είναι 24 άτομα,

Π.Ε. 1 «Χαρτογράφηση του επιχειρηματικού και λοιπού δυναμικού της περιοχής»

σύμφωνα με την απογραφή του 2011.

Στην Δ.Ε. Μυροφύλλου, καταγράφηκαν 312 **κατοικίες**, εκ των οποίων σχεδόν οι μισές δεν κατοικούνται κανονικά, αλλά λειτουργούν ως παραθεριστικές.

2.2.6. Δημοτική Ενότητα Πιαλείων

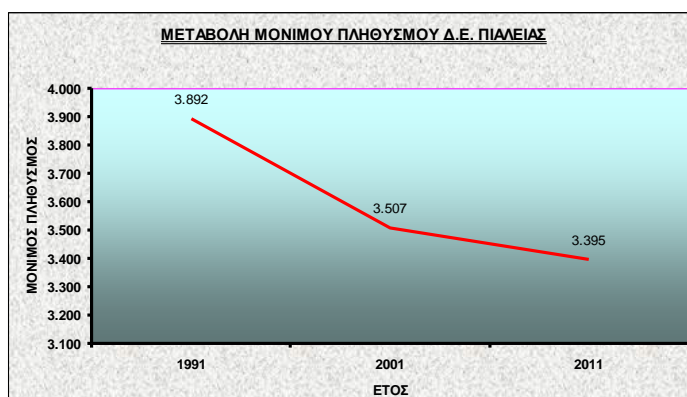
Η Δημοτική Ενότητα, έχει συνολική έκταση 52 τετραγωνικά χιλιόμετρα, και αποτελείται από 5 Τοπικές Κοινότητες. Οι Τοπικές Κοινότητες Ελευθεροχωρίου, Παραποτάμου και Φήκης χαρακτηρίζονται ως πεδινές, η Τοπική Κοινότητα Πιαλείας ως ορεινή και η Τοπική Κοινότητα Φιλύρας ως ημιορεινή

Χάρτης 12: Δημοτική Ενότητα Πινδέων

Κατά την δεκαετία 1991-2001 καταγράφηκε μείωση του μόνιμου πληθυσμός της Δημοτικής Ενότητας Πιαλείων, κατά **9,89%**, ενώ κατά την δεκαετία 2001-2011 καταγράφηκε μείωση του μόνιμου πληθυσμός της κατά **3,19%**.

Διάγραμμα 14

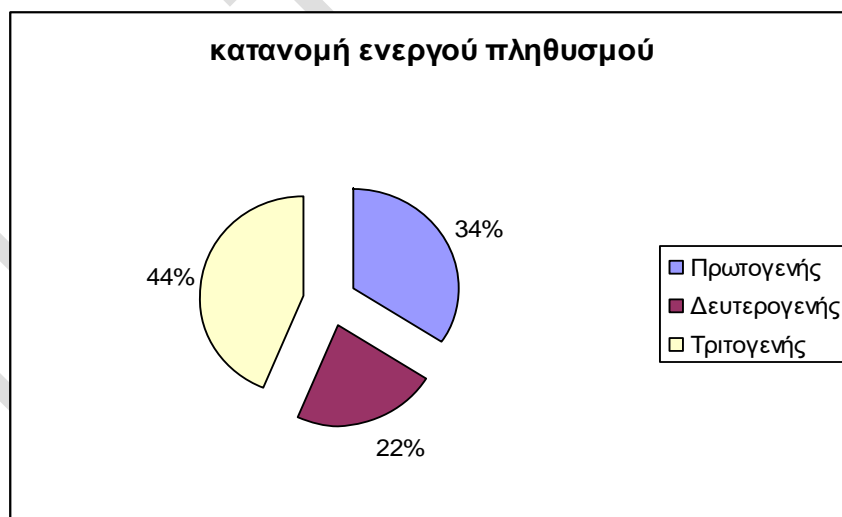

Ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός της Δημοτικής Ενότητας Πιαλείων είναι 1.231 άτομα και αντιπροσωπεύει το 25% του οικονομικά ενεργού πληθυσμού του Δήμου Πύλης.

Το μεγαλύτερο ποσοστό (το 44%) του οικονομικά ενεργού πληθυσμού της Δημοτικής Ενότητας Πιαλείων απασχολείται στον Τριτογενή τομέα .

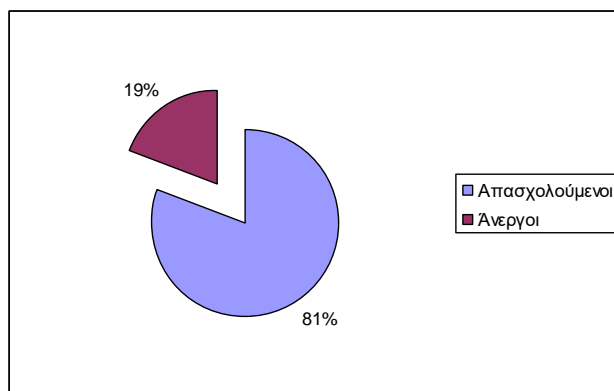
Ο πρωτογενής τομέας απορροφά το 34% του οικονομικά ενεργού πληθυσμού και ακολουθεί ο δευτερογενής τομέας που απορροφά το 22% αυτού .

Διάγραμμα 14:κατανομή ενεργού πληθυσμού στην Δ.Ε. Πιαλείων

Το ποσοστό της ανεργίας ανέρχεται στο 19% με βάση τα στοιχεία της απογραφής του 2011.

Διάγραμμα 14:ποσοστιαία κατανομή οικονομικά ενεργού πληθυσμού στην Τ.Κ. Πιαλείας.

Η Δημοτική Ενότητα Πιαλείων, συγκεντρώνει ένα μεγάλο αριθμό (358) αγροτικών εκμεταλλεύσεων που αντιπροσωπεύουν τι 21% των συνολικών του Δήμου και είναι η μεγαλύτερη παραγωγός χοίρειου κρέατος στον Νομό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

Επιχειρηματικότητα, τοπική οικονομία και απασχόληση του Δήμου Πύλης και των Δημοτικών Ενοτήτων που αποτελούν την περιοχή μελέτης του έργου «Αίθης».

Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ (απογραφή 2011) ο τριτογενής τομέας κυριαρχεί στην οικονομία του Δήμου, απασχολώντας το 51% των εργαζόμενων. Αντίστοιχα δευτερογενής τομέας συμμετέχει κατά 20 % στη συνολική απασχόληση & ο πρωτογενής κατά 29 %.

Στον τριτογενή τομέα η επιχειρηματικότητα εκφράζεται σχεδόν αποκλειστικά από δύο κλάδους οικονομικής δραστηριότητας: το εμπόριο (περιλαμβάνονται οι κλάδοι εμπορίου χονδρικού ή λιανικού, αντιπρόσωποι και τον τουρισμό(εστιατόρια - ξενοδοχεία - καταλύματα. Το υπόλοιπο του τριτογενή τομέα αφορά υπηρεσίες (περιλαμβάνονται οι δραστηριότητες ηλεκτρισμού, φωταερίου, ύδρευσης, αποχέτευσης, επικοινωνιών, μεταφορών, υγείας, εκπαίδευσης, κτλ).

Ο δευτερογενής τομέας στην υπό μελέτη περιοχή χαρακτηρίζεται από βιοτεχνική δραστηριότητα και μικρή βιομηχανική. Η μεταποιητική δραστηριότητα της περιοχής επικεντρώνεται στην εκμετάλλευση, επεξεργασία και αξιοποίηση των παραγόμενων προϊόντων του πρωτογενούς τομέα, κυρίως για την παραγωγή τυροκομικών προϊόντων

Π.Ε. 1 «Χαρτογράφηση του επιχειρηματικού και λοιπού δυναμικού της περιοχής»

και προϊόντων ξύλου – επίπλου. Η πλειοψηφία των επιχειρήσεων του μεταποιητικού τομέα ανήκει στους κλάδους των βιοτεχνιών ειδών διατροφής. Οι υπόλοιπες δραστηριότητες έχουν σχέση με την ικανοποίηση των τοπικών αναγκών, όπως σε ραφεία, υποδηματοποιεία, σιδηρουργεία, ξυλουργεία κ.λπ. Κύριο στοιχείο της μεταποιητικής δραστηριότητας είναι η αυτοαπασχόληση και οι οικογενειακού χαρακτήρα επιχειρήσεις, ενώ πολλές φορές η ύπαρξή τους δικαιολογείται σαν συμπληρωματικό εισόδημα στους μόνιμους κατοίκους της περιοχής. Από την περιοχή λείπουν οι σχετικές υποδομές βιομηχανίας - βιοτεχνίας που θα μπορούσαν να εξυπηρετήσουν τους ντόπιους και να προσελκύσουν ξένους επενδυτές. Βέβαια, γύρω από το πολεοδομικό συγκρότημα της πόλης των Τρικάλων και πιο συγκεκριμένα στην Τ.Κ. Πηγής, της Δ.Ε. Γόμφων, που βρίσκεται μέσα στην περιοχή παρέμβασης, λειτουργούν πολλές.

Η περιοχή δεν εμφανίζει αξιόλογη βιομηχανική δραστηριότητα ενώ υστερεί σημαντικά στην βιοτεχνική δραστηριότητα καθώς συνολικά ο νομός Τρικάλων υστερεί στον δευτερογενή τομέα. Γενικά οι κλάδοι που τείνουν να εξαφανιστούν ή έχουν εκλείψει από την περιοχή είναι οι κλάδοι μεταποίησης των γεωργικών, ζωικών και δασικών προϊόντων που γινόταν με παραδοσιακό τρόπο, καθώς και οι σχετικοί με την καλλιέργεια των αγρών και την εκτροφή των ζώων (εξοπλισμός, υλικά κατασκευών κλπ).

Σήμερα τέτοιες επιχειρήσεις ή παρόμοιές τους, με την παραδοσιακή μορφή, υφίστανται ελάχιστες και γενικά οι σύγχρονες που έγιναν, βρήκαν καλύτερο έδαφος ανάπτυξης στην περιφέρεια του πολεοδομικού συγκροτήματος των Τρικάλων, που βρίσκεται σε κοντινή σχετικά απόσταση.

Τέλος όσον αφορά στον πρωτογενή τομέα (που στο σύνολό του εκπροσωπείται από μικρές γεωργικές, κτηνοτροφικές & μικτές) παρουσιάζει έντονη εποχικότητα & υποαπασχόληση. Η διαχρονική αποδυνάμωσή του οφείλεται στη διάρθρωση του τομέα, τα προβλήματα διάθεσης των προϊόντων & στη διαχρονική μείωση της στήριξης των τιμών τους από την ΕΕ, το αυξημένο κόστος παραγωγής, την έλλειψη υποστηρικτικών μηχανισμών. Εν τούτοις, είναι ενθαρρυντικό το γεγονός ότι τελευταία -λόγω κυρίως της οικονομικής κρίσης - παρατηρείται μια ενίσχυση της απασχόλησης στον πρωτογενή τομέα, ενίσχυση όμως που υποκρύπτει μεγάλα ποσοστά υποαπασχόλησης.

Τέλος, όλες οι οικονομικές δραστηριότητες του τομέα κατά τη περίοδο της κρίσης έχουν υποστεί δραματική στην απασχόληση.

3.1 Ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός της περιοχής του Δήμου Πύλης.

Ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός της περιοχής του Δήμου Πύλης, βάσει των στοιχείων της απογραφής του μόνιμου πληθυσμού της ΕΛ.ΣΤΑΤ. του έτους 2011, ανέρχεται στα 4.882 άτομα, ήτοι ποσοστό 34 % επί του συνόλου του μόνιμου πληθυσμού της περιοχής. Βάσει των αντίστοιχων στοιχείων της ΕΛ.ΣΤΑΤ. του έτους 2001, ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός σε επίπεδο Δήμου, ανέρχονταν στα 5.880 άτομα, ήτοι ποσοστό 37 % επί του συνόλου του τότε μόνιμου πληθυσμού.

Διαπιστώνουμε δηλαδή ότι και στις δύο απογραφές ο οικονομικά μη ενεργός πληθυσμός στον Δήμο Πύλης, υπερτερεί του οικονομικά ενεργού. Σημειώνουμε επίσης ότι, φαινομενικά, σε αριθμητικό επίπεδο, ο Δήμος Πύλης παρουσίασε μείωση των ατόμων του οικονομικά ενεργού πληθυσμού μεταξύ των δύο αυτών διαδοχικών απογραφών, η οποία οφείλεται στην γενική μείωση του μόνιμου πληθυσμού της περιοχής.

Σε επίπεδο Περιφέρειας Θεσσαλίας, ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός ανέρχεται σε ποσοστό 38,7% και σε επίπεδο χώρας 42,4% επί των αντίστοιχων συνόλων του μόνιμου πληθυσμού (στοιχεία απογραφής του μόνιμου πληθυσμού της ΕΛ.ΣΤΑΤ. έτους 2011). Παρατηρούμε δηλαδή ότι γενικά ο Δήμος Πύλης, έχει ποσοστιαία, λιγότερους οικονομικά ενεργούς ανθρώπους σε σχέση με την Περιφέρεια Θεσσαλίας και σε σχέση με το σύνολο της χώρας.

Ο Δήμος Πύλης κατέχει το 10% των απασχολούμενων της Περιφερειακής Ενότητας Τρικάλων. Το μεγαλύτερο ποσοστό (51%) των απασχολούμενων του Δήμου Πύλης, ενεργοποιείται στον Τριτογενή Τομέα. Οι απασχολούμενοι στον Τριτογενή Τομέα του Δήμου Πύλης αποτελούν, το 8% των συνολικά απασχολούμενων στον Τριτογενή Τομέα, της Περιφερειακής Ενότητας Τρικάλων.

Πίνακας 12. Στοιχεία απασχολούμενων Δήμων της Περιφερειακής Ενότητας Τρικάλων

ΧΩΡΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ	απασχολούμενοι	ΠΟΣΟΣΤΟ % ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ Π.Ε. ΤΡΙΚΑΛΩΝ
ΔΗΜΟΣ ΤΡΙΚΚΑΙΩΝ	25.972	65%
ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΠΑΚΑΣ	5.754	15%
ΔΗΜΟΣ ΠΥΛΗΣ	3.743	10%

Π.Ε. 1 «Χαρτογράφηση του επιχειρηματικού και λοιπού δυναμικού της περιοχής»

ΔΗΜΟΣ ΦΑΡΚΑΔΟΝΑΣ	3.913	10%
Π. Ε. ΤΡΙΚΑΛΩΝ	39.382	100

Αναλύοντας περαιτέρω τα δεδομένα της απογραφής του μόνιμου πληθυσμού της ΕΛ.ΣΤΑΤ. του έτους 2011, από το σύνολο του οικονομικά ενεργού πληθυσμού του Δήμου Πύλης (4.882) άτομα), τα 3.743 άτομα αντιστοιχούσαν στους απασχολούμενους (ποσοστό 76,6 %) και τα 1.139 άτομα αντιστοιχούσαν στους ανέργους (ποσοστό 23,33%).

Όλα τα παραπάνω στοιχεία παρουσιάζονται συνοπτικά στον ακόλουθο πίνακα :

Πίνακας 13 : πηγή ΕΛΣΤΑΤ

ΧΩΡΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΝΕΡΓΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ											
	ΑΠΟΓΡΑΦΗ 2011						ΑΠΟΓΡΑΦΗ 2001					
	ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΙ		ΑΝΕΡΓΟΙ		ΣΥΝΟΛΟ		ΑΠΑΣΧΟΛΟΥ- ΜΕΝΟΙ		ΑΝΕΡΓΟΙ		ΣΥΝΟΛΟ	
	Αριθμός	Ποσοστό	Αριθμός	Ποσοστό	Αριθμός	Ποσοστό	Αριθμός	Ποσοστό	Αριθμός	Ποσοστό	Αριθμός	Ποσοστό
ΔΗΜΟΣ ΠΥΛΗΣ	3.743	76,6	1139	23,33	4.882	34	5.290	89,97	590	10,03	5.880	37
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	230.405	81,3	53.022	18,7	283.427	38,7	266.460	89,2	32.317	10,8	298.777	44,9
ΧΩΡΑ	3.727.633	81,3	859.003	18,7	4.586.636	42,4	4.102.089	88,9	512.410	11,1	4.614.499	46,8

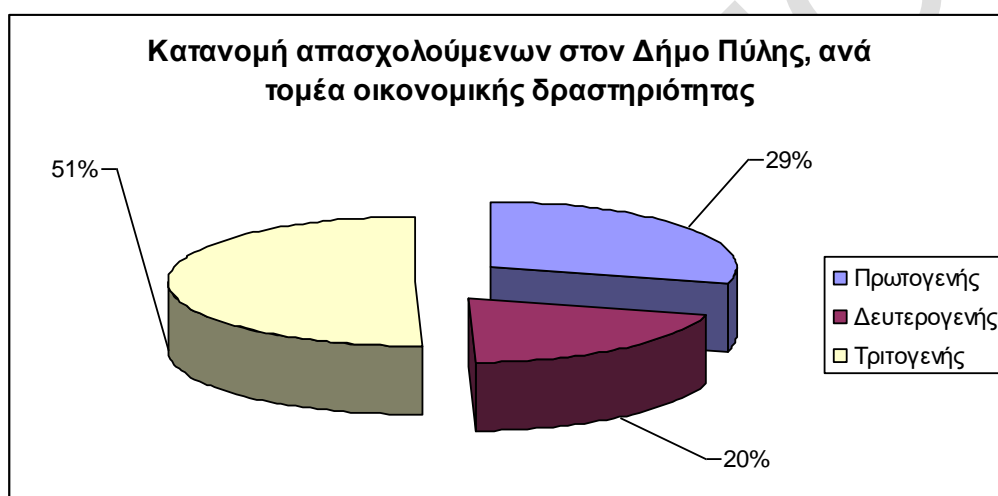
Συμπερασματικά, στα διάστημα της τελευταίας δεκαετίας 2001 - 2011, στο Δήμο Πύλης, αν και παρατηρήθηκε μικρή σχετικά μείωση του οικονομικά ενεργού πληθυσμού της περιοχής, η συγκεκριμένη πληθυσμιακή ομάδα πλήττεται εντονότατα από την ανεργία, ως αποτέλεσμα του γεγονότος ότι πολλοί απασχολούμενοι έχασαν της δουλειά τους.

Π.Ε. 1 «Χαρτογράφηση του επιχειρηματικού και λοιπού δυναμικού της περιοχής»

Σε σχέση με τον τομέα οικονομικής δραστηριότητας του μόνιμου πληθυσμού του Δήμου Πύλης που χαρακτηρίζονται ως απασχολούμενοι, βάσει των δεδομένων της απογραφής της ΕΛ.ΣΤΑΤ. του έτους 2011, 1.100 άτομα (ήτοι ποσοστό 29%) δραστηριοποιούνται στον πρωτογενή τομέα, 751 άτομα (ήτοι ποσοστό 20%) δραστηριοποιούνται στον δευτερογενή τομέα και 1892 άτομα (ήτοι ποσοστό 51%) δραστηριοποιούνται στον τριτογενή τομέα παραγωγής.

Στο παρακάτω διάγραμμα παρουσιάζεται η κατανομή των απασχολούμενων του Δήμου ανά τομέα οικονομικής δραστηριότητας.

Διάγραμμα 15

Βάσει αντίστοιχων στοιχείων της απογραφής του μόνιμου πληθυσμού της ΕΛ.ΣΤΑΤ. του έτους 2001, από το σύνολο των τότε απασχολούμενων της περιοχής, ποσοστό 42,08 δραστηριοποιούνταν στον πρωτογενή τομέα, ποσοστό 21,34% στον δευτερογενή και ποσοστό 35,37% στον τριτογενή τομέα παραγωγής.

Διαπιστώνουμε δηλαδή ότι κατά της διάρκεια της δεκαετίας 2001 - 2011 παρατηρήθηκε μια στροφή των απασχολούμενων της περιοχής στον τριτογενή τομέα παραγωγής (υπηρεσίες, εμπόριο, τουρισμός), σε βάρος κυρίως του πρωτογενή και δευτερευόντως του δευτερογενή.

3.2 Ποιοτικά χαρακτηριστικά της ανεργίας στον Δήμο Πύλης

Δυστυχώς, σύμφωνα με τα στοιχεία της απογραφής του μόνιμου πληθυσμού της ΕΛ.ΣΤΑΤ. του έτους 2011, γίνεται ανάλυση των ποιοτικών χαρακτηριστικών της

Π.Ε. 1 «Χαρτογράφηση του επιχειρηματικού και λοιπού δυναμικού της περιοχής»

ανεργίας μόνο σε επίπεδο Περιφερειών και όχι σε επίπεδο Περιφερειακών Ενοτήτων ή Δήμων της χώρας, προς αποφυγή μεγάλων δειγματοληπτικών σφαλμάτων.

Προκειμένου να αναλυθούν τα ποιοτικά χαρακτηριστικά της ανεργίας στο Δήμο Πύλης αναζητήθηκαν σχετικά στοιχεία από το τοπικό υποκατάστημα του Ο.Α.Ε.Δ. Τα στοιχεία όμως της ανεργίας που μας παραχωρήθηκαν αφορούν στους Δήμους Τρικκαίων, Πύλης και Φαρκαδόνας συνολικά, διότι οι Δήμοι αυτοί αποτελούν την περιοχή ευθύνης του.

Πίνακας 14 :πηγή ΟΑΕΔ Τρικάλων, έτος 2015

Επίπεδο Εκπαίδευσης	Άνδρες	Γυναίκες	Σύνολο
Α'ΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	1617	1341	2958
Β' ΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	2038	2738	4776
Γ'ΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	565	1584	2149
ΧΩΡΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	74	163	237
Σύνολα αναφοράς:	4294	5826	10120

Από τον πίνακα 14 προκύπτει ότι η ανεργία στους Δήμους Τρικκαίων, Πύλης και Φαρκαδόνας, **πλήττει κυρίως τους απόφοιτους δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και ακολουθούν οι απόφοιτοι της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης.**

Σε σχέση με την διάρθρωση της ανεργίας ανά ηλικιακή ομάδα που παρουσιάζεται στον επόμενο πίνακα 4, διαπιστώνεται ότι η ανεργία στους Δήμους Τρικκαίων, Πύλης και Φαρκαδόνας **πλήττει τις πιο παραγωγικές ηλικίες από 25 – 45 ετών.**

Πίνακας 15:πηγή ΟΑΕΔ Υποκατάστημα Τρικάλων, έτος 2015.

Ηλικία	Άνδρες	Γυναίκες	Σύνολο
0 έως 18 ετών	25	38	63
19 έως 25 ετών	620	879	1.499
26 έως 35 ετών	1.195	1.969	3.164
36 έως 45 ετών	920	1.669	2.589
46 έως 55 ετών	889	911	1.800
56 ετών και άνω	645	360	1.005

Π.Ε. 1 «Χαρτογράφηση του επιχειρηματικού και λοιπού δυναμικού της περιοχής»

Σύνολα αναφοράς:	4.294	5.826	10.120
------------------	-------	-------	--------

Στη συνέχεια, όπως διαπιστώνεται από τον πίνακα 16, η ανεργία στους Δήμους Τρικκαίων, Πύλης και Φαρκαδόνας, όπως και σε γενικότερο επίπεδο, τείνει να αποκτήσει χαρακτηριστικά διαχρονικότητας, αφού η συντριπτική πλειοψηφία των καταγεγραμμένων στον Ο.Α.Ε.Δ. ανέργων (υποκατάστημα Τρικάλων), βρίσκονται σ' αυτό το καθεστώς για πάνω από ένα έτος.

Πίνακας 16:πηγή ΟΑΕΔ Υποκατάστημα Τρικάλων έτος 2015.

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΑΝΕΡΓΙΑΣ	ΑΝΔΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ
0 έως 03 ΜΗΝΕΣ	984	813	1797
03 έως 06 ΜΗΝΕΣ	489	633	1122
06 έως 12 ΜΗΝΕΣ	730	1020	1750
12 ΜΗΝΕΣ και άνω	2091	3360	5.451
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	4294	5826	10120

Τέλος, σε σχέση με τις ειδικότητες που πλήττονται περισσότερο από την ανεργία, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του Ο.Α.Ε.Δ. (υποκατάστημα Τρικάλων), αυτές αφορούν κυρίως σε ανειδίκευτους εργάτες και μικροεπαγγελματίες σε εργάτες οικοδομικών και άλλων δομικών έργων, σε ανειδίκευτους εργάτες μεταποίησης και μεταφορών, σε υπαλλήλους γραφείου, σε ξενοδοχοϋπαλλήλους και σε υπαλλήλους καταστημάτων εστίασης.

Συμπερασματικά, για τα ποιοτικά χαρακτηριστικά της ανεργίας Δήμους Τρικκαίων, Πύλης και Φαρκαδόνας θα λέγαμε ότι αυτά, σε γενικές γραμμές δε διαφέρουν από τα αντίστοιχα σε επίπεδο Περιφέρειας Θεσσαλίας αλλά και χώρας και αντιπροσωπεύουν του δύσκολους καιρούς που διανύουμε ως χώρα.

3.3. Φυσιογνωμικά χαρακτηριστικά της τοπικής οικονομίας στον Δήμο Πύλης

Στον πρωτογενή τομέα, από το σύνολο των **10.849 εκμεταλλεύσεων**, που καταγράφηκαν στην απογραφή γεωργίας κτηνοτροφίας του 2009 στον Νομό Τρικάλων, ένα σημαντικό ποσοστό περίπου 16 % ή 1.738 εκμεταλλεύσεις ανήκουν στον Δήμο Πύλης.

Σύμφωνα με πρόσφατα στοιχεία του επιμελητηρίου Τρικάλων (Απρίλιος 2015), και κατόπιν ίδιας επεξεργασίας, προέκυψε ότι σε επίπεδο Νομού Τρικάλων, λειτουργούν περίπου 5.100 συνολικά επιχειρήσεις σε όλους τους κλάδους των οικονομικών δραστηριοτήτων, τόσο του δευτερογενούς, όσο και του Τριτογενούς Τομέα. **Στον Δήμο Πύλης, λειτουργούν 932 επιχειρήσεις** σε όλους τους κλάδους των οικονομικών δραστηριοτήτων, τόσο του δευτερογενούς, όσο και του Τριτογενούς Τομέα, που αντιστοιχεί στο 18,2 % του συνόλου των επιχειρήσεων του νομού. Από τις 932 επιχειρήσεις, **το 20%, περίπου αυτών δραστηριοποιούνται στο δευτερογενή τομέα και το υπόλοιπο 80 % στον τριτογενή.**

3.3.1 Πρωτογενής τομέας

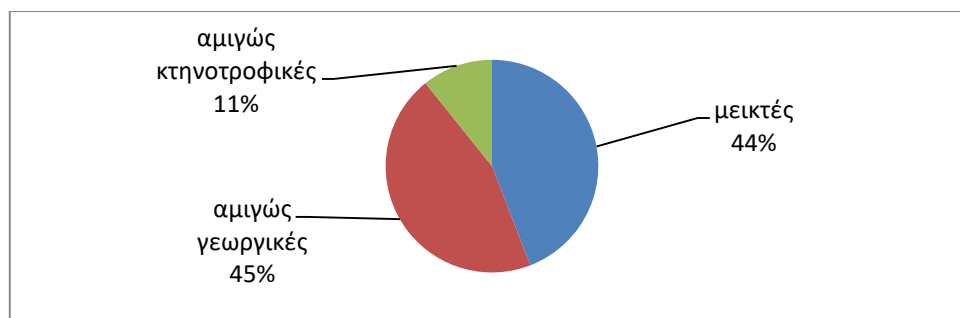
Σε σχέση με τον τομέα οικονομικής δραστηριότητας του μόνιμου πληθυσμού του Δήμου Πύλης που χαρακτηρίζονται ως απασχολούμενοι, βάσει των δεδομένων της απογραφής της ΕΛ.ΣΤΑΤ. του έτους 2011, 1.100 άτομα (ήτοι ποσοστό 29 %) δραστηριοποιούνται στον πρωτογενή τομέα.

Από το σύνολο των 10.849 εκμεταλλεύσεων, που καταγράφηκαν στην απογραφή γεωργίας κτηνοτροφίας του 2009 στον Νομό Τρικάλων, ένα σημαντικό ποσοστό περίπου 16 % ή 1738 εκμεταλλεύσεις ανήκουν στον Δήμο Πύλης.

Από το σύνολο των εκμεταλλεύσεων του Δήμου Πύλης, οι 767 είναι μεικτές, οι 784 αμιγώς γεωργικές και οι 187 αμιγώς κτηνοτροφικές.

Διάγραμμα 16: κατανομή των εκμεταλλεύσεων του Δήμου Πύλης.

Π.Ε. 1 «Χαρτογράφηση του επιχειρηματικού και λοιπού δυναμικού της περιοχής»

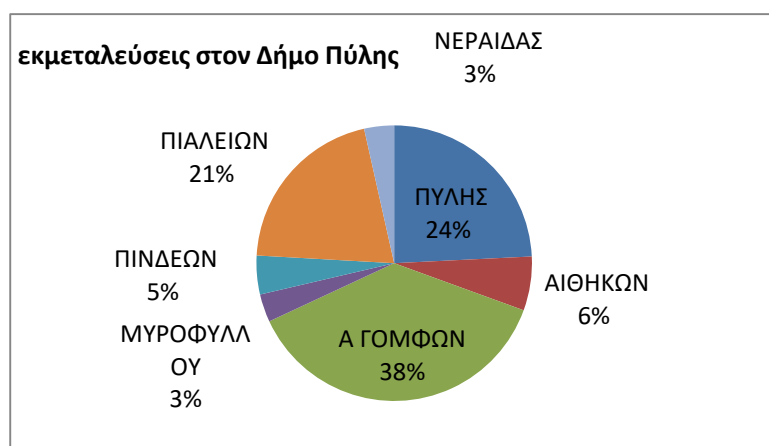
Η κατανομή των εκμεταλλεύσεων στις Δημοτικές Ενότητες φαίνεται στον παρακάτω πίνακα:

Πίνακας 17:

Δημοτική Ενότητα	Αριθμός εκμεταλλεύσεων	μεικτές	αμιγώς γεωργικές	αμιγώς κτηνοτροφικές
ΠΥΛΗΣ	421	169	161	91
ΑΙΘΗΚΩΝ	110	51	25	34
Α ΓΟΜΦΩΝ	652	275	362	15
ΜΥΡΟΦΥΛΛΟΥ	57	38	19	x
ΠΙΝΔΕΩΝ	79	64	15	x
ΠΙΑΛΕΙΩΝ	358	134	181	43
ΝΕΡΑΙΔΑΣ	61	36	21	4
Σύνολο Δήμου Πύλης	1.738	767	784	187

Η κατανομή αυτών, στις Δημοτικές Ενότητες του Δήμου παρουσιάζεται στο παρακάτω διάγραμμα, όπου φαίνονται καθαρά τα μικρά ποσοστά των ορεινών Δημοτικών Ενοτήτων : Μυροφύλλου, Νεράιδας, Πινδέων και Γόμφων.

Διάγραμμα 17.

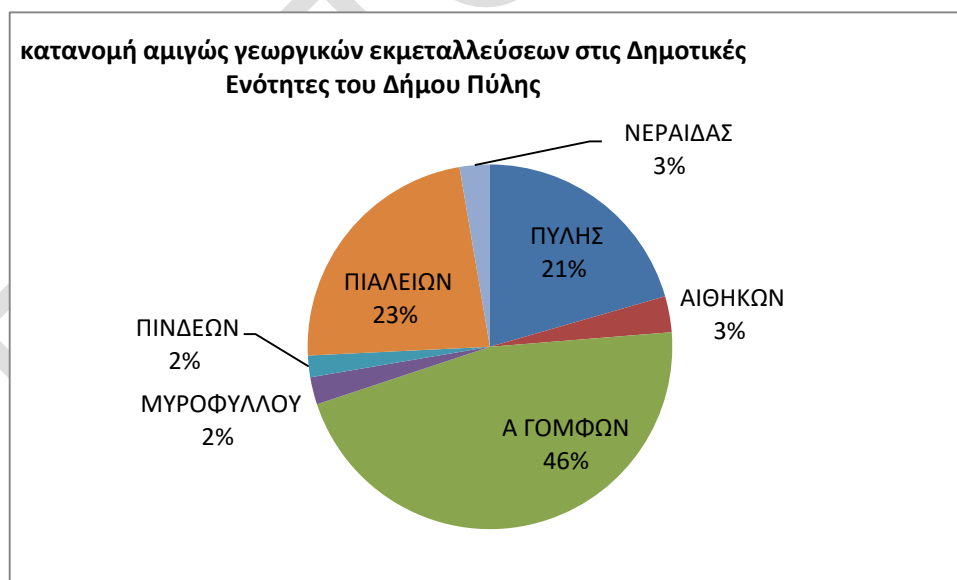

Τα κύρια χαρακτηριστικά και οι κυριότερες μορφές δραστηριότητας του πρωτογενή τομέα της περιοχής παρουσιάζονται αναλυτικά παρακάτω.

Γεωργία

Στην γεωργία έχουν αφιερωθεί συνολικά 73.930 στρέμματα. Οι συνολικές αμιγώς γεωργικές εκμεταλλεύσεις είναι 784, και όπως είναι αναμενόμενα το κύριο ποσοστό αυτών συγκεντρώνεται στις πεδινές δημοτικές ενότητες (Γόμφων, Πιαλείας).

Διάγραμμα 18

Παρά το γεγονός ότι η καλλιεργούμενη γη στον Δήμο Πύλης, αποτελεί το 12% περίπου της συνολικής έκτασης του, η γεωργία αποτελεί για την περιοχή σημαντικό τομέα απασχόλησης, λόγω της ύπαρξης πεδινών περιοχών, με εύφορα εδάφη και βρίσκεται σε αλληλεξάρτηση με την κτηνοτροφία των

Π.Ε. 1 «Χαρτογράφηση του επιχειρηματικού και λοιπού δυναμικού της περιοχής»

ορεινών της περιοχής, δημιουργώντας έτσι μια σοβαρή σχέση στην παραγωγική δομή της τοπικής οικονομίας.

Οι μεικτές δε εκμεταλλεύσεις (767 μεικτές από το σύνολο των 1738), αποτελούν το 44% του συνόλου.

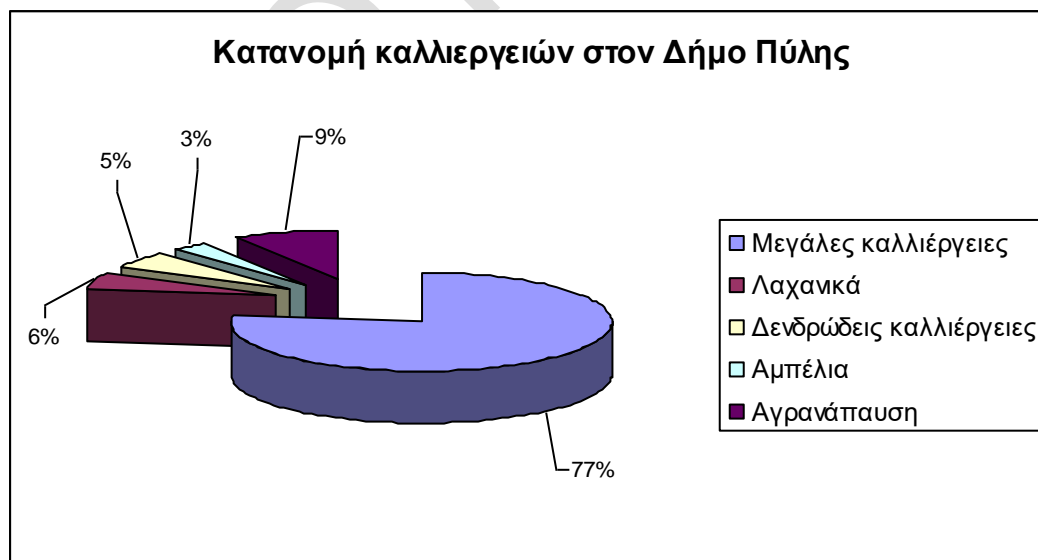
Στον Δήμο Πύλης, η σημερινή κατάσταση στην γεωργία, χαρακτηρίζεται από τον μικρό γεωργικό κλήρο, το μικρό και μέσο μέγεθος εκμετάλλευσης, το χαμηλό επίπεδο εκπαίδευσης των αγροτών, την έλλειψη βασικών υποδομών και πληροφόρησης, και την μειωμένη χρήση συνεργατικών σχημάτων.

Διάρθρωση των καλλιεργειών στο Δήμο Πύλης

Από την επεξεργασία των στοιχείων της ΕΛ.ΣΤΑΤ από την απογραφή Γεωργίας / Κτηνοτροφίας για το έτος 2014, προκύπτουν τα εξής ενδιαφέροντα στοιχεία για την διάρθρωση των καλλιεργειών στο Δήμο Πύλης: Οι μεγάλες καλλιέργειες (σιτάρι, καλαμπόκι, βαμβάκι, κτηνοτροφικά φυτά, πεπόνια, καρπούζια) απορροφούν το 77% της καλλιεργούμενης έκτασης, και το υπόλοιπο 23% μοιράζεται στις δενδρώδεις

καλλιέργειες (5%), λαχανικά (6%), αμπέλια 3%, ενώ σε αγρανάπαυση βρίσκεται το 9% της συνολικής καλλιεργούμενης έκτασης.

Διάγραμμα 19.

Παραγωγική εξειδίκευση της περιοχής-παραγμένα προϊόντα

Ο αραβόσιτος, στην περιοχή του Δήμου Πύλης, αλλά και στην ευρύτερη περιοχή του

Νομού Τρικάλων καλλιεργείται κυρίως για παραγωγή καρπού.

Π.Ε. 1 «Χαρτογράφηση του επιχειρηματικού και λοιπού δυναμικού της περιοχής»

Την τελευταία όμως πενταετία καταγράφεται σημαντική αύξηση της καλλιέργεια του αραβόσιτου ως ενσίρωμα για κτηνοτροφική χρήση. Η καλλιέργεια του αραβόσιτου για ενσίρωση εντοπίζεται κυρίως στις περιοχές του Δήμου, που υπάρχει βέβαια αρδευτικό νερό και ταυτόχρονα διαθέτουν υψηλή βοοτροφία. Εκτιμάται ότι οι επιπτώσεις στην καλλιέργεια του αραβόσιτου από την εφαρμογή της νέας προτεινόμενης Κ.Α.Π. 2014–2020 αναμένεται να επηρεάσουν αρνητικά την παραγωγή, ως συνέπεια την μείωσης της βασικής ενίσχυσης της καλλιέργειας.

Η μηδική, καταλαμβάνει σημαντική θέση ως προς τις προτιμήσεις των παραγωγών για καλλιέργεια. Θα πρέπει να τονιστεί ιδιαίτερα η δυναμική που ανέπτυξε πρόσφατα, την τελευταία δεκαετία, μετά την αναθεώρηση της Κ.Α.Π., η καλλιέργεια των ζωοτροφών στο Δήμο Πύλης. Γενικά, οι ζωοτροφές καταλαμβάνουν το δεύτερο μεγαλύτερο ποσοστό της συνολικής καλλιεργούμενης έκτασης των αροτραίων καλλιεργειών, και αντιστοιχούν κυρίως στην καλλιέργεια μηδικής και δευτερευόντως στην καλλιέργεια βίκου για σανό. Η δυναμική αυτή εντοπίζεται κυρίως στις ορεινές – ημιορεινές περιοχές του Δήμου Πύλης και προέκυψε κυρίως από την ανάγκη των κτηνοτρόφων για ιδιοπαραγόμενες ζωοτροφές, στην προσπάθειά τους για μείωσης του κόστους της κτηνοτροφικής τους παραγωγής. Κατά συνέπεια, προκειμένου να ενισχυθεί η καταγραφόμενη αυτή δυναμική της καλλιέργειας των ζωοτροφών, καθώς και η περαιτέρω ενδυνάμωση του κλάδου αυτού της φυτικής παραγωγής, απαιτούνται επενδύσεις στον τομέα τη μεταποίησης και της τυποποίησής.

Σε ότι αφορά το βαμβάκι, πρέπει να αναφερθεί ότι αποτελούσε ανέκαθεν ένα δυναμικό τομέα τόσο για τις πεδινές, με επάρκεια αρδευτικού νερού, περιοχές του Νομού Τρικάλων γενικότερα, και ερχόταν πρώτο στην προτίμηση των παραγωγών για καλλιέργεια, στηρίζοντας το τοπικό αγροτικό εισόδημα. Με την τελευταία αναθεώρηση όμως της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (Κ.Α.Π.) και την αποδέσμευση της οικονομικής ενίσχυσης από την παραγωγή, η οποία άρχισε να εφαρμόζεται στη χώρα μας από 01–01–2006, η καλλιέργεια του βαμβακιού παρουσίασε σημαντική πτωτική τάση, τόσο από την άποψη του αριθμού των καλλιεργούμενων εκτάσεων, όσο και του αριθμού των ασχολουμένων με τη συγκεκριμένη καλλιέργεια παραγωγών. Σήμερα η πτωτική αυτή τάση έχει ανακοπεί και ταυτόχρονα παρουσιάζονται σημάδια ανάκαμψης, κάτι που κυρίως οφείλονται στην υψηλή ζήτηση από την πλευρά της βιομηχανίας για ποιοτικό και μακρόινο βαμβάκι.

Τα **χειμερινά σιτηρά** στην περιοχή καλλιεργούνται σχεδόν αποκλειστικά για

Π.Ε. 1 «Χαρτογράφηση του επιχειρηματικού και λοιπού δυναμικού της περιοχής»

παραγωγή καρπού. Καταγράφεται όμως και καλλιέργεια χειμερινών σιτηρών για παραγωγή σανού, κυρίως βρώμης, στις ορεινές – ημιορεινές περιοχές του Δήμου Πύλης.

Η εγκατάσταση **καλλιεργειών για ενεργειακούς σκοπούς** στην περιοχή βρίσκεται σε πρωταρχικό στάδιο. , υπάρχει καταγεγραμμένη μόνο μια καλλιέργεια έκτασης 15 στρεμμάτων, στην Τοπική Κοινότητα Πηγής.. Τα ενεργειακά φυτά και γενικότερα τα μη εδώδιμα φυτά (non food), φαίνεται να προσφέρουν μια διέξοδο στην κατεύθυνση της διατήρησης της γεωργικής δραστηριότητας σε περιοχές της περιφέρειας του Δήμου Πύλης με μικρές δυνατότητες για άλλες καλλιέργειες. Επειδή το βιοαέριο φαίνεται να έχει στη χώρα μας καλύτερες προοπτικές απ' ότι το βιοντίζελ και η βιοαιθανόλη, ορισμένα ενεργειακά φυτά δίνουν διέξοδο προς αυτή την κατεύθυνση.

Οι **κηπευτικές καλλιέργειες** και τα διάφορα λαχανοκομικά είδη, είτε υπαίθρια είτε υπό κάλυψη, αυτές έκταση που αντιπροσωπεύει ό το 2% επί της συνολικής καλλιεργούμενης γεωργικής γης. Οι οικογενειακοί λαχανόκηποι, τα προϊόντα των οποίων προορίζονται για αυτοκατανάλωση, αντιπροσωπεύουν το 80% περίπου του συνόλου των κηπευτικών εκτάσεων.

Όσον αφορά στις **δενδρώδεις** καλλιέργειες παρατηρούμε ένα σημαντικό αριθμό στεμμάτων που ανέρχεται στα **3.203 στρ.**, αλλά και πάλι οι στρεμματικές εκτάσεις της περιοχής είναι σχετικά μικρές στο σύνολο του νομού.

Σημαντική είναι επίσης η καλλιέργεια **αμπελιών-σταφιδαμπέλων**, συγκριτικά με το σύνολο του νομού, αφού σε σύνολο 5.098,4 στρεμμάτων του νομού τα 1.254 βρίσκονται στην περιοχή, του Δήμου Πύλης και εντοπίζονται κυρίως στα Τοπικά Διαμερίσματα του παλιού Δήμου Γόμφων.

Κάποιες προσπάθειες για πρωτοποριακές και εναλλακτικές καλλιέργειες, άρχισαν να γίνονται από τους ντόπιους παραγωγούς οι οποίες συνάντησαν ελλείψεις και τα προβλήματα που απορρέουν από δυσλειτουργίες στην παραγωγή και την εμπορία αυτών.

Το 2015 καταγράφηκαν στον Δήμο Πύλης, οι παρακάτω:

Πίνακας 18.

καλλιέργεια	Στρέμματα ανά Τοπική κοινότητα	
	Ορεινές Τοπικές Κοινότητες	Πεδινές Τοπικές Κοινότητες
Τσάι του βουνού	50	
ρίγανη	25	2
ιπποφάες	5	7
αρώνια		10
Γκότζι-μπερι		15
γλυκοπατάτα		63 (καλλιέργεια συνεταιριστικής ομάδας)

Η παραγωγή βιολογικής γλυκοπατάτας γίνονταν από συνεταιρισμό παραγωγών, ο οποίος εξήγαγε το προϊόν στο εξωτερικό ως πρώτη ύλη στην παραγωγή παιδικών τροφών. Το 2016, αναστάληκαν οι εργασίες του συνεταιρισμού.

Η κτηνοτροφία στον Δήμο Πύλης

Η κτηνοτροφία στον Δήμο Πύλης αποτελεί ένα δυναμικό κλάδο που διαδραματίζει έναν όλο και σημαντικότερο ρόλο στην τοπική οικονομία, ενώ συνεχίζει κυρίως να ασκείται με την παραδοσιακή οικογενειακή μορφή. Οι αμιγώς κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις του Δήμου, είναι 187, και το 49% αυτών, εντοπίζεται

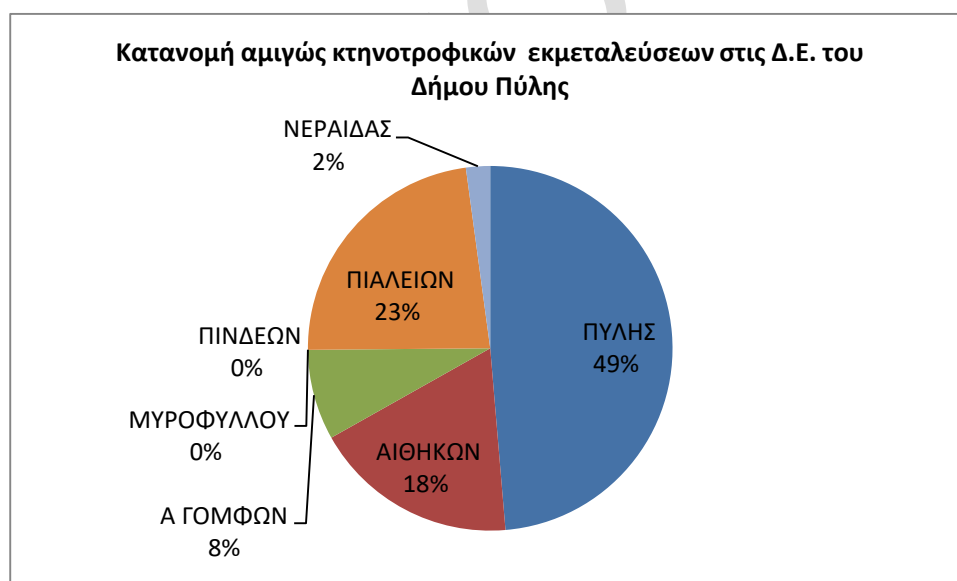
Π.Ε. 1 «Χαρτογράφηση του επιχειρηματικού και λοιπού δυναμικού της περιοχής»

στην Δημοτική Ενότητα Πύλης.

Πίνακας 19

Δημοτική Ενότητα	αμιγώς κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις
ΠΥΛΗΣ	91
ΑΙΘΗΚΩΝ	34
ΓΟΜΦΩΝ	15
ΜΥΡΟΦΥΛΛΟΥ	
ΠΙΝΔΕΩΝ	
ΠΙΑΛΕΙΩΝ	43
ΝΕΡΑΙΔΑΣ	4
σύνολο	187

Διάγραμμα 20.

Οι μορφές άσκησης της κτηνοτροφίας είναι κατά κύριο λόγο: α) η **εκτατική** που αφορά κυρίως τη νομαδική αιγο-προβατοτροφία και χρησιμοποιεί πρόχειρες κατασκευές για την στέγαση των ζώων με μικρό αριθμό οργανωμένων μονάδων, β) η **εντατική – ενσταβλισμένη** κτηνοτροφία που αφορά κυρίως τους χοίρους και τα βοοειδή. Κοινό χαρακτηριστικό και των δύο αυτών μορφών άσκησης της κτηνοτροφικής

Π.Ε. 1 «Χαρτογράφηση του επιχειρηματικού και λοιπού δυναμικού της περιοχής»

δραστηριότητας σε τοπικό επίπεδο είναι η οικογενειακής μορφής εκμεταλλεύσεις.

Παραγωγική εξειδίκευση της περιοχής-Παραγόμενα προϊόντα

Από την εξέταση της ζωικής παραγωγής στην περιοχή, σύμφωνα με στοιχεία το ΟΠΕΚΕΠΕ, φαίνεται ότι το κτηνοτροφικό κεφάλαιο στηρίζεται κυρίως στην αγελαδοτροφία αιγοπροβατοτροφία και χοιροτροφία.

Σχετικά με τη σύνθεση του ζωικού κεφαλαίου και των κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων της περιοχής, κυριαρχούν τα αιγοπρόβατα ελευθέρως βοσκής οι χοίροι, και ακολουθούν τα βοοειδή. Σε σχέση με τα βοοειδή, επισημαίνουμε δε ότι ποσοστό της τάξης περίπου 20% αφορά σε αγελάδες γαλακτοπαραγωγής και το υπόλοιπο 80% σε αγελάδες κρεατοπαραγωγής. Το ποσοστό των πουλερικών (όρνιθες χωρικής εκτροφής, πάπιες χήνες γαλοπούλες), αν και είναι αξιόλογο (92.630 δηλωμένα πουλερικά), η εκτροφή τους προορίζεται κατά κύριο λόγο για αυτοκατανάλωση. Στον πίνακα που ακολουθεί, παρουσιάζεται σε απόλυτους αριθμούς κεφαλών ζώων για το έτος 2014 η υφιστάμενη κατάσταση της κτηνοτροφία στην περιοχή του Δήμου.

Πίνακας 20. : πηγή ΟΠΕΚΕΠΕ 2014.

Δημοτική Ενότητα	αιγοπρόβατα	βοοειδή	ιπποειδή
ΑΙΘΗΚΩΝ	2879	1017	52
ΓΟΜΦΩΝ	5883	2607	70
ΠΙΑΛΕΙΩΝ	12283	567	8
ΠΥΛΗΣ	14070	979	33
ΠΙΝΔΕΩΝ	2057	544	0
ΜΥΡΟΦΥΛΛΟΥ	2297	126	10
ΝΕΡΑΙΔΑΣ	1182	233	0
ΔΗΜΟΣ ΠΥΛΗΣ	40.651	6.073	173

Το 2014, η μεγαλύτερη συγκέντρωση αιγοπροβάτων εντοπίζεται κυρίως στις Δημοτικές Ενότητες Πύλης Πιαλείων, , Γόμφων.

Αντίστοιχα, η μεγαλύτερη συγκέντρωση βοοειδών εντοπίζεται στις Δημοτικές Ενότητες Γόμφων Αιθήκων και Πύλης.

Π.Ε. 1 «Χαρτογράφηση του επιχειρηματικού και λοιπού δυναμικού της περιοχής»

Εντυπωσιακό είναι το γεγονός της μεγάλης ανάπτυξης της χοιροτροφίας στον Δήμο Πύλης.

Στον παρακάτω πίνακα φαίνεται αναλυτικά η κατανομή της χοιροτροφίας ανά Τοπική Κοινότητα και ανά Δήμο της Περιφερειακής Ενότητας Τρικάλων.

Πίνακας 21: πηγή: Ενώσεις Αγροτικών Συνεταιρισμών Στοιχεία έτους 2014.

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	ΤΟΠΙΚΕΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ	Αριθμός χοιρομητέρων και κάπροι	παράγωγα	ΣΥΝΟΛΟ	Σύνολο χοίρων ανά Δημοτική Ενότητα
ΠΙΛΛΕΙΩΝ	ΦΙΛΥΡΑΣ	1.216	19.456	20.672	55.114
	ΕΛΕΥΘΕΡΟΧΩΡΙΟΥ	1.479	23.664	25.143	
	ΦΗΚΗΣ	547	8.752	9.299	
ΓΟΜΦΩΝ	ΜΟΥΡΙΑΣ	40	640	680	3.791
	ΓΟΜΦΩΝ	102	1.632	1.734	
	ΔΡΟΣΕΡΟΥ	41	656	697	
	ΛΥΓΑΡΙΑΣ	40	640	680	
ΠΥΛΗΣ	ΠΥΛΗΣ	341	5.456	5.797	13.022
	ΑΓΙΟΥ ΒΗΣΣΑΡΙΩΝΑ	425	6.800	7.225	
ΑΙΘΗΚΩΝ	ΓΑΡΔΙΚΙΟΥ	92	1.472	1.564	1.564
ΣΥΝΟΛΟ ΔΗΜΟΥ ΠΥΛΗΣ		4.323	69.168	73.491	73.491
ΔΗΜΟΣ ΤΡΙΚΚΑΙΩΝ & ΦΑΡΚΑΔΟΝΑΣ (ΕΝΩΣΗ ΤΡΙΚΑΛΩΝ ΠΥΛΗΣ ΦΑΡΚΑΔΟΝΑΣ)		3.311	52976	56.287	56.287
ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΠΑΚΑΣ (ΕΝΩΣΗ ΚΑΛΑΜΠΑΚΑΣ)		1.642	3.627	5.269	5.269
ΣΥΝΟΛΟ ΝΟΜΟΥ ΤΡΙΚΑΛΩΝ		9.276	125.771	135.047	135.047

Από το διάγραμμα που ακολουθεί, διαπιστώνουμε την δυναμική της χοιροτροφίας του Δήμου Πύλης, που εκτρέφει το 54% των χοίρων του Νομού.

Διάγραμμα 21.

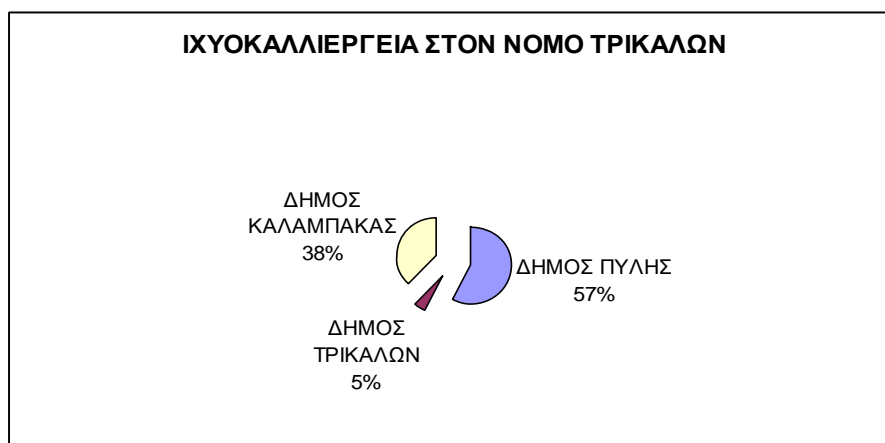
Η ιχθυοκαλλιέργεια στον Δήμο Πύλης

Στον Δήμο Πύλης, δραστηριοποιούνται τέσσερις επιχειρήσεις ιχθυοκαλλιέργειας και παράγονται συνολικά 17.430,00 κιλά, που αντιπροσωπεύουν το 57% του συνόλου της παραγωγής στον Νομό Τρικάλων.

Πίνακας 22.

ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ	ΕΙΔΟΣ	ΚΙΛΑ ΤΟ 2014
ΑΘΑΜΑΝΙΑΣ	ΠΕΣΤΡΟΦΑ	14.000,00
ΠΗΓΗ	ΠΕΣΤΡΟΦΑ	1.600,00
ΚΟΤΡΩΝΙ	ΠΕΣΤΡΟΦΑ	230,00
ΒΑΘΥΡΡΕΥΜΑ	ΠΕΣΤΡΟΦΑ	1.600,00
ΣΥΝΟΛΟ ΓΙΑ ΤΟΝ ΔΗΜΟ ΠΥΛΗΣ		17.430,00
ΔΗΜΟΣ ΤΡΙΚΑΛΩΝ	ΠΕΣΤΡΟΦΑ/ΚΥΠΡΙΝΟΥΣ	1.500,00
ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΠΑΚΑΣ	ΠΕΣΤΡΟΦΑ	11.800,00
ΣΥΝΟΛΟ ΓΙΑ ΤΟΝ ΝΟΜΟ ΤΡΙΚΑΛΩΝ		30.730,00

Διάγραμμα 22.

Συμμετοχή κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων σε προγράμματα βιολογικής κτηνοτροφίας

Από το παραπάνω σύνολο των υφιστάμενων κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων στην περιοχή του Δήμου Πύλης, μέχρι σήμερα μόλις τέσσερις (4) έχουν ενταχθεί σε προγράμματα βιολογικής κτηνοτροφίας. Οι βιολογικές αυτές κτηνοτροφικές μονάδες αφορούν σε βοοειδή (1), αιγοπρόβατα (2) άγριους χοίρους (1) και εντοπίζονται δύο στο Παλαιοχώρι Γαρδίκιου, και δύο στην Πιαλεία.

Αναφορικά με τη δυνατότητα ανάπτυξης της βιολογικής κτηνοτροφίας στην περιοχή του Δήμου Πύλης θα μπορούσε να ειπωθεί ότι ο προσανατολισμός αυτός της τοπικής κτηνοτροφίας πρέπει να αποτελέσει ένα βραχυπρόθεσμο στόχο τόσο για τους παραγωγούς όσο και για τον ίδιο το Δήμο Πύλης, ο οποίος κάθε χρόνο παραχωρεί σε κάθε Τοπική Κοινότητα κοινόχρηστη δημοτική έκταση για τις ανάγκες της τοπικής κτηνοτροφίας. Με δεδομένο ότι οι εκτάσεις αυτές που κάθε χρόνο ο Δήμος Πύλης διαθέτει για νομή και χρήση προς όφελος της τοπικής κτηνοτροφίας αφορούν κυρίως σε ορεινές και μειονεκτικές περιοχές, οι οποίες ουδέποτε μέχρι σήμερα έχουν ψεκαστεί ή λιπανθεί με διάφορες ουσίες ή σκευάσματα, κάτι το οποίο εύκολα μπορεί να πιστοποιηθεί, τα σημερινά συμβατικά προϊόντα τόσο της αιγοπροβατοτροφίας όσο και της βοοτροφίας δεν απέχουν πολύ από τις προδιαγραφές και τα πρότυπα του συστήματος της βιολογικής κτηνοτροφίας.

Κατά συνέπεια, η βόσκηση των ζώων για μεγάλο χρονικό διάστημα σε τέτοιους βοσκότοπους που θα μπορούσαν εκ προοιμίου να χαρακτηριστούν ως βιολογικοί, σε συνδυασμό με τη δυνατότητα συμπληρωματικής χρήσης ιδιοπαραγόμενων βιολογικών

Π.Ε. 1 «Χαρτογράφηση του επιχειρηματικού και λοιπού δυναμικού της περιοχής»

ζωοτροφών κατά τους χειμερινούς μήνες, μπορεί να αντιμετωπίσει αρκετά ικανοποιητικά το μεγάλο πρόβλημα της βιολογικής διατροφής των ζώων και άρα της παραγωγής των βιολογικών κτηνοτροφικών προϊόντων.

Το πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδας της περιόδου 2014–2020, με βάση τη δομή και τη φιλοσοφία του, σίγουρα θα ενισχύει δράσεις προώθησης της βιολογικής κτηνοτροφίας

Συμμετοχή στο πρόγραμμα της «Πρώτης Εγκατάστασης Νέων Γεωργών»

Ένα άλλο σημείο που πρέπει να τονιστεί ιδιαίτερα είναι ότι το ενδιαφέρον των παραγωγών της περιοχής του Δήμου αναφορικά με τη συμμετοχή τους στα διάφορα, διαρθρωτικής φύσης, προγράμματα του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων είναι μεγαλύτερο για τον τομέα της κτηνοτροφίας απ' ό,τι για τον τομέα της γεωργίας. Έτσι, όπως προκύπτει από στοιχεία της Διεύθυνσης Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής της Περιφερειακής Ενότητας Τρικάλων, κατά την τελευταία δεκαετία είχαμε συνολικά 16 οριστικές εντάξεις παραγωγών του Δήμου στο πρόγραμμα της "Πρώτης Εγκατάστασης Νέων Γεωργών" με κατεύθυνση τη ζωική παραγωγή. Βάσει του προσανατολισμού της βιώσιμης εκμετάλλευσης ζωικής παραγωγής, που είναι υποχρεωμένοι να δημιουργήσουν οι 16 αυτοί νέοι κτηνοτρόφοι, όπως αυτός προκύπτει από τα αντίστοιχα εγκριθέντα σχέδια δράσης τους, η συντριπτική τους πλειοψηφία (9 συνολικά) αφορά σε εκτροφή κοπαδιάρικων αιγοπροβάτων, 2 αφορούν σε εκτροφή βοοειδών κρεοπαραγωγής, 1 σε βοοειδή ελευθέρως βοσκής, 1 σε εκτροφή χοιρινών ελευθέρως βοσκής, 1 στην εκτροφή κοτόπουλων κρεοπαραγωγής και 2 στην εκτροφή χοιρομητέρων.

Μεταποίηση κτηνοτροφικών προϊόντων

Σε σχέση με την μεταποίηση των κτηνοτροφικών προϊόντων που παράγονται στην περιοχή του Δήμου, αυτή αφορά στην εκμετάλλευση, επεξεργασία και αξιοποίηση γάλακτος για παραγωγή διάφορων τυροκομικών προϊόντων, όπως φέτα, λευκό τυρί, γιαούρτη και μυζήθρα, αλλά και σε μονάδες επεξεργασίας και παραγωγής ζωοτροφών. Αναφορικά με την εμπορία τους, ποσοστό της τάξης του 86% επί της συνολικά παραγόμενης ποσότητας (σχεδόν δηλαδή στο σύνολό της) διατίθεται στους εμπόρους, ενώ το υπόλοιπο είτε προορίζεται για αυτοκατανάλωση είτε πουλιέται από τους ίδιους τους κτηνοτρόφους, κατά τρόπο μη οργανωμένο στο στενό φιλικό τους περιβάλλον (πηγή: ΚΕΝ.Α.ΚΑ.Π.).

Καθετοποιημένες μονάδες στον Δήμο Πύλης, συναντούμε στον κλάδο της

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟΣ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ (ΧΜ) ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ (ΕΟΧ) ΠΕΡΙΟΔΟΥ 2009 – 2014

χοιροτροφίας και είναι δύο (2).

Η ΕΛΑΚΡΕ⁴:

- Χοιροτροφική μονάδα με ετήσια παραγωγή 4.000 χοίρους.
- Σφαγείο
- Μονάδα επεξεργασίας και τυποποίησης κρεάτων
- Μονάδα διαχείρισης παραπροϊόντων σφαγείων-τυποποίησης (rendering)
- Κρεοπωλείο
- πιστοποιημένα στάδια της παραγωγικής διαδικασίας, .
- Η μονάδα συμμετέχει, σε προγράμματα πρακτικής εκπαίδευσης φοιτητών του Γεωργικού Πανεπιστημίου Αθηνών.

Η ΜΑΡΑΒΑΣ Α.Ε.⁵

Χοιροτροφική μονάδα

Εγκατάστασεις τεμαχισμού – επεξεργασίας – τυποποίησης κρέατος,

ιδιωτικό βιομηχανικό σφαγείο

μονάδες πώλησης

- δίκτυο διανομής κρέατος και υποπροϊόντων
- Κρεοπωλείο
- πιστοποιημένα στάδια της παραγωγικής διαδικασίας,

Η διάθεση των γεωργικών προϊόντων

Το στάδιο της **διάθεσης των γεωργικών προϊόντων** στο εσωτερικό και στο εξωτερικό αποτελεί ένα μελανό σημείο για τους παραγωγούς. Οι λαϊκές αγορές αποτελούν διέξοδο για μικρό αριθμό παραγωγών ενώ οι κεντρικές αγορές αδυνατούν να στηρίξουν την ποιότητα των προϊόντων και τη διαφάνεια των συναλλαγών. Οι αλυσίδες πολυκαταστημάτων αναδύονται ως καθοριστικοί ρυθμιστές της λειτουργίας της ελεύθερης αγοράς. Με δεδομένη την αδύνατη θέση των αγροτικών συνεταιρισμών, έστω ως φορέων διαπραγματευτικής δύναμης, είναι αναμενόμενο οι παραγωγοί να γίνονται απλοί αποδέκτες των όρων που θέτουν οι αγοραστές των προϊόντων τους (όπως και οι προμηθευτές των εφοδίων τους) και να αποτελούν τον πλέον αδύναμο κοινωνικό εταίρο. Εν γένει, διαπιστώνεται χαμηλή ανταγωνιστικότητα του

⁴ Τα στοιχεία που περιγράφουν την επιχείρηση προέρχονται από την ιστοσελίδα της επιχείρησης <http://www.elakre.gr/epikoinwnia.html>.

⁵ Τα στοιχεία που περιγράφουν την επιχείρηση προέρχονται από την ιστοσελίδα της επιχείρησης.: <http://www.maravasae.gr/more2.php?l=el&id=2485>

Π.Ε. 1 «Χαρτογράφηση του επιχειρηματικού και λοιπού δυναμικού της περιοχής»

πρωτογενούς τομέα, που οφείλεται στο υψηλό κόστος παραγωγής και διάθεσης των προϊόντων, τη χαμηλή εν γένει προστιθέμενη αξία στο προϊόν σε συσκευασία, τυποποίηση και στη μη δυνατότητα προώθησής του στις ξένες αγορές.

Τα προβλήματα του κλάδου.

Στα παραπάνω αναγραφόμενα που αφορούν στην παρουσίαση του έντονα δυναμικού χαρακτήρα του κτηνοτροφικού κλάδου στο Δήμο πρέπει να συνυπολογιστούν και τα βασικότερα προβλήματα του κλάδου, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγονται :

- Το μεγαλύτερο κομμάτι του πληθυσμού που ασχολείται με την κτηνοτροφία είναι άνθρωποι μεγάλης ηλικίας. Οι άνθρωποι αυτοί από τη μια πλευρά δεν ανταποκρίνονται στις εκκλήσεις των αρμόδιων φορέων για εκσυγχρονισμό των εκμεταλλεύσεών τους και παραγωγή προϊόντος (γάλακτος, κρέατος) σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα υγιεινής, ενώ από την άλλη πλευρά με την πάροδο του χρόνου αποσύρονται από τον κλάδο με αποτέλεσμα να μειώνεται ο αριθμός των εκμεταλλεύσεων.
- Τα χαμηλά εισοδήματα, που σε μεγάλο βαθμό στηρίζονται από τις διάφορες κοινοτικές ενισχύσεις, οι οποίες τα τελευταία χρόνια παρουσιάζουν αξιοσημείωτες καθυστερήσεις ως προς την καταβολή τους, σε συνδυασμό με τις δύσκολες και χωρίς ωράριο συνθήκες εργασίας, κάνουν το επάγγελμα του κτηνοτρόφου πολλές φορές αποτρεπτικό για την ενασχόληση των νέους.
- Οι διαρθρωτικές αδυναμίες του κλάδου που εμφανίζονται οξυμμένες και λειτουργούν απαγορευτικά στην υιοθέτηση διαδικασιών εκσυγχρονισμού των εκμεταλλεύσεων, βελτίωσης της διατροφής των ζώων, πρόληψης και καταπολέμησης των ασθενειών και εκμετάλλευσης των προϊόντων της γενετικής βελτίωσης.
- Η μη διάθεση των προϊόντων ή η πώλησή τους σε πολύ χαμηλές τιμές (καρτέλ εμπόρων, εισαγωγή ζώων από εξωτερικό που παρουσιάζονται ως ελληνικά κ.α.).
- Η διατήρηση των αποδόσεων των ζώων την τελευταία 30ετία σε χαμηλά επίπεδα.
- Οι υψηλές τιμές ζωοτροφών.
- Οι ελλειπείς υποδομές (βοσκότοποι ακατάλληλοι ή ανεπαρκείς, απουσία κτηνοτροφικής οδοποιίας προβλήματα υδροδότησης κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων κ.α.).

Π.Ε. 1 «Χαρτογράφηση του επιχειρηματικού και λοιπού δυναμικού της περιοχής»

- Το γεγονός ότι πολλοί κτηνοτρόφοι στερούνται των απαιτούμενων πλέον αδειών ίδρυσης και λειτουργίας του κτηνοτροφικών τους εκμεταλλεύσεων.
- Η αρκετά γραφειοκρατική εφαρμογή των προγραμμάτων που αφορούν στην κτηνοτροφία (βιολογική κτηνοτροφία, εκτατικοποίηση), σε συνδυασμό με την διαπιστωμένη δυσκολία σύνδεσης του προγράμματος της βιολογικής γεωργίας με το αντίστοιχο πρόγραμμα της βιολογικής κτηνοτροφίας (δυσκολία εύρεσης επαρκούς πιστοποιημένου βιολογικού σιτηρεσίου).

Άρα, εκείνο που σήμερα πρόχει είναι εφαρμογή πολιτικών εκ βάθρων εκσυγχρονισμού του κλάδου, ώστε να καταστεί δυνατή η αύξηση του εισοδήματος των κτηνοτρόφων και η βελτίωση των συνθηκών εργασιών τους, γεγονός που κατ' επέκταση θα αποτελέσει κίνητρο για την είσοδο νέων ανθρώπων στο επάγγελμα. Και τούτο γιατί τα περιθώρια βελτίωσης της παραγωγικότητας των κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων αλλά και της ανταγωνιστικότητας των αντίστοιχων παραγόμενων προϊόντων (κρέας – γάλα), κυρίως στο επίπεδο της ποιότητας και της υψηλής διατροφικής τους αξίας, είναι ακόμα πολύ μεγάλα, τόσο σε τοπικό επίπεδο όσο και σε εθνικό.

Συνεταιριστικά σχήματα στο τομέα της κτηνοτροφίας

Το μεγαλύτερο ποσοστό των κτηνοτρόφων , είναι μέλη του Συλλόγου Αγελαδοτρόφων Νομού Τρικάλων και του Συλλόγου Αγελαδοτρόφων Νομού Τρικάλων.

Στον Δήμο Πύλης, πρόσφατα συστήθηκε και δραστηριοποιείται το Σωματείο Κτηνοτρόφων Ορεινού Όγκου, με 25 μέλη, που είναι αγελαδοτρόφοι και προβατοτρόφοι.

Αρκετοί κτηνοτρόφοι (αγελαδοτρόφοι και προβατοτρόφοι), των πεδινών Τοπικών Κοινοτήτων, είναι μέλη του Συνεταιρισμού παραγωγών Πύλης-Καρδίτσας που αριθμεί περίπου 100 μέλη.

Δασοπονία

Στον Δήμο Πύλης, τα δάση καλύπτουν περίπου το 76%, της συνολικής έκτασης και ο κύριος όγκος των δασικών εκτάσεις, εντοπίζονται στις Δημοτικές Ενότητες Αιθίων , Πύλης και Πινδέων (πίνακας 23) και όσον αφορά στο ιδιοκτησιακό καθεστώς είναι ιδιωτικά, δημοτικά και δημόσια δάση.

Πίνακας 23.πηγή ΕΛΣΤΑΤ απογραφή 2011

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	Σύνολο Εκτάσεων	Δάση- Ημιφυσικές εκτάσεις	
ΑΙΘΗΚΩΝ	281,1	251,1	89,3%
ΓΟΜΦΩΝ	58,4	3,8	6,5%
ΠΙΛΕΙΩΝ	53,4	22	41,2%
ΠΥΛΗΣ	100,7	71,2	70,7%
ΠΙΝΔΕΩΝ	166,3	147,5	88,7%
ΜΥΡΟΦΥΛΛΟΥ	32,6	26,1	80,1%
ΝΕΡΑΙΔΑΣ	58,9	49	83,2%
ΣΥΝΟΛΟ ΔΗΜΟΥ ΠΥΛΗΣ	751,4	570,7	76,0%

Η έκταση δασοσκεπών εκτάσεων (δημοτικές και ιδιόκτητες) των μη δημόσιων δασών της περιοχής ανέρχεται σε **230.642** στρ. Τα **εκμεταλλεύσιμα** δάση φθάνουν τα **108.649 στρέμματα** συμπεριλαμβανομένων και των μερικώς δασοσκεπών εκτάσεων

Στις παραγωγικές δασικές εκτάσεις της περιοχής του Δήμου η αξιοποίησή τους γενικά περιορίζεται στην παραγωγή δασικών προϊόντων (ξυλεία, καυσόξυλα) αλλά και βοσκήσιμης ύλης. Το γεγονός της πληθώρας των δασικών εκτάσεων μπορεί να χαρακτηρίσει και την αυξημένη βαρύτητα προς τα επαγγέλματα και τις δραστηριότητες που συνδέονται μ' αυτά, όπως είναι η εκμετάλλευση των δασικών προϊόντων.

Πίνακας 24.πηγή Εμπορικό Επιμελητήριο Τρικάλων

Π.Ε. 1 «Χαρτογράφηση του επιχειρηματικού και λοιπού δυναμικού της περιοχής»

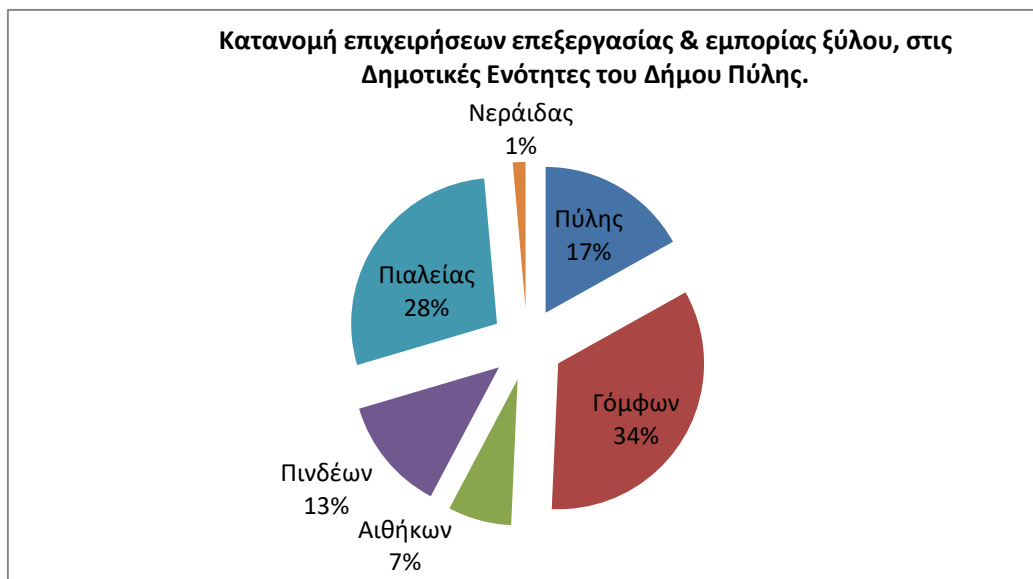
	Πύλης	Γόμφων	Αιθήκων	Πινδέων	Πιαλείας	Νεράιδας	σύνολο
εμπόριο καυσόξυλων	1			1	1		3
βιοτεχνίες επίπλων-κουζινών-κουφωμάτων-ξύλινων αντικειμένων	2	12		1	5		20
ξυλογλύπτες	2		1				3
ξυλουργεία	7	10	2	3	14		36
Εμπόριο ξυλείας		1	1	2		1	5
πριστήρια ξυλείας		1	1	2			4
σύνολο	12	24	5	9	20	1	71

Σε ότι αφορά την κατανομή των επιχειρήσεων που συνδέονται με τα προϊόντα επεξεργασίας και εμπορίας του ξύλου, από τον πίνακα .. και το διάγραμμα που ακολουθεί , συμπεραίνουμε ότι η Δημοτική Ενότητα Πιαλείων και Γόμφων, συγκεντρώνει τις περισσότερες επιχειρήσεις

Πίνακας 25:πηγή Εμπορικό Επιμελητήριο Τρικάλων , ίδια επεξεργασία

κατανομή επιχειρήσεων επεξεργασίας και εμπορίας του ξύλου	Πύλης	Γόμφων	Αιθήκων	Πινδέων	Πιαλείας	Νεράιδας	σύνολο
σύνολο	12	24	5	9	20	1	71

Διάγραμμα 22.

Οι δασικοί συνεταιρισμοί που δραστηριοποιούνται στον Δήμο Πύλης, αριθμούν στο σύνολό τους 255 μέλη-δασεργάτες και αφορούν τα ορεινά τοπικά διαμερίσματα του Δήμου:

Πίνακας 26: Οι δασικοί συνεταιρισμοί που δραστηριοποιούνται στον Δήμο Πύλης.

Πηγή: Δασαρχείο Τρικάλων

A/A	ΟΝΟΜΑΣΙΑ	Αριθμός μελών
1	Δ.Α.Σ. ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ	22
2	Δ.Α.Σ. ΑΘΑΜΑΝΙΑΣ	18
3	Δ.Α.Σ. ΝΕΡΑΙΔΟΧΩΡΙΟΥ	22
4	Δ.Α.Σ. ΠΥΡΡΑΣ	27
5	Ε.Δ.Σ.Ε ΔΡΟΣΟΧΩΡΙΟΥ	18
6	Α'Ε.Δ.Σ.Ε. ΠΑΛΑΙΟΚΑΡΥΑΣ	18
7	Β'Ε.Δ.Σ.Ε. ΠΑΛΑΙΟΚΑΡΥΑΣ	23

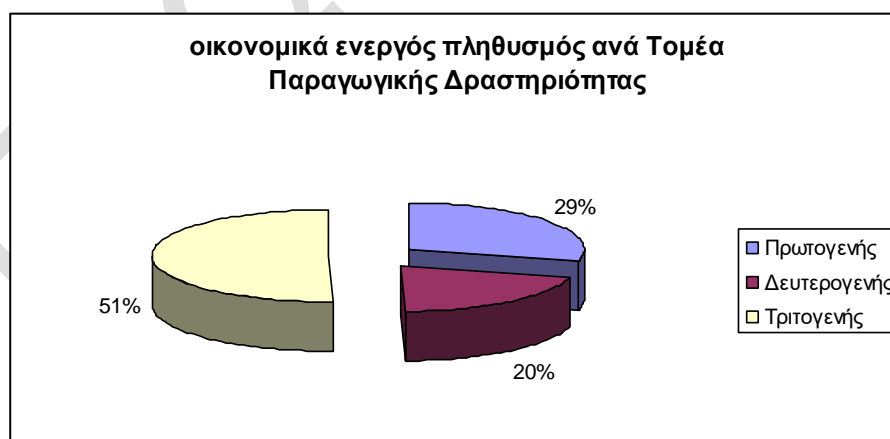
Π.Ε. 1 «Χαρτογράφηση του επιχειρηματικού και λοιπού δυναμικού της περιοχής»

8	Α'Ε.Δ.Σ.Ε. ΣΤΟΥΡΝΑΡΑΙΚΩΝ	23
9	Δ.Α.Σ. ΣΤΟΥΡΝΑΡΑΙΚΩΝ	19
10	Γ' Ε.Δ.Σ.Ε. ΣΤΟΥΡΝΑΡΑΙΚΩΝ	38
11	Δ.Α.Σ. ΠΕΡΤΟΥΛΙΟΥ	22
12	Δ.Α.Σ. ΕΛΑΤΗΣ	55
13	Δ.Α.Σ. ΚΑΛΟΓΗΡΩΝ	23
14	Δ.Α.Σ. ΒΡΟΝΤΕΡΟΥ	35
15	Ε.Δ.Σ.Ε ΓΑΡΔΙΚΙΟΥ	7
16	Δ.Α.Σ. Δ. ΑΙΘΗΚΩΝ Δ.Δ. ΓΑΡΔΙΚΙΟΥ ΟΙ ΚΑΤΑΚΛΥΖΟΜΕΝΟΙ	8

3.3.2. Ο Δευτερογενής Τομέας Παραγωγής

Ο Δευτερογενής Τομέας Παραγωγής συμμετέχει κατά 20 % στην διαμόρφωση της συνολικής απασχόλησης σε επίπεδο Δήμου Πύλης, δηλαδή παρουσιάζει την μικρότερη συγκέντρωση του εργατικού δυναμικού και κατέχει το 20% των επιχειρήσεων του Δήμου.

Διάγραμμα 23.

Ειδικότερα, ο Δευτερογενής Τομέας της περιοχής του Δήμου Πύλης, όπως και γενικότερα του Νομού Τρικάλων, χαρακτηρίζεται κυρίως από βιοτεχνική δραστηριότητα και μικρή βιομηχανική.

Π.Ε. 1 «Χαρτογράφηση του επιχειρηματικού και λοιπού δυναμικού της περιοχής»

Ιδιαίτερο χαρακτηριστικό του μεταποιητικού κλάδου, ως επιχειρηματική δραστηριότητα της περιοχής, είναι το γεγονός ότι ο μεγαλύτερος αριθμός των μεταποιητικών μονάδων σχετίζεται με την εκμετάλλευση, επεξεργασία και αξιοποίηση των παραγόμενων από τον Πρωτογενή Τομέα προϊόντων, κυρίως για την παραγωγή τυροκομικών προϊόντων και προϊόντων ξύλου – επίπλου. **Η συντριπτική πλειοψηφία των τοπικών μεταποιητικών επιχειρήσεων ανήκει στους κλάδους των βιοτεχνιών ειδών διατροφής.** Οι υπόλοιπες δραστηριότητες έχουν σχέση με την ικανοποίηση των τοπικών αναγκών, όπως ραφεία, υποδηματοποιεία, συνεργεία κ.λπ.

Γενικά, στο Δήμο Πύλης, λειτουργούν μικρά τυροκομεία, εργοστάσια ξυλείας, πριστήρια, λοιπές μικρές βιοτεχνίες κ.λπ., **γεγονός που μαρτυρά τον αγροτικό κυρίως χαρακτήρα του μεταποιητικού κλάδου.**

Πίνακας 27:πηγή Εμπορικό Επιμελητήριο Τρικάλων , ίδια επεξεργασία

Βιοτεχνίες παραγωγής επίπλων-κουζινών	20
Βιοτεχνίες κρέατος και τυροκομικών	4
Βιοτεχνίες κατασκευής μεταλλικών επίπλων, καρφιών πινεζών, κτλ	3
Εργαστήρια παρασκευής , τυποποίησης τοπικών παραδοσιακών προϊόντων	3
οινοποιεία	3
Βιοτεχνίες παραγωγής και εμπορίας ζωοτροφών	8

Ένα άλλο χαρακτηριστικό στοιχείο της τοπικής μεταποιητικής δραστηριότητας είναι η **αυτοαπασχόληση** και οι οικογενειακού χαρακτήρα επιχειρήσεις, ενώ πολλές φορές η ύπαρξή τους δικαιολογείται σαν συμπληρωματικό εισόδημα στους μόνιμους κατοίκους της περιοχής. Βάσει του ποσοστού συμμετοχής του Δευτερογενούς Τομέα στη διαμόρφωση του ύψους της συνολικής τοπικής ΑΠΑ, θα λέγαμε ότι **η περιοχή χαρακτηρίζεται από λίγες επιχειρήσεις, μικρού μεγέθους που στη μεγάλη πλειοψηφία τους είναι οικογενειακές. Η διοίκηση αυτών γίνεται από τους ίδιους τους επιχειρηματίες και όχι από επαγγελματίες μάνατζερ.** Λόγω ακριβώς του μικρού αυτού μεγέθους τους **δεν μπορούν να πετύχουν οικονομίες κλίμακας,** γεγονός που θα καθιστούσε τα προϊόντα τους ανταγωνιστικά τόσο απέναντι στα προϊόντα των χωρών χαμηλότερου εργατικού κόστους όσο και

Π.Ε. 1 «Χαρτογράφηση του επιχειρηματικού και λοιπού δυναμικού της περιοχής»

στα προϊόντα των ανεπτυγμένων χωρών.

Χαρακτηριστικό επίσης των τοπικών επιχειρήσεων είναι ότι **δεν έχουν αναπτύξει ευέλικτους συνεργατικούς σχηματισμούς (clusters)**, προκειμένου το μειονέκτημα του μικρού τους μεγέθους να μετατραπεί σε πλεονέκτημα, ώστε να αρθεί η μειονεκτική τους θέση σε σχέση με τον ανταγωνισμό σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο.

Σε σχέση με την εξαγωγική δραστηριότητα των επιχειρήσεων της ευρύτερης περιοχής θα λέγαμε ότι αυτή είναι σχετικά μικρή και εντοπίζεται σχεδόν αποκλειστικά σε αγροτικά προϊόντα, νωπά και μεταποιημένα. Σαφέστατα μικρότερη εξαγωγική δραστηριότητα παρατηρείται σε προϊόντα ξύλου και οικοδομικά υλικά (στοιχεία από Επιμελητήριο Τρικάλων).

Οι εξαγωγές των νωπών αγροτικών προϊόντων βασίζονται σε μεμονωμένες ιδιωτικές πρωτοβουλίες και γίνονται με τρόπο που σαφέστατα επιδέχεται βελτίωσης, κυρίως στην κατεύθυνση της περαιτέρω διερεύνησης της ζήτησης των αγορών σε ποιότητα και ποσότητα προϊόντων και της σύναψης σχετικών δεσμευτικών συμβάσεων, στα πλαίσια της συμβολαιακής γεωργίας, με σκοπό τη διασφάλιση διαχρονικά σταθερής ποιότητας, μέσω της υιοθέτησης συστημάτων βιολογικής ή ολοκληρωμένης καλλιέργειας, καθώς και σταθερού εισοδήματος για τους υπεύθυνους παραγωγούς.

Τα μεταποιημένα αγροτικά προϊόντα για τα οποία υπάρχει σήμερα εξαγωγική δραστηριότητα είναι κυρίως τα γαλακτοκομικά, εξαιτίας της ύπαρξης μονάδων παραγωγής γαλακτοκομικών προϊόντων, αρκετά μεγάλου μεγέθους (ΤΥΡΑΣ Α.Ε., L.A.FARM).

Ενδεικτικό είναι ότι το 2014, παρήχθησαν στον Νομό Τρικάλων, περίπου 23.000.000 κιλά μαλακού τυριού, εκ των οποίων τα 19.500.000 , παρήχθησαν στην Τοπική Κοινότητα Πηγής και τα 40.000 εξ αυτών

στην Τοπική Κοινότητα Παραποτάμου. Επίσης το 2014, στον Νομό Τρικάλων, παρήχθησαν 9.500.000 κιλά γιαούρτι εκ των τα 8.500.000 κιλά παρήχθησαν στην Τοπική Κοινότητα Πηγής.

Πέραν των μεγάλων γαλακτοβιομηχανιών , από τις 31 επιχειρήσεις του Νομού Τρικάλων που ασκούν εξαγωγική δραστηριότητα, στον Δήμο Πύλης δραστηριοποιούνται οι παρακάτω:

- Μία (1) εταιρεία στην παραγωγή και τυποποίηση σαλατών

Π.Ε. 1 «Χαρτογράφηση του επιχειρηματικού και λοιπού δυναμικού της περιοχής»

- Μία (1) εταιρεία συσκευασίας και εμπορίας νωπών αγροτικών προϊόντων.
- Μια (1) εταιρεία παραγωγής ζωοτροφών.

Αξίζει να αναφερθεί ότι το 2015, ανέστειλε τις εργασίες του, συνεταιρισμός παραγωγών στην Δημοτική Ενότητα Πιαλείων, που παρήγαγε και εξήγαγε αγροτικά προϊόντα (κυρίως γλυκοπατάτα

Συμπεράσματα – Μελλοντικές Προοπτικές

Ο επιχειρηματίας του Δήμου Πύλης αντιμετωπίζει τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν όλοι οι επιχειρηματίες της χώρας, όπως η έλλειψη υποδομών, η γραφειοκρατία, το ασταθές φορολογικό σύστημα, η πολυνομία, η διαφθορά σε διάφορα επίπεδα λειτουργίας του. Η υπό μελέτη περιοχή αντιμετωπίζει διαρθρωτικές δυσκολίες ανάπτυξης του δευτερογενούς τομέα, λόγω της ανισομερούς κατανομής των υφισταμένων επιχειρήσεων στα μεγαλύτερα αστικά και ημιαστικά κέντρα της περιοχής, αλλά και του μικρού μεγέθους των επιχειρήσεων, εξαιτίας του οποίου δεν επιτυγχάνονται οικονομίες κλίμακας και τα προϊόντα της περιοχής αδυνατούν να καταστούν ανταγωνιστικά σε σχέση με αυτά των άλλων χωρών. Διαπιστώνονται επίσης σημαντικές ελλείψεις βιομηχανικών και βιοτεχνικών υποδομών στην περιοχή, που θα μπορούσαν να προσελκύσουν νέους επενδυτές.

Η ενασχόληση των κατοίκων με δραστηριότητες οικοτεχνίας αποτελεί μια διάσταση της παραγωγής που χαρακτηρίζει την περιοχή. Η ενθάρρυνση των νέων και των γυναικών με κατάλληλη εκπαίδευση, με οργάνωση συνεταιριστικής μορφής ώστε να διασωθούν αλλά και να αξιοποιηθούν οι παραδοσιακές τεχνικές για την παραγωγή χειροτεχνημάτων ξυλογλυπτικής και παρασκευασμάτων τροφών, καθώς και η προβολή των προϊόντων, μπορούν να ενισχύσουν την τοπική οικονομία.

Η περιοχή παρουσιάζει αξιοσημείωτες δυνατότητες ανάπτυξης στους τομείς της βιοτεχνίας και της συσκευασίας-μεταποίησης αγροτικών, δασικών και κτηνοτροφικών προϊόντων. Στο πλαίσιο της γενικότερης αναδιοργάνωσης του πρωτογενή τομέα, είναι δυνατό να σχεδιαστεί ένα δίκτυο μικρών (παραδοσιακών - χωρικών) τυροκομείων, με σύγχρονους όμως όρους κατασκευών, υγιεινής και ασφάλειας, που θα μπορούσε να αναδείξει τα τοπικά τυροκομικά προϊόντα και ταυτόχρονα να προσελκύσει καταναλωτές για επί τόπου προμήθειες, καθώς και μεταποιητικών μονάδων γεωργικών προϊόντων.

Το δίκτυο θα μπορούσε να αναπτύξει ενέργειες προώθησης και τοποθέτησης στην αγορά και να στηρίξει προσπάθειες αναγνώρισης, των τοπικών προϊόντων ως

Π.Ε. 1 «Χαρτογράφηση του επιχειρηματικού και λοιπού δυναμικού της περιοχής»

επώνυμων και ονομασίας προέλευσης. Η γεωγραφική χωροθέτηση των τυροκομείων, αλλά και των μονάδων επεξεργασίας ξύλου και η κλαδική εξειδίκευση τους σε συγκεκριμένα τελικά προϊόντα, μας δίνει μια καταπληκτική δυνατότητα προοπτικής ανάπτυξης δικτύων «clusters». Οι ομάδες των clusters ή των δικτύων μπορούν να αυξήσουν την παραγωγικότητα, το βαθμό της καινοτομίας και την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων και να επιτρέψουν στις μικρές επιχειρήσεις να συνδυάσουν τα πλεονεκτήματα των μικρών επιχειρήσεων με ποικίλα οφέλη που προέρχονται από μεγάλης κλίμακας παραγωγή.

Μονάδες παραγωγής αλεύρων, ζυμαρικών, ειδών ζαχαροπλαστικής, αρτοποιεία που αν και υφίστανται στην περιοχή είναι μερικές ακόμη δυνατότητες που αξίζει να μελετηθούν για την περιοχή.

Οι Μ.Μ.Ε. πρέπει να στοχεύουν σε συγκεκριμένες νησίδες της αγοράς τις οποίες πρέπει να προσπαθήσουν να κατακτήσουν με όχημα την ποιότητα και την εξειδίκευση και μοχλό την υιοθέτηση της νέας τεχνολογίας. Πιστεύω μας είναι ότι οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις δεν θα πρέπει να στοχεύουν στην κορεσμένη τοπική αγορά αλλά στην αγορά της ευρωπαϊκής ένωσης που είναι μία αγορά πάνω από 400 εκατομμύρια άνθρωποι, που αύριο θα αποτελέσουν μελλοντικούς πελάτες. Οι επιχειρήσεις καλούνται να μειώσουν το κόστος λειτουργίας τους, να βελτιώσουν την ποιότητα των προϊόντων και υπηρεσιών τους, να επεκταθούν σε νέες αγορές, να βελτιώσουν την παραγωγικότητα της εργασίας επενδύοντας στην εκπαίδευση του προσωπικού τους, στις νέες τεχνολογίες, στην έρευνα και στην καινοτομία.

3.3.3 Ο τριτογενής τομέας στον Δήμο Πύλης

Ο τριτογενής τομέας περιλαμβάνει:

- ✓ Υπηρεσίες (περιλαμβάνονται οι δραστηριότητες ηλεκτρισμού, φωταερίου, ύδρευσης, αποχέτευσης, επικοινωνιών, μεταφορών, υγείας, εκπαίδευσης, κτλ).
- ✓ Εμπόριο (περιλαμβάνονται οι κλάδοι εμπορίου χονδρικού ή λιανικού, αντιπρόσωποι).
- ✓ Τουρισμού (εστιατόρια – ξενοδοχεία – καταλύματα).

Με στοιχεία του ΕΒΕ Τρικάλων, της ΕΛΣΤΑΤ, του ΕΟΤ, αλλά και με την έρευνα πεδίου (ερωτηματολόγια διανεμήθηκαν στους αρμόδιους εκπροσώπους των Τοπικών Διαμερισμάτων στην περιοχή) προσδιορίστηκε η υφιστάμενη κατάσταση που επικρατεί στον τριτογενή τομέα.

Οι **εμπορικές επιχειρήσεις** αφορούν επιχειρήσεις εμπορίου ρούχων (32), επίπλων,

Π.Ε. 1 «Χαρτογράφηση του επιχειρηματικού και λοιπού δυναμικού της περιοχής»

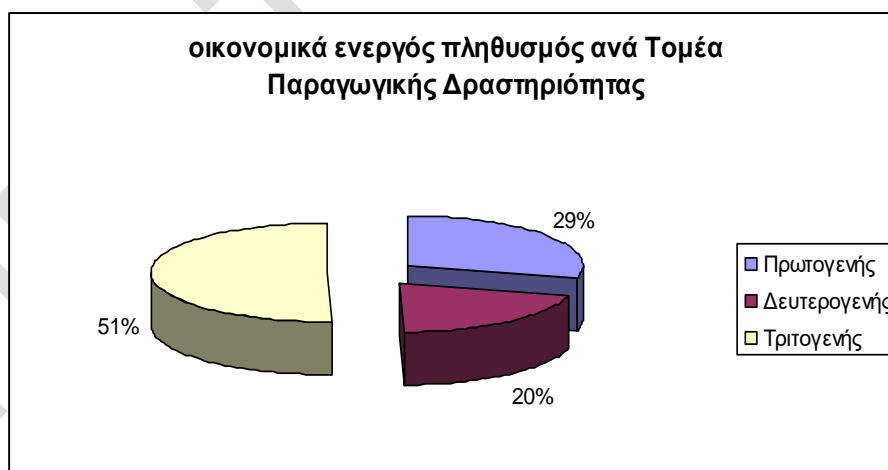
σιδερικών, χρωμάτων, τροφίμων, φαρμάκων (14), καυσίμων (9), οικοδομικών υλικών-χωματοουργικών εργασιών (28), βιβλιοπωλείων(5,) χαρτικών, τουριστικών ειδών, ζαχαροπλαστικής (4), μηχανημάτων, ανταλλακτικών, σούπερ μάρκετ- παντοπωλείων (70), φρούτων, ζωοτροφών, κτλ⁶.

Οι **επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών** αφορούν επιχειρήσεις παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας (11), καφενείων-καφέ (141) κουρείων (17), εστιατορίων-ταβερνών (45), φροντιστηρίων (22), χωματοουργικών εργασιών, ηλεκτρολόγων (15, υδραυλικών (14), εργολάβων καθαριότητας (5), ξυλογλύπτες (3), κρεοπωλείων (21), κομμωτηρίων (17) τουριστικών επιχειρήσεων, ενοικιαζόμενων δωματίων (23) μεσιτών, ασφαλιστικών συμβούλων(7) , λιανικού εμπορίου (42) ταξί, κυλικείων(6), κτλ⁷.

Ο Τριτογενής Τομέας Παραγωγής, σε σύγκριση με τους άλλους δύο Τομείς Παραγωγής, διαχρονικά έρχεται πρώτος ως προς τη διαμόρφωση της τοπικής συνολικής ΑΠΑ (Νομός Τρικάλων). Το ίδιο συμβαίνει σε επίπεδο Περιφέρειας Θεσσαλίας, αλλά και σε εθνικό.

Ο Τριτογενής Τομέας Παραγωγή συμμετέχει κατά 51,65% στην διαμόρφωση της συνολικής απασχόλησης σε επίπεδο Δήμου Πύλης, δηλαδή παρουσιάζει την μεγαλύτερη συγκέντρωση του εργατικού δυναμικού.

Διάγραμμα 24

Αν και το ύψος της ΑΠΑ του Τριτογενούς Τομέα Παραγωγής χαρακτηρίζεται από μεγάλη πολυκλαδικότητα, από επεξεργασία των στοιχείων της ΕΛ.ΣΤΑΤ. του πίνακα 10, προέκυψε ότι, σε τοπικό επίπεδο (Νομός Τρικάλων), **με εξαίρεση τις δημόσιες υπηρεσίες, την μεγαλύτερη συνεισφορά στη διαμόρφωση του ύψους**

⁶ ΠΗΓΗ: Εμπορικό Επιμελητήριο Τρικάλων

⁷ ΠΗΓΗ: Εμπορικό Επιμελητήριο Τρικάλων

της τοπικής ΑΠΑ, διαχρονικά, παρουσιάζει ο κλάδος του εμπορίου (χονδρικό και λιανικό), καθώς και ο κλάδος της παροχής υπηρεσιών εστίασης και τουρισμού.

Στο ίδιο συμπέρασμα καταλήγουμε και από την επεξεργασία των στοιχείων από το επιμελητήριο Τρικάλων, αναφορικά με τη διάρθρωση των ιδιωτικών επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον Τριτογενή Τομέα Παραγωγής στον Δήμο Πύλης.

Ο τουρισμός στον Δήμο Πύλης

Η εξέχουσα αυτή θέση του κλάδου των υπηρεσιών τουρισμού και εστίασης, στα ορεινά στον Δήμο Πύλης καθιστά αναγκαία μια ειδική αναφορά στις υποδομές και στη γενικότερη τουριστική δραστηριότητα που παρατηρείται στην περιοχή, καθώς και στις τουριστικές προοπτικές της, υπό το πρίσμα μιας ιδιαίτερης αναπτυξιακής διαδικασίας που επηρεάζει καθοριστικά και την ανάπτυξη των τριών προαναφερόμενων τομέων παραγωγής.

Στη Περιφερειακή Ενότητα Τρικάλων, σήμερα (Απρίλιος 2015) υφίστανται και λειτουργούν **συνολικά 75 ξενοδοχειακές μονάδες, δυναμικότητας 2.206 δωματίων**, οι οποίες προσφέρουν 4.242 κλίνες. Ο αριθμός αυτός των προσφερόμενων κλινών αντιπροσωπεύει το 15% του συνόλου των ξενοδοχειακών κλινών στην Περιφέρεια Θεσσαλίας και το 0,55% σε εθνικό επίπεδο (πηγή: Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο Τρικάλων, ΕΛ.ΣΤΑΤ.). **Η συγκεκριμένη αυτή ξενοδοχειακή υποδομή κατατάσσει το Νομό Τρικάλων στην δεύτερη θέση μεταξύ των υπολοίπων νομών της Περιφέρειας, μετά το Νομό Μαγνησίας.** Επίσης, στο Νομό Τρικάλων υπάρχουν και 4 τουριστικά κάμπινγκ, συνολικής δυναμικότητας 636 κλινών.

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζεται το ξενοδοχειακό δυναμικό στον Δήμο Πύλης μετά από την επεξεργασία των στοιχείων που δόθηκαν από το επιμελητήριο Τρικάλων.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΕΙΔΟΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ	ΝΟΜΟΣ ΤΡΙΚΑΛΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑ	ΔΗΜΟΣ ΠΥΛΗΣ
5 ΑΣΤΕΡΩΝ	ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ	3	28	1
4 ΑΣΤΕΡΩΝ	ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ	8	106	4
3 ΑΣΤΕΡΩΝ	ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ	33	126	15
2 ΑΣΤΕΡΩΝ	ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ	26	231	16

Π.Ε. 1 «Χαρτογράφηση του επιχειρηματικού και λοιπού δυναμικού της περιοχής»

Η χωροταξική κατανομή των τουριστικών καταλυμάτων στο Νομό Τρικάλων δεν είναι ομοιόμορφη. Η περιοχή της Καλαμπάκας εμφανίζει τη μεγαλύτερη συγκέντρωση καταλυμάτων, λόγω των Ιερών Βράχων των Μετεώρων, που αποτελούν ένα ιδιαίτερο φυσικό φαινόμενο με πλούσια πολιτιστική και πολιτισμική κληρονομιά (**Μνημείο Παγκόσμιας Κληρονομιάς της Unesco**) και της ανάπτυξης του θρησκευτικού και περιηγητικού τουρισμού στο συγκρότημα των Μετεώρων.

Η περιοχή αυτή αποτελεί, με βάση την ιεράρχηση των Δημοτικών Διαμερισμάτων, μια από τις πιο δυναμικές τουριστικές περιοχές της Περιφέρειας Θεσσαλίας. Η περιοχή συγκεντρώνει το 5% της προσφοράς κλινών σε επίπεδο Περιφέρειας, με μέσο μέγεθος καταλυμάτων σημαντικά μεγαλύτερο από το μέσο περιφερειακό όρο, κατέχοντας ταυτόχρονα την έβδομη θέση όσον αφορά το δείκτη «Μέσο Μέγεθος Ξενοδοχειακών Καταλυμάτων» (πηγή: Μελέτη Τουριστικής Ανάπτυξης Περιφέρειας Θεσσαλίας.).

Η δεύτερη κατά σειρά περιοχή του Νομού Τρικάλων όπου παρατηρείται μεγάλη συγκέντρωση τουριστικών καταλυμάτων είναι αυτή του ορεινού συγκροτήματος του Δήμου Πύλης, Κόζιακα - Ασπροποτάμου (Πύλη, Ελάτη, Περτούλι). Παρά το γεγονός ότι η περιοχή αυτή καλύπτει μικρό μερίδιο της συνολικής προσφοράς σε επίπεδο Περιφέρειας Θεσσαλίας (1,4%), εκεί εντοπίζεται μια πραγματική ένταση τουριστικών δραστηριοτήτων, που δίνει σε όλη τη ζώνη μια φυσιογνωμία ανάπτυξης και βασίζεται σε μικρές μονάδες (κατά μέσο όρο, 35 κλίνες) οικογενειακής μορφής, καθώς και σε παραδοσιακά καταλύματα υψηλής κατηγορίας. Σημαντικά επίσης στοιχεία, που συμβάλλουν στην ένταση της τουριστικής δραστηριότητας στη συγκεκριμένη περιοχή, είναι η ύπαρξη του χιονοδρομικού κέντρου Περτουλίου, καθώς και η ανάπτυξη, τα τελευταία χρόνια, ήπιων μορφών τουρισμού και ειδικά ο τουρισμός περιπέτειας (ορειβασία, ποδήλατο βουνού, ανεμοπτερισμός, αλεξίπτωτο πλαγιάς - parapente, ιππασία, Rafting και καγιάκ), ενώ στο πλαίσιο της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας Leader, έχει δημιουργηθεί και ένα ολοκληρωμένο δίκτυο ορειβατικών μονοπατιών στον Κόζιακα (πηγή: Μελέτη Τουριστικής Ανάπτυξης Περιφέρειας Θεσσαλίας.).

Σε σχέση με τη δυναμικότητα σε τουριστικά καταλύματα, γενικά στο Νομό Τρικάλων αλλά και σε επίπεδο Δήμου Πύλης, παρατηρήθηκε μια συνεχόμενη αύξηση την τελευταία δεκαετία, ακολουθώντας, στον τομέα αυτό, την πορεία της Περιφέρειας.

Π.Ε. 1 «Χαρτογράφηση του επιχειρηματικού και λοιπού δυναμικού της περιοχής»

Ο αριθμός των κλινών σε όλη την Περιφέρεια Θεσσαλίας, την τελευταία δεκαετία, αυξήθηκε κατά 46,5%. Όλα τα τουριστικά καταλύματα της περιοχής και ιδιαίτερα αυτά που δημιουργήθηκαν πρόσφατα, ακολουθούν τις σύγχρονες τάσεις διαχείρισης και προώθησης του τουριστικού προϊόντος (τουριστικά φυλλάδια και άλλο πληροφοριακό υλικό, προώθηση τοπικών προϊόντων κ.α.).

Σε σχέση τώρα με την τουριστική ζήτηση της περιοχής του Νομού Τρικάλων, από Στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, προκύπτει ότι κατά την διετία (2012, 2013 – στην καρδιά της οικονομικής κρίσης της χώρας), όλες οι Περιφερειακές Ενότητες της Θεσσαλίας, με εξαίρεση αυτή της Καρδίτσας, παρουσιάζουν θετικό ρυθμό αύξησης ως προς την τουριστική τους ζήτηση. Μάλιστα, ο Νομός Τρικάλων να κατέχει τη δεύτερη θέση μεταξύ των τεσσάρων Νομών της Περιφέρειας Θεσσαλίας ως προς τη συνολική τουριστική ζήτηση, μετά το Νομό Μαγνησίας, με μεγάλη διαφορά από τους υπόλοιπους Νομούς και την πρώτη θέση ως προς τις αφίξεις αλλοδαπών τουριστών στα τουριστικά καταλύματα τόσο ξενοδοχειακού τύπου όσο και στα campings. Αυτό όμως πιθανών να μην ανταποκρίνεται στον ίδιο βαθμό για τον Δήμο Πύλης που προσελκύει κυρίως ημεδαπούς τουρίστες. Επίσης, από την επεξεργασία στοιχείων της ΕΛΣΤΑΤ, προκύπτει ότι γενικά, η ζήτηση από τους ημεδαπούς τουρίστες αντιπροσωπεύει το 71% σε επίπεδο Περιφέρειας Θεσσαλίας και από τους αλλοδαπούς το υπόλοιπο 29%. Η τάση αυτή αντικατοπτρίζεται και στο επίπεδο των Περιφερειακών Ενοτήτων Καρδίτσας, Λάρισας και Μαγνησίας. Σε επίπεδο όμως Νομού Τρικάλων παρατηρείται αντιστροφή της τάσης αυτής, με αποτέλεσμα η εσωτερική και εξωτερική τουριστική ζήτηση να είναι σχεδόν ισοσκελισμένες, με ελαφρά υπεροχή της εξωτερικής τουριστικής ζήτησης.

Χαρακτηριστικά του τουρισμού στον Δήμο Πύλης.

- Μεγάλος αριθμός των τουριστών, ιδιαίτερα στο Δήμο Πύλης και Τρικκαίων, είτε οργανωμένων είτε ατομικών, επισκέπτεται την περιοχή χωρίς να διανυκτερεύει, με αποτέλεσμα σημαντική τουριστική κίνηση να μην καταγράφεται. Το φαινόμενο αυτό παρουσιάζεται ιδιαίτερα έντονο κατά την τελευταία διετία, την περίοδο των Χριστουγέννων, όπου στην πόλη των Τρικάλων λειτουργεί ως πόλος έλξης επισκεπτών ο Μύλος των Ξωτικών, όπως αυτό αποτυπώνεται από μαρτυρίες τουριστικών κύκλων της περιοχής (ιδιοκτητών χώρων εστίασης, καταλυμάτων, εμπόρων κ.α.). Επιπλέον, πλειονότητα των επισκεπτών της περιοχής αφορά είτε σε τουρίστες που διανυκτερεύουν στην πόλη των Τρικάλων και οργανώνουν εκδρομές προς τα Μετέωρα και το χιονοδρομικό κέντρο του Περτουλίου, είτε σε επαγγελματικούς αντιπροσώπους εταιριών που βρίσκονται στην περιοχή για επαγγελματικούς λόγους.

Π.Ε. 1 «Χαρτογράφηση του επιχειρηματικού και λοιπού δυναμικού της περιοχής»

- Η διαφορετική «τουριστική συμπεριφορά» μεταξύ Ελλήνων και αλλοδαπών τουριστών. Συγκεκριμένα, οι αλλοδαποί τουρίστες, που έρχονται στην Ελλάδα κατά κύριο λόγο για διακοπές, συγκεντρώνονται σε μικρό αριθμό τουριστικών ζωνών στις οποίες συνήθως δεν συμπεριλαμβάνεται ο ορεινός όγκος του Δήμου Πύλης, ενώ οι Έλληνες τουρίστες παρουσιάζουν καλύτερη διασπορά στο χώρο όπως και στο χρόνο, εφόσον έχουν τη δυνατότητα ή την υποχρέωση να ταξιδέψουν περισσότερες φορές το χρόνο.

Με βάση τα παραπάνω, η ευρύτερη περιοχή του Νομού Τρικάλων φαίνεται να υπακούει σε πολλά από τα παρακάτω εν δυνάμει κριτήρια που συνδιαμορφώνουν τη βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη και το σύγχρονο τουριστικό προϊόν, όπως:

- Η γενική αναπτυξιακή εικόνα της περιοχής, ως προς τη δεκτικότητα και τις δυνατότητες ανάπτυξης του τουρισμού, όχι ως συμβατικού κλάδου οικονομικής δραστηριότητας αλλά ως σύμπλεγμα κλάδων.
- Οι φυσικοί, ανθρωπογενείς, πολιτιστικοί και πολιτισμικοί πόροι, περιοχές με οικολογικά χαρακτηριστικά που ευνοούν τις νέες εναλλακτικές μορφές τουρισμού, καθώς και εγκαταστάσεις υποδοχής, διαμονής και εστίασης.
- Η προσπελασιμότητα της περιοχής. Η μελλοντική δημιουργία και του οδικού άξονα Ε-65, που θα συνδέει την Εγνατία Οδό με την Π.Α.Θ.Ε., αναμένεται ότι θα συμβάλει στην κατεύθυνση αυτή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

Εντοπισμός συγκριτικών πλεονεκτημάτων και στοιχείων διαφοροποίησης που θα μπορούσαν να υπάρξουν, από τα συμμετέχοντα στο έργο ΑΕΙ και ΤΕΙ.

Στην ενότητα αυτή καταγράφονται με τη μορφή SWOT ανάλυσης οι σημαντικότεροι παράγοντες που αναστέλλουν αλλά και εκείνοι που ενισχύουν την αναπτυξιακή προοπτική του Δήμου και τα συμπεράσματα που προκύπτουν με τη μορφή κρίσιμων ζητημάτων ανάπτυξης.

Στο παρών κεφάλαιο παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της ανάλυσης της περιοχής του Δήμου Πύλης, (τόσο το εξωτερικό περιβάλλον όσο και σε επίπεδο δραστηριότητας δημοτικών υπηρεσιών) σε ότι αφορά την οικονομία και απασχόληση.

Π.Ε. 1 «Χαρτογράφηση του επιχειρηματικού και λοιπού δυναμικού της περιοχής»

ΤΟΜΕΑΣ	ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ & ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ	ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ & ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ
<p>Τομέας 1 «Αγροτική-Κτηνοτροφική Παραγωγή»</p>	<p>○ Προβλήματα/ανάγκες</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Μικρό μέγεθος εκμεταλλεύσεων και προβλήματα διαδοχής στον πρωτογενή τομέα (περιορισμένος αριθμός νέων αγροτών). ○ Η παρούσα μεταβατική περίοδο της ΚΑΠ δημιουργεί διαδικασίες «εγκλωβισμού» των αγροτών και ιδιαίτερα των νέων (ή υποψήφιων νέων) αγροτών. ○ Περιορισμένες πρωτοβουλίες προώθησης νέων ή καινοτόμων καλλιεργειών. ○ Χαμηλά εισοδήματα των παραγωγών από την πώληση των προϊόντων τους λόγω των στρεβλώσεων της εφοδιαστικής αλυσίδας. ○ Οι αδυναμίες σύνδεσης της τοπικής επιχειρηματικότητας με τη γεωργία. ○ Η έλλειψη οργανωμένων δομών για την προώθηση τοπικών προϊόντων (οπωροκηπευτικά κ.α.). ○ Η ύπαρξη ελάχιστων επιχειρήσεων στον τομέα της τυποποίησης και συσκευασίας των αγροτικών προϊόντων. ○ Οι περιορισμένες προσπάθειες ανάπτυξης των βιολογικών καλλιεργειών στην περιοχή. <p>Ανάγκη βελτίωση των συνθηκών άρδευσης στο Δήμο</p>	<p>Δυνατότητες</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Μεγάλο μέρος του τοπικού πληθυσμού απασχολείται στον πρωτογενή τομέα. ○ Παράδοση ενασχόληση και εμπειρία του τοπικού πληθυσμού με τις γεωργο-κτηνοτροφικές δραστηριότητες. ○ Μεγάλες εκτάσεις γης υψηλής παραγωγικότητας στο δήμο. ○ Λειτουργία υπηρεσιακής μονάδας του δήμου, με εξειδίκευση στον πρωτογενή τομέα παραγωγής (Αυτοτελές Τμήμα Τοπικής Οικονομικής Ανάπτυξης) ○ Σημαντικός αριθμός παραδοσιακών τοπικών προϊόντων.
	Περιορισμοί	Ευκαιρίες
	<ul style="list-style-type: none"> ○ Ο εφησυχασμός που προκαλεί το σύστημα των επιδοτήσεων. ○ Συγκρούσεις χρήσεων γης. ○ Αδυναμία ανταπόκρισης του υφιστάμενου παραγωγικού συστήματος στις απαιτήσεις της Νέας Κοινής Γεωργικής Πολιτικής. ○ Αναδιάρθρωση της νέας ΚΑΠ (μετά το 2013), με ριζικές μεταβολές του συστήματος των επιδοτήσεων. ○ Κίνδυνοι καταστροφών των γεωργικών καλλιεργειών είτε από φυσικά φαινόμενα (πλημμύρες, χαλαζοπτώσεις) είτε από ασθένειες.. ○ Υδατικό πρόβλημα που υφίσταται γενικά στην Περιφέρεια Θεσσαλίας. ○ Αυξημένο κόστος γεωργικής και κτηνοτροφικής παραγωγής, λόγω αυξήσεων των τιμών των καυσίμων, των πρώτων υλών και της έμμεσης και 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Πιστοποίηση τοπικών προϊόντων (Π.Ο.Π.) ○ Τα αποτελέσματα επιστημονικών ερευνών για την αποδοτικότητα νέων καλλιεργειών. ○ Οι επενδυτικές πρωτοβουλίες μεγάλων επιχειρηματικών ομίλων στον τομέα παραγωγής ενέργειας, από ειδικές καλλιέργειες. ○ Αναμενόμενη στροφή του πληθυσμού σε δραστηριότητες του πρωτογενούς τομέα, λόγω της έντονης ύφεσης των κλάδων οικοδομικών δραστηριοτήτων και των υπηρεσιών την τελευταία διετία. ○ Αξιοποίηση του τομεακού και του Περιφερειακού

Π.Ε. 1 «Χαρτογράφηση του επιχειρηματικού και λοιπού δυναμικού της περιοχής»

	<p>άμεσης φορολογίας.</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Ισχυρός ανταγωνισμός από τα φθηνά εισαγόμενα προϊόντα. 	<p>προγράμματος για χρηματοδότηση γεωργικών δραστηριοτήτων.</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Αξιοποίηση θεσμικού πλαισίου για οργάνωση και δικτύωση γεωργών. ○ Επενδυτικό ενδιαφέρον για ειδικές καλλιέργειες (κτηνοτροφικά φυτά, βιομάζα, ενεργειακές καλλιέργειες, βιομηχανικές καλλιέργειες) που είναι δυνατό να υλοποιηθούν στην περιοχή. ○ Στροφή του καταναλωτικού κοινού στα ντόπια κτηνοτροφικά προϊόντα μετά τα διατροφικά σκάνδαλα της τελευταίας εικοσαετίας.
<p>Τομέας 2 «Τουρισμός»</p>	<p>Προβλήματα/ανάγκες</p>	<p>Δυνατότητες</p>
	<ul style="list-style-type: none"> ○ Ανάγκη μακροπρόθεσμου στρατηγικού σχεδιασμού τουριστικής προβολής της περιοχής. ○ Έλλειψη ενός φορέα υποδοχής και ενημέρωσης τουριστών και επισκεπτών. ○ Μηδαμινή τουριστική ανάπτυξη των πεδινών περιοχών του δήμου, παρότι διαθέτουν ανάλογες προοπτικές. ○ Ανεπαρκής τουριστική αξιοποίηση τοπικών πολιτιστικών γεγονότων-εκδηλώσεων (γιορτή κρεμμυδιού, γιορτή πέστροφας κλπ). ○ Μη στελεχωμένη υπηρεσιακή μονάδα του δήμου, με εξειδίκευση στον Τουρισμό. ○ Έλλειψη εμπειρίας και τεχνογνωσία για δραστηριότητες τουρισμού των κατοίκων και των φορέων του πεδινού τμήματος του δήμου. ○ Ανεπαρκής χρήση Τ.Π.Ε. για προβολή από τις υφιστάμενες τουριστικές επιχειρήσεις (ιστοσελίδες, αυτόματη αποστολή SMS, ηλεκτρονικές διαφημιστικές καταχωρήσεις) για προβολή των δραστηριοτήτων τους . 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Ορεινές περιοχές με σημαντικά περιθώρια ήπιας τουριστικής ανάπτυξης. ○ Ύπαρξη σοβαρής υποδομής ειδικών υποδομών έλξης τουριστών (χιονοδρομικό κέντρο Πετρουλίου, κανόε-καγιάκ, οργανωμένα αναρριχητικά πεδία, Ευρωπαϊκό μονοπάτι E4 κ.τ.λ) ○ Ύπαρξη σημαντικού αριθμού τουριστικών επιχειρήσεων στην ημιορεινή και ορεινή περιοχή του Δήμου. ○ Συμμετοχή του Δήμου Πύλης στον Ενιαίο Φορέα Στήριξης της Τουριστικής Δραστηριότητας σε επίπεδο Περιφερειακής Ενότητας Τρικάλων,
	<p>Περιορισμοί</p>	<p>Ευκαιρίες</p>
	<ul style="list-style-type: none"> ○ Μείωση του εσωτερικού τουρισμού, λόγω του δυσχερούς οικονομικού περιβάλλοντος. ○ Περικοπές των πόρων της κεντρικής κυβέρνησης που κατευθύνονται στη τουριστική ανάπτυξη. ○ Ισχυρός «ανταγωνισμός» από την -ήδη 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Χρηματοδότηση αγροτουριστικών δραστηριοτήτων από τα προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης (leader, ΟΠΑΑΧ). ○ Αξιοποίηση θρησκευτικών και αρχαιολογικών μνημείων για

	<p>ανεπτυγμένη τουριστικά- Λίμνη Πλαστήρα και τα Μετέωρα.</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Αύξηση του κόστους λειτουργίας και η μείωση του περιθωρίου κέρδους των τουριστικών επιχειρήσεων λόγω της οικονομικής κρίσης της Ελλάδας. 	<p>προσέλκυση επισκεπτών</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Συνεργασία με σχετικούς δημόσιους (ΕΟΤ, Περιφέρεια Θεσσαλίας) και ιδιωτικούς φορείς (τουριστικοί πράκτορες) για την προβολή του τουριστικού προϊόντος του δήμου. ○ Χρηματοδότηση δράσεων εναλλακτικού και «πράσινου» τουρισμού από το ΣΕΣ ○ Αξιοποίηση συνεργατικών σχημάτων ιδιωτών στον τομέα του τουρισμού (τοπικά σύμφωνα ποιότητας, clusters ομοειδών επιχειρήσεων κ.α). ○ Δημιουργία στοχευμένων τουριστικών πακέτων (εναλλακτικού, θρησκευτικού, πολιτικού τουρισμού κ.α). ○ Συμμετοχή σε δράσεις (portal, εκθέσεις κλπ) για την προβολή των τουριστικών αξιοθέατων (ορεινές διαδρομές, θέσεις θέας) αλλά και των τουριστικών επιχειρήσεων της περιοχής (στοιχεία επικοινωνίας, σύντομες παρουσιάσεις, φωτογραφικό υλικό). ○ Πλήρωση προϋποθέσεων για την ανάπτυξη μορφών εναλλακτικού τουρισμού (ποδήλατο, παρά-πέντε, περπατητές). ○ Γειτνίαση του Δήμου με τουριστικά ανεπτυγμένες περιοχές.
<p>Τομέας 3 «Απασχόληση»</p>	<p>Προβλήματα/ανάγκες</p>	<p>Δυνατότητες</p>
	<ul style="list-style-type: none"> ○ Αδυναμία απορρόφησης του οικονομικά ενεργού πληθυσμού από τον δευτερογενή και τον τριτογενή τομέα παραγωγής . ○ Περιορισμένη ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας και του ανταγωνισμού. ○ Η αδυναμία έγκαιρης παρακολούθησης των οικονομικών και επιχειρηματικών εξελίξεων και η καθυστερημένη προσαρμοστικότητα στις ανάγκες της αγοράς. ○ Περιορισμένη μεταποιητική δραστηριότητα. ○ Ισχυρή εξάρτηση της τοπικής 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Σημαντικά περιθώρια τουριστικής ανάπτυξης (άρα και δημιουργίας θέσεων εργασίας), κυρίως στις ορεινές περιοχές. ○ Ύπαρξη δυναμικών κλάδων στην περιοχή (Ξύλου και επίπλου, γαλακτοβιομηχανιών κλπ). ○ Συμμετοχή των επιχειρήσεων σε επιχειρηματικά δίκτυα (clusters).

Π.Ε. 1 «Χαρτογράφηση του επιχειρηματικού και λοιπού δυναμικού της περιοχής»

	<p>απασχόλησης, από τον πρωτογενή τομέα παραγωγής.</p>	
	Περιορισμοί	Ευκαιρίες
	<ul style="list-style-type: none"> ○ Η απορρόφηση των οικονομικά ενεργού πληθυσμού και των τοπικών πελατών από την πόλη – αγορά των Τρικάλων. ○ Αλματώδη αύξηση της ανεργίας σε πανελλαδικό επίπεδο (υπερδιπλασιάστηκε τη περίοδο 2011 - 2014) . ○ Περικοπές πόρων από την κεντρική κυβέρνηση για την καταπολέμηση της ανεργίας. ○ Αναδιάρθρωση του πρωτογενούς τομέα παραγωγής, που «δημιουργεί» επιπλέον ανέργους. ○ Περιορισμοί, απαγορεύσεις και γραφειοκρατία, στις προσλήψεις (ακόμα και εποχικών υπαλλήλων) από τους δήμους. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Αξιοποίηση των προγραμμάτων επιδότησης της απασχόλησης (ΟΑΕΔ). ○ Τα προγράμματα ενίσχυσης των μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων από το Ε.Π. «Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα» του ΕΣΠΑ. ○ Πλήρης αξιοποίηση των Τοπικών Συμφώνων Απασχόλησης (ΤΟΠΣΑ). ○ Συνεργασία με ΟΤΑ και αρμόδιους φορείς (ΟΑΕΔ, , Εργατικό Κέντρο,) για υλοποίηση δράσεων καταπολέμησης της ανεργίας. ○ Υλοποίηση δημοτικών έργων με αυτεπιστασία, με πρόσληψη εργατικού δυναμικού εκ των ανέργων της περιοχής.
	Προβλήματα/ανάγκες	Δυνατότητες
	<ul style="list-style-type: none"> ○ Το χαμηλό μορφωτικό επίπεδο του τοπικού πληθυσμού (κυρίως των ηλικιακών ομάδων άνω των 50) δυσχεραίνει την υλοποίηση καινοτόμων δραστηριοτήτων. ○ Έλλειψη ερευνητικών και ακαδημαϊκών ιδρυμάτων ή ινστιτούτων, στα όρια του δήμου. ○ Αδυναμία σύνδεσης των αγροτικών δραστηριοτήτων της περιοχής με την καινοτομία. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Αύξηση των πτυχιούχων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, στις νεότερες ηλικιακές ομάδες των δημοτών. ○ Εκπλήρωση των προϋποθέσεων για την υλοποίηση επενδύσεων, στον χώρο της ενέργειας. ○ Ύπαρξη δημοτικής περιουσίας που δύναται να αξιοποιηθεί.
Τομέας 4 «Καινοτομία- Προσέλκυση επενδύσεων»	Περιορισμοί	Ευκαιρίες
	<ul style="list-style-type: none"> ○ Σημαντικές περικοπές των πόρων του κεντρικού κράτους για την καινοτομία και την έρευνα. ○ Δυσχερές επιχειρηματικό περιβάλλον για την πραγματοποίηση επενδύσεων (υψηλή φορολογία, οικονομική αστάθεια, υψηλό κόστος λειτουργίας, πολύπλοκη νομοθεσία). ○ Δυσκολία στην εξασφάλιση κεφαλαίων για πραγματοποίηση επενδύσεων, λόγω δυσχερειών στη συγκέντρωση δανειακών πιστώσεων. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Αξιοποίηση προγραμμάτων χρηματοδότησης για την υλοποίηση δράσεων καινοτομίας (π.χ. ΟΡΙΖΟΝΤΑΣ 2014-2020) ○ Συνεργασία με ακαδημαϊκά και ενημερωτικά ιδρύματα, για την υλοποίηση καινοτόμων δράσεων ○ Περαιτέρω αξιοποίηση των Τ.Π.Ε. ○ Δημιουργία clusters ομοειδών επιχειρήσεων και αξιοποίηση των σχετικών προγραμμάτων

Π.Ε. 1 «Χαρτογράφηση του επιχειρηματικού και λοιπού δυναμικού της περιοχής»

		<p>χρηματοδότησης του Υπουργείου Ανάπτυξης.</p> <ul style="list-style-type: none">○ Συνεργασία με αρμόδιους φορείς και υπηρεσίες (π.χ. Ελληνικό Κέντρο Επενδύσεων) για διοργάνωση εκδηλώσεων ενημέρωσης επενδυτών στα μεγάλα αστικά κέντρα.○ Αξιοποίηση χρηματοδοτικών εργαλείων για την υλοποίηση επενδυτικών σχεδίων σε συνεργασία με ιδιώτες (JESSICA, JEREMIE) .
--	--	---